

Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelusta annetut lausunnot

ASIKKALA

Asikkalan kunta
Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

HEINOLA

Heinolan kunta
Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

HOLLOLA

Hollolan kunta
Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

LAHTI

Lahden kaupunki
Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

MYRSKYLÄ

Myrskylän kunta
Pukkilan ja Myrskylän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

ORIMATTILA

Orimattilan kunta
Orimattilan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

PADASJOKI

Padasjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

PUKKILA

Pukkilan kunta
Pukkilan ja Myrskylän kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (kts. kohta Myrskylä)

KOKO ALUE

Salpakierto Oy

Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelusta annetut mielipiteet

LAHTI

Korpela, Markku
Lyttinen, Lasse
Paakkonen, Tiina
Selleri, Tapio
Åkerlind, Merja

EI TIETOA KUNNASTA

Taipale, Erkki

KUNTARAJAT YLITTÄVÄT TAHOT

Hämeen Kuljetuspiste Oy, Remeo Oy ja Lassila & Tikanoja Oyj
Kiinteistöliitto Päijät-Häme ry
Päijät-Hämeen Yrittäjät
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

LAUSUNNOT, ASIKKALA

Lausunto kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmisteluun

KHALL 07.11.2022 § 307

1838/11.03.01/2021

Lahden seudun jätelautakunta pyytää Asikkalan kunnalta lausuntoa meneillään olevan kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmisteluun. Jätelautakunta pyytää lausuntoa siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot. Lausuntoa pyydetään 11.11.2022 mennessä.

Jätelain edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ovat seuraavat:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaa sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä, tulee kaikkien em. edellytysten täytyä. Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen voidaan siirtyä, vaikka kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset täytyisivät.

Biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023-1.7.2024 ja lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. Muutos perustuu jätelakiin.

Aiempi asiaa koskeva päätöksenteko

Jätelautakunta on päättänyt päätösesitysten vastaisesti kaksi kertaa (16.1.2014 ja 16.2.2017), että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Hallinto-oikeus on palauttanut ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Korkein hallinto-oikeus on palauttanut toisen päätöksen jätelainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei ole lainvoimaista päätöstä jätteenkuljetuksesta. Jätelain mukaan päätös olisi tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus Asikkalassa

Asikkalassa on Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen rekisterin mukaan lähes 1 600 kiinteistöä, jotka eivät kuulu järjestetyn jätehuollon piiriin.

Joidenkin kiinteistöjen omistajia on jo lähestytty ja kehoitettu jätehuollon järjestämiseen. Jos jokainen jätehuollon piiriin kuulumaton kiinteistö viettäisiin hallintopakkomenettelyyn, valvonta vaatisi kahden henkilön täyden työajan useammaksi vuodeksi. Monet jätehuollon piiriin kuuluvat kiinteistönomistajat pitävät epärealistisena sitä, että jätehuoltoon kuulumattomia on niin paljon. Jätehuollon piiriin kuulumattomat vaikuttavat hävittävän jätteensä pääasiassa polttamalla.

Asikkalassa on reilu 300 saarikiinteistöä, joista suurin osa ei tällä hetkellä pysty järjestämään kiinteistönsä jätehuoltoa. Kiinteistönomistajan tulisi itse osoittaa paikka jäteastialle, mutta jos kiinteistölle ei kulje tieverkostoa, on jäteastioiden tyhjennyttäminen mahdotonta. Sama ongelma koskee myös joitain haja-asutusalueella sijaitsevia kiinteistöjä, joille ei ole sellaista ympärivuotista tieyhteyttä, jolla kuljetusauto pääsisi liikkumaan. Nämä kiinteistöt voivat olla oman tien varressa niin, ettei jätekimppaan ole jätehuoltomääräysten vaatimusten mukaan mahdollista liittyä.

Tällä hetkellä kaikki alueella toimivat jätteen kuljetusyritykset eivät välttämättä tarjoa palveluita haja-asutusalueelleen tai ne voivat hinnoitella itsensä ulos joillain alueilla. Tervettä kilpailua ei siis välttämättä kaikkialla ole, mikä voidaan nähdä epätasa-arvona ja syrjintänä joitain maanomistajia kohtaan.

Jätehuollon toiminta ei pääse kehittymään eikä uusia yrityksiä pääse syntymään, koska kilpailutilanne ja tulevaisuus on jätteenkuljetusyritysten näkökulmasta epävarma. Kunnan järjestämään jätehuoltoon siirtyminen tarjoaa kuljetusyrityksille taatun toimeentulon pitkälle tulevaisuuteen, jolloin esimerkiksi kalustoon uskaltaa tehdä paremmin investointeja.

Kuljetusyritykset ja Skall ovat lähettäneet jätteenkuljetusjärjestelmästä mielipiteensä jätehuoltoviranomaisille ja kuntien päättäjille. Oheismateriaalina ovat jätehuoltoviranomaisen alustavat vastineet väitteisiin.

Valmistelija

Ympäristönsuojelusihteeri Terhi Ahava
puh. 044 778 0277, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan, että

jätelain 37 § vaatimukset eivät täyty Asikkalan alueella kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmään siirryttäessä tulee kilpailutusehdot tehdä sellaisiksi, että myös pienemmillä kuljetusyrityksillä on mahdollisuus päästä kiinni urakoihin.

Asian käsittely

Keskustelun aikana Vilho Laakso teki Arto Mielosen kannattamana seuraavan muutetun päätösehdotuksen:

Kunnanhallitus päättää todeta lausuntoaan, että jätelain 37 §:n vaatimukset täyttyvät Asikkalan alueella kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Puheenjohtaja Ilkka Viljanen totesi, että on tehty yksi kannattettu muutettu päätösehdotus. Tämän jälkeen hän ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä ja antoi äänestys ehdotuksen, jonka mukaan pohjaehdotusta kannattavat äänestävät JAA sekä Vilho Laakson tekemää muutettua päätösehdotusta kannattavat äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi äänestys ehdotuksen. Toimitetussa äänestyksessä pohjaehdotus voitti äänin 4–3. Äänestystulos on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kunnanhallitus päätti todeta lausuntoaan, että

jätelain 37 § vaatimukset eivät täyty Asikkalan alueella kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmään siirryttäessä tulee kilpailutusehdot tehdä sellaisiksi, että myös pienemmillä kuljetusrytillä on mahdollisuus päästä kiinni urakoihin.

Otteen oikeaksi todistaa

11.11.2022

livari Käkelä
hallinnon asiantuntija

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 307

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Lausunto kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmisteluun

YMPLTK 18.10.2022 § 179

1838/11.03.01/2021

Lahden seudun jätelautakunta pyytää Asikkalan ympäristölautakunnalta lausuntoa meneillään olevan kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmisteluun. Jätelautakunta pyytää lausuntoa siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot. Lausuntoa pyydetään 11.11.2022 mennessä.

Jätelain edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ovat seuraavat:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaa sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä, tulee kaikkien em. edellytysten täytyä. Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen voidaan siirtyä, vaikka kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset täyttyisivät.

Biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023-1.7.2024 ja lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. Muutos perustuu jätelakiin.

Aiempi asiaa koskeva päätöksenteko

Jätelautakunta on päättänyt päätösesitysten vastaisesti kaksi kertaa (16.1.2014 ja 16.2.2017), että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Hallinto-oikeus on palauttanut ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Korkein hallinto-oikeus on palauttanut toisen päätöksen jätelainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei ole lainvoimaista päätöstä jätteenkuljetuksesta. Jätelain mukaan päätös olisi tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Asikkalan ympäristölautakunta on antanut edellisen lausunnon jätelain edellytysten täyttymisestä koskien tammikuussa 2022.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus Asikkalassa

Asikkalassa on Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen rekisterin mukaan lähes 1 600 kiinteistöä, jotka eivät kuulu järjestetyn jätehuollon piiriin. Joidenkin kiinteistöjen omistajia on jo lähestytty ja kehoitettu jätehuollon järjestämiseen. Jos jokainen jätehuollon piiriin kuulumaton kiinteistö vietäisiin hallintopakkomenettelyyn, valvonta vaatisi kahden henkilön täyden työajan useammaksi vuodeksi. Monet jätehuollon piiriin kuuluvat kiinteistönomistajat pitävät epäilemättä sitä, että jätehuoltoon kuulumattomia on niin paljon. Jätehuollon piiriin kuulumattomat vaikuttavat hävittävän jätteensä pääasiassa polttamalla.

Asikkalassa on reilu 300 saarikiinteistöä, joista suurin osa ei tällä hetkellä pysty järjestämään kiinteistönsä jätehuoltoa. Kiinteistönomistajan tulisi itse osoittaa paikka jäteastialle, mutta jos kiinteistölle ei kulje tieverkostoa, on jäteastioiden tyhjennyttäminen mahdotonta. Sama ongelma koskee myös joitain haja-asutusalueella sijaitsevia kiinteistöjä, joille ei ole sellaista ympärivuotista tieyhteyttä, jolla kuljetusauto pääsisi liikkumaan. Nämä kiinteistöt voivat olla oman tien varressa niin, ettei jättekimppaan ole jätehuoltomääräysten vaatimusten mukaan mahdollista liittyä.

Tällä hetkellä kaikki alueella toimivat jätteen kuljetusyritykset eivät välttämättä tarjoa palveluita haja-asutusalueelleen tai ne voivat hinnoitella itsensä ulos joillain alueilla. Tervettä kilpailua ei siis välttämättä kaikkialla ole, mikä voidaan nähdä epätasa-arvona ja syrjintänä joitain maanomistajia kohtaan.

Jätehuollon toiminta ei pääse kehittymään eikä uusia yrityksiä pääse syntymään, koska kilpailutilanne ja tulevaisuus on jätteenkuljetusyritysten näkökulmasta epävarma. Kunnan järjestämään jätehuoltoon siirtyminen tarjoaa kuljetusyrityksille taatun toimeentulon pitkälle tulevaisuuteen, jolloin esimerkiksi kalustoon uskaltaa tehdä paremmin investointeja.

Valmistelija Ympäristönsuojelusihteeri Terhi Ahava
puh. 044 778 0277, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä Ympäristönsuojelusihteeri Ahava Terhi

Päätösehdotus Asikkalan ympäristölautakunta katsoo, ettei jätelain 37 § pykälän vaatimukset täyty Asikkalan alueella kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmään siirryttäessä tulee kilpailutusehdot tehdä sellaisiksi, että myös pienemmillä kuljetusyrittäjillä on mahdollisuus päästä kiinni urakoihin.

Asian käsittely kokouksessa

Kari Lyyrylä esitti, että säilytetään kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Asikkalan kunta

Ote pöytäkirjasta

Ympäristölautakunta

§ 179

18.10.2022

Toni Seppälä kannatti esitystä.

Keskustelun päätteeksi Kari Lyyrylä veti ehdotuksensa pois.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa

21.10.2022

Tiina Talvi
Pöytäkirjanpitäjä

Asikkalan kunta

Ote pöytäkirjasta

Ympäristölautakunta

§ 179

18.10.2022

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 179

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

LAUSUNNOT, HEINOLA

Lausunto Kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttämisestä

khall 14.11.2022 § 202

1518/14.06.00/2021

Päätös

Kaupunginhallitus päätti äänestyksen jälkeen hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotukset asiaa koskien.

Keskustelun kuluessa jäsen Karppinen esitti jäsen Heinolan kannattamana vastaesityksen kohtaan yksi, että ehdotusta ei hyväksytä vaan, että kaupunginhallitus esittää kantanaan, että heinolalaiset saavat jatkossakin itse valita palvelun tarjoajansa, eikä jätteenkuljetusta siirretä monopolin omistamaksi, vaan Heinolassa jatketaan kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen mallilla, joka on lainmukainen malli. Lisäksi, että päätösesityksen liitteenä oleva lausunto lähetetään uudelleen käsittelyyn vastaamaan tämän muutosesityksen henkeä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta käydyn keskustelun kuluessa on tehty kannatettu vastaesitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan Cloudmeetingillä niin, että ne jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä äänestävät Jaa ja ne jotka kannattavat jäsen Karppisen tekemää esitystä äänestävät Ei. Suoritetussa äänestyksessä annettiin

5 Jaa-ääntä ja

4 Ei ääntä

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen äänin 5 vastaan 4 hyväksyneen kaupunginjohtajan esityksen. Äänestysluettelo pöytäkirjan liitteenä.

Teknisen toimen johtaja, ympäristöpäällikkö oto Keijo Houhala poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 15.35.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. antaa Lahden seudun jätelautakunnalle liitteenä olevan lausunnon kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttämisestä,

2. kaupungin kantana on, että Heinolan kuin koko maakunnan alueella tulee siirtyä kuntien järjestämään jätteenkuljetuksiin ja

3. evästää, että kaupungin edustajien tulee toimia kokouksessa kaupunginhallituksen päätöksen tahdon mukaisesti.

Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosääntö 5 luku 22 §	
Valmistelija	teknisen toimen johtaja Keijo Houhala, puh. 0500 918 597 ja rakennuspäällikkö Ari Matteinen, puh. 0500 497 251, etunimi.sukunimi@heinola.fi	
Valmistelu	Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloittaa kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun. Jätehuoltoviranomainen pyytää lausuntoa jätelain 37 §:n 1 mom kohtien 1-3 mukaisten edellytysten täyttymisestä. Heinolan kaupungin alueella on kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus sekalaisessa yhdyskuntajätteessä pois lukien Heinolan haja-asutusalue. Jätelautakunta on päättänyt 2014 ja 2017 siirtyä kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Viimeisin päätös palautui uudelleen käsiteltäväksi 27.9.2019 hallinto-oikeudesta. Biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023-1.7.2024 ja lasin, metallin, kartongin sekä muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. Muutos perustuu jätelakiin. Kuljetusjärjestelmätarkastelu koskee vain sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä. Jätelain edellytykset on todettu jätelain 37 §:ssä. Kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteenkuljettajan kanssa, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät. Jätelain 37 § mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestettävä niin, että 1. tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. (25 § 2 mom) 2. jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle 3. päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Esityslistan liitteenä seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys sekä ote Lahden seudun jätelautakunnan pöytäkirjasta 29.9.2022 § 28 Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelu.	
Tiedoksianto	virallinen ote	kirjaamo@lahti.fi
	sähköposti	jatehuoltoviranomainen@lahti.fi Jarmo Ruuth, Sami Saarinen

Äänestystiedot

Jaa kj pohjaesitys / Ei Karppinen vastaesitys / Tyhjä

24.10.2022

<vastaanottaja>

Lähiosoite
00000 postitoimipaikka

Lausuntopyyntönnö x.x.202x dnro xxxx

Asiatunnus 1518/14.06.00/2021

Lausunto Päijät-Hämeen jätelautakunnalle kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttämisestä**Lausunnon antaja** Heinolan kaupunginhallitus**Prosessiosoite** Heinolan kaupunginhallitus
PL 1001
18101 Heinola
kirjaamo(a)heinola.fi**Lausunnon pyytjä** Lahden seudun jätelautakunta**Prosessiosoite**

Lausunto Jätelain tavoitteena on hyödyntää jätteistä mahdollisimman suuri osuus raaka-aineina, jotta käyttökelpoisia raaka-aineita ei päädy tarpeettomasti esimerkiksi energiakäyttöön. Mikäli jätteen hyödyntäminen raaka-aineena ei ole mahdollista, tulee jäte hyödyntää esimerkiksi energiana. Heinolan ilmastotavoitteiden mukaista on, että pystymme hyödyntämään jätteitä ensisijaisesti raaka-aineina ja toissijaisesti energiana.

Elinkeinopoliittisesti kaupunki näkee tärkeänä, että jätteenkuljetusten kilpailutus

- mahdollistaa pk-yritysten osallistumisen kilpailutuksiin
- vahvistaa toimivien markkinoiden ylläpitoa ja kehittymistä
- parantaa kustannustehokkuutta ja asiakkaiden saamaa palvelua
- selkiyttää aikataulullisesti yritysten mahdollisuutta osallistua kilpailutuksiin

24.10.2022

- lisää yritysten syrjimättömyyttä ja toiminnallisesti optimoituja kilpailutusalueita.

Kaupunki näkee tärkeänä myös, että jätemaksujen ohella jätteiden keräilyllä luodaan kiertotaloudelle edellytyksiä sekä ympäristö- ja kustannustehokasta jätteiden keräilyä ja hyödyntämistä. Silloin vältetään turhaa siirtelyä, vajaatehoisia jätehuoltopalveluja ja toimitaan energiatehokkaasti.

Kaupungin vuonna 2016 antaman lausunnon mukaisesti kaupunki pitää edelleen lausumiaan asioita relevantteina. Oleellista on huomata, että jätelain 37.1 §:n mukaiset edellytykset järjestää jätteenkuljetus kiinteistönhaltijan järjestämänä Heinolan taajama-alueilla eivät pääsääntöisesti täyty seuraavin perustein:

- palveluiden kiinteistökohtainen hintavaihtelu ei selity pelkästään alueellisilla tai kiinteistöjen/rakennusten välisillä olosuhteiden vaihteluilla, vaan järjestelmässä voi olla syrjiviä piirteitä,
- uusia jätteenkeräysmenetelmiä ei ole otettu käyttöön,
- jätehuollon yleisen toimivuuden edistäminen on epätodennäköistä useiden yksittäisten yritysten jatkuvassa kiinteistökohtaisessa kilpailutilanteessa ja
- jätteenkuljetus aiheuttaa ympäristölle enemmän haittaa, kun yhtenäisen kokonaisuuden muodostavien alueen kuljetuksia ei voida suunnitella ja järjestää keskitetysti, eivätkä yksittäiset kiinteistönhaltijat edellytä kilpailutuksissaan esimerkiksi kalustolta erityisiä ympäristöä säästäviä ominaisuuksia.

Lisäksi Heinolan kaupunki pitää tavoittelemisen arvoisena etsiä ja löytää jätteenkuljetusasioille kestävä ja yhteinen maakunnallinen ratkaisu, jolla jätteenkeräykseen ja -kuljettamiseen liittyvissä asiakysymyksissä päästään sovinnollisesti eteenpäin. Kaupungin käsityksen mukaan jätehuollon toteuttaminen yhteisymmärryksessä, varmistamalla kokonaistoimivuus ja ajanmukaiset palvelukonseptit hyödyttää niin alan yrityksiä kuin palveluja tarvitsevia henkilö-, yritys- ja yhteisöasiakkaita.

Heinolan kaupunginhallitus

14.11.2022

Äänestystulosraportti**Toimielin
Kokous**Kaupunginhallitus
kaupunginhallitus 14.11.2022**§ 202****Lausunto Kiinteistönhaltijan järjestämän
jätteenkuljetuksen jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen
täyttämisestä****Jaa kj pohjaesitys / Ei Karpainen vastaesitys / Tyhjä**Annettuja ääniä yhteensä 9
Ei äänestänyt 3**Äänet vaihtoehtojen mukaan**Jaa 5
Ei 4
Tyhjä 0**Äänet äänestäjittäin**

Heino Marko	Ei
Mäentalo Mika	Ei
Karpainen Sanna	Ei
Endén Hanna-Liisa	Ei
Lehtimäki Kirsi	Jaa
Rajajärvi Jouko	Jaa
Wafin Fuat	Jaa
Huvinen Kimmo	Jaa
Väli-Torala Venla	Jaa

Lausunto Kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttämisestä

luvaltk 26.10.2022 § 72

1518/14.06.00/2021

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	ympäristöpäällikkö Houhala, Keijo
Päätösehdotus	Lupa- ja valvontakunta päättää antaa Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelusta seuraavan lausunnon: Lähtökohtaisesti viittaamme 26.1.2022 antamaamme lausuntoon, jolloin kiteytetysti totesimme (kiinteistönhaltijan vs. kunnan järjestämänä) muun muassa - molemmat järjestelmät ovat jätelain mukaisia kattavuuden suhteen - molemmat järjestelmät kuitenkin täyttävät jätelain vaatimukset luotettavuuden osalta - molemmat järjestelmät täyttävät jätelain vaatimukset kohtuullisista ja syrjimättömistä ehdoista. Jätelain 37.1 §:n mukaiset edellytykset järjestää jätteenkuljetus kiinteistönhaltijan järjestämänä Heinolan taajama-alueilla tarvitsee ympäristönsuojelun ja jätelain näkökulmasta silti lisäkehittämistä, jotta muun muassa - uusia jätteenkeräysmenetelmiä otetaan käyttöön - jätteenkuljetus aiheuttaa ympäristölle entistä vähemmän haittaa tai päästöjä - yksittäiset kiinteistönhaltijat edellyttävät kilpailutuksissaan esimerkiksi jätteenkuljetuskalustolta erityisiä ympäristöä säästäviä ominaisuuksia - järjestelmän kustannustehokkuuden hyödyt kohdistuvat vaativampien ympäristökriteereiden huomioimiselle palvelujen kehittämisessä. Lisäksi Heinolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että jätteenkuljetusasioille pitää löytää kestävä ja yhteinen maakunnallinen ratkaisu, jolla jätteenkeräys ja -kuljettaminen tehdään ympäristönsuojelullisesti parhaalla mahdollisella tavalla ja parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla sekä edistetään Heinolan kaupungin ilmastonsuojelu- ja kestävä kehityksen tavoitteita. Samalla varmistetaan järjestelmän kokonaistoimivuus ja hyödynnetään paikallaisia alan yrityksiä ja taataan paras mahdollinen palvelu Heinolan kaupungin asukkaille, yrityksille ja yhteisöille.
Toimivalta	Hallintosääntö 23.3. §
Valmistelija	vastaava ympäristönsuojelutarkastaja Tarja Laitinen, puh. 044 078

Valmistelu

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloittaa kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun. Jätehuoltoviranomainen pyytää lausuntoa jätelain 37 §:n 1 mom kohtien 1-3 mukaisten edellytysten täyttymisestä. Heinolan kaupungin alueella on kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus sekalaisessa yhdyskuntajätteessä, pois lukien Heinolan haja-asutusalue. Jätelautakunta on päättänyt 2014 ja 2017 siirtyä kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Viimeisin päätös palautui uudelleen käsiteltäväksi 27.9.2019 hallinto-oikeudesta. Biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023-1.7.2024 ja Lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. Muutos perustuu jätelakiin.

Kuljetusjärjestelmätarkastelu koskee vain sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä. Jätelain edellytykset on todettu jätelain 37 §:ssä. Kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät.

Jätelain 37 § mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestettävä niin, että

- 1) tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. (25§ 2 mom)
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Liitteenä

- Lahden seudun jätelautakunnan lausuntopyyntö 4.10.2022, Kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttämisestä
- Ote Lahden seudun jätelautakunnan pöytäkirjasta 29.9.2022 § 28 Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelu
- Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys, Ote Lahden seudun jätelautakunnan pöytäkirjasta 29.9.2022 § 28 - Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelu
- Äänestyslista § 28, Ote Lahden seudun jätelautakunnan pöytäkirjasta 29.9.2022 § 28 - Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelu

Tiedoksianto

Päijät-Hämeen jätelautakunta

24.10.2022

Lahden seudun jätelautakunta

Lausuntopyyntöne 4.10.2022

Asiatunnus 1518/14.06.00/2021

Lausunto Päijät-Hämeen jätelautakunnalle**Lausunnon antaja** Heinolan kaupunginhallitus**Prosessiosoite** Heinolan kaupunginhallitus
PL 1001
18101 Heinola
kirjaamo(a)heinola.fi**Lausunnon pyytäjä** Lahden seudun jätelautakunta**Prosessiosoite** kirjaamo@lahti.fi, jatehuoltoviranomainen@lahti.fi

Lausunto Jätelain tavoitteena on hyödyntää jätteistä mahdollisimman suuri osuus raaka-aineina, jotta käyttökelpoisia raaka-aineita ei päädy tarpeettomasti esimerkiksi energiakäyttöön. Mikäli jätteen hyödyntäminen raaka-aineena ei ole mahdollista, tulee jäte hyödyntää esimerkiksi energiana. Heinolan ilmastotavoitteiden mukaista on, että pystymme hyödyntämään jätteitä ensisijaisesti raaka-aineina ja toissijaisesti energiana.

Elinkeinopoliittisesti kaupunki näkee tärkeänä, että jätteenkuljetusten kilpailutus

- mahdollistaa pk-yritysten osallistumisen kilpailutuksiin
- vahvistaa toimivien markkinoiden ylläpitoa ja kehittymistä
- parantaa kustannustehokkuutta ja asiakkaiden saamaa palvelua
- selkiyttää aikataulullisesti yritysten mahdollisuutta osallistua kilpailutuksiin

24.10.2022

- lisää yritysten syrjimättömyyttä ja toiminnallisesti optimoituja kilpailutusalueita.

Kaupunki näkee tärkeänä myös, että jätemaksujen ohella jätteiden keräilyllä luodaan kiertotaloudelle edellytyksiä sekä ympäristö- ja kustannustehokasta jätteiden keräilyä ja hyödyntämistä. Silloin vältetään turhaa siirtelyä, vajaatehoisia jätehuoltopalveluja ja toimitaan energiatehokkaasti.

Kaupungin vuonna 2016 antaman lausunnon mukaisesti kaupunki pitää edelleen lausumiaan asioita relevantteina. Oleellista on huomata, että jätelain 37.1 §:n mukaiset edellytykset järjestää jätteenkuljetus kiinteistönhaltijan järjestämänä Heinolan taajama-alueilla eivät pääsääntöisesti täyty seuraavin perustein:

- palveluiden kiinteistökohtainen hintavaihtelu ei selity pelkästään alueellisilla tai kiinteistöjen/rakennusten välisillä olosuhteiden vaihteluilla, vaan järjestelmässä voi olla syrjiviä piirteitä,
- uusia jätteenkeräysmenetelmiä ei ole otettu käyttöön,
- jätehuollon yleisen toimivuuden edistäminen on epätodennäköistä useiden yksittäisten yritysten jatkuvassa kiinteistökohtaisessa kilpailutilanteessa ja
- jätteenkuljetus aiheuttaa ympäristölle enemmän haittaa, kun yhtenäisen kokonaisuuden muodostavien alueen kuljetuksia ei voida suunnitella ja järjestää keskitetysti, eivätkä yksittäiset kiinteistönhaltijat edellytä kilpailutuksissaan esimerkiksi kalustolta erityisiä ympäristöä säästäviä ominaisuuksia.

Lisäksi Heinolan kaupunki pitää tavoittelemisen arvoisena etsiä ja löytää jätteenkuljetusasioille kestävä ja yhteinen maakunnallinen ratkaisu, jolla jätteenkeräykseen ja -kuljettamiseen liittyvissä asiakysymyksissä päästään sovinnollisesti eteenpäin. Kaupungin käsityksen mukaan jätehuollon toteuttaminen yhteisymmärryksessä, varmistamalla kokonaistoimivuus ja ajanmukaiset palvelukonseptit hyödyttää niin alan yrityksiä kuin palveluja tarvitsevia henkilö-, yritys- ja yhteisöasiakkaita.

Heinolan kaupunginhallitus

LAUSUNNOT, HOLLOLA

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, § 11, 26.01.2022

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, § 94, 18.10.2022

Kunnanhallitus, § 256, 07.11.2022

§ 256

Kunnanhallituksen lausunto kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lainmukaisuudesta

HOLDno-2021-750

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, 26.01.2022, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:

Markit Likolammi

markit.likolammi@hollola.fi

vs. ympäristötarkastaja

Viite: Jätehuoltoviranomaisen asianumero 8614/11.05.00.00/2021

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloittaa toimialueellaan kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun ja pyytää ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa jätelain mukaisten edellytysten täyttymisestä Hollolan kunnan alueella. Lausunto pyydetään lähettämään viitteellä 8614/11.05.00.00/2021 osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi 4.2.2022 mennessä.

Hollolan kunnan alueella on jätelautakunnan päätösten 2014 ja 2017 mukaisesti voimassa kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Jätelautakunnan viimeisin päätös palautui hallinto-oikeudesta uudelleen käsiteltäväksi 27.9.2019.

Kesällä 2021 päivitetyn jätelain nojalla biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023 - 1.7.2024. Lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. **Nyt meneillään oleva kuljetusjärjestelmätarkastelu koskee vain sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä.** Näiden osalta kunta voi edelleen päättää, että kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät.

Jätelaki 37 §

1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset; Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin (35 § 2 mom)

2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

Esittelijä: Sameli Männistö, vs. ympäristösihteeri

Valvontajaosto Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa lausuntonaan jätelain 37 § edellytysten täyttymisestä seuraavaa:

1) Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin (35 § 2 mom)

Pääsääntöisesti Hollolan kunnan alueella on kattavasti tarjolla jätteen kuljetuspalveluja, poikkeuksena entinen Hämeenkosken alue, jossa valvontajaoston käsityksen mukaan palvelua tarjoaisi vain yksi toiminnanharjoittaja. Jätteen kuljetuspalveluja koskevien ehtojen kohtuullisuus ja tasapuolisuus voidaan varmistaa vain, mikäli kilpailutus ja hinnoittelu on avointa. Avoimuus toteutuu tällä hetkellä ainoastaan kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen osalta (mm. Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen alueen jätetaksa 1.6.2021). Hollolan kunnan alueella voidaan täten vain osin varmistua kohdan 1 mukaisten edellytysten täyttymisestä.

2) Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

Kohdan 2 mukaisia näkökulmia on mahdollista edistää pitkäjänteisesti kilpailutuksen keinoin. Kotitalouksilla on tähän keskimäärin hyvin heikot valmiudet. Lisäksi kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on vääjäämättä aiheuttanut tehottomuutta logistisiin järjestelyihin, ja sitä kautta lisännyt kuljetusten päästöjä (eri kuljetusyhtiöiden päällekkäiset ajot asuinalueilla). Kohdan 2 mukaisten edellytysten ei täten voida katsoa täyttyvän Hollolan kunnan alueella.

3) Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on saattanut kotitaloudet eriarvoiseen asemaan (mm. eriasteiset kilpailutusvalmiudet). Uusien kuljetusyritysten on puolestaan vaikea päästä markkinoille, eikä tilanne välttämättä motivoi nykyisiä yrityksiä kehittämään toimintaansa ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Lisäksi kuljetuskentän hajanaisuus luo haasteita ja aiheuttaa tehottomuutta viranomaisten valvontatyölle. Kohdan 3 mukaiset edellytykset eivät täten Hollolan kunnan alueella täyty.

”Kokonaisuutena myönteiseksi” ei myöskään voi luonnehtia tilannetta, jossa kiinteistön jätehuolto olisi osin kunnan ja osin kiinteistönhaltijan järjestämä (taloyhtiöt ja yli 10 000 asukkaan taajamat 2023/2024 lähtien).

Päätös

Merk. asiantuntijana kuultiin vs. ympäristötarkastaja Markit Likolammia.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, 18.10.2022, § 94

Valmistelijat / lisätiedot:
Markit Likolammi
markit.likolammi@hollola.fi
vs. ympäristötarkastaja

Liitteet

- 1 Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys 12.9.2022
- 2 Kuljetusjärjestelmä 2022, esitys päättäjäwebinaarissa 27.9.2022

Lahden seudun jätelautakunta pyytää ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa siitä, **täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot**. Liitteenä on jätehuoltoviranomaisen tekemä **Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys** (valmistunut 12.9.2022). Hollolassa (ja valtaosassa toimialuetta) on käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Päätös ei ole lainvoimainen (palautui 27.5.2019 korkeimmasta hallinto-oikeudesta uudelleen valmisteltavaksi).

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloitti toimialueellaan loppuvuodesta 2021 sekalaisen yhdyskuntajätteen eli seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun. Näiden osalta kunta voi edelleen päättää, että kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa kiinteistön haltijan järjestämänä, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät. Muiden jätelajien (biojäte, pakkausjätteet, metalli) kuljetus tulee nykyisen jätelain mukaan toteuttaa kunnan järjestämänä.

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antoi 26.1.2022 lausunnon jätelain (37 §) mukaisten edellytysten täyttymisestä Hollolan kunnan alueella. Lausunnossa todettiin yleisluontoisen tarkastelun pohjalta, etteivät edellytykset kaikilta osin täyty.

Kaikkien jätelain 37 § ehtojen tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot eivät täyty, joten seka- ja energiajätteen kuljetuksessa tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Lautakunta päättää kuljetusjärjestelmästä 15.12.2022. Kunnat ovat sopineet Salpakierto Oy:n osakassopimuksessa, että Salpakierto Oy kilpailuttaa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen. Kuljetukset voivat alkaa aikaisintaan 3 vuoden päästä päätöksenteosta.

Selvityksen tulos perustui pääpiirteissään seuraaviin näkökohtiin:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

- Hinnoittelun osalta asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa kunnan sisällä. Jäteastioiden tyhjennysmaksut vaihtelevat asiakkaan kilpailutusvoiman ja alueen kilpailutilanteen mukaan.
- Kokonaisuudessaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on edullisemmat hinnat kuin nykyisessä kuljetusjärjestelmässä.
- Jätteenkuljetukseen liittymisaste on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa (71 %) heikompi kuin kunnan järjestämässä kuljetuksessa (80 %). Liittymättömyyden lieveilmiöinä ovat roskaantuminen ja jätteiden polttaminen.
- Kunnan järjestämä jätteenkuljetus tarjoaa viranomaisvalvonnalle paremmat edellytykset kuin nykyinen järjestelmä.
- Jätteenkuljetuksen järjestäminen ei kaikilla kiinteistöillä ole mahdollista kiinteistökohtaisilla jäteastioilla (haja-asutusalueella tieyhteyden puuttuminen tai teiden kantavuus). Vain kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa voidaan tarjota aluekeräyspistepalvelua.
- Nykyisessä järjestelmässä ei voida taata jätteenkuljetuksen toimivuutta poikkeustilanteissa.
- Keräysjärjestelmien kehittäminen ja lajitteluun kannustava hintaohjaus puoltavat kunnan järjestämää jätteenkuljetusta.
- Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei luo tarpeeksi vakaata ympäristöä kuljetusyritysten investoinneille ja kehittämiselle.
- Kunnan järjestämän kuljetuksen keskitetty kilpailutus ja optimoitu reititys alentaa CO₂-päästöjä.
- Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa neuvonta tehostuu ja asukkaiden asiointi helpottuu, kun kaikki palvelut voi tilata samasta paikasta.

Ehdotus

Esittelijä: Sameli Männistö, vs. ympäristösihteeri

Valvontajaosto Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa lausuntonaan jätelain 37 § mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa seuraavaa:

Kuljetusjärjestelmäselvitys on kattava ja perustuu monelta osin mitattavissa olevaan tietoon. Vertailua on pystytty toteuttamaan toimialueen sisällä, sillä osassa kunnista on jo käytössä Salpakierto Oy:n kilpailuttama jätteenkuljetus. Näin ollen valvontajaoston lausunto vastaa selvityksen tulosta: kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä jätelain 37 § mukaisia ehtoja.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 07.11.2022, § 256

Valmistelija / lisätiedot:
Päivi Rahkonen
paivi.rahkonen@hollola.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

kunnanjohtaja

Liitteet

- 1 Kuljetusjärjestelmä 2022, esitys päättäjäwebinaarissa 27.9.2022
- 2 Saate 4.10.2022: Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäättöksen valmistelu (lausuntopyyntö)
- 3 Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys 12.9.2022

Lahden seudun jätelautakunta pyytää kunnilta lausunnot siitä, **täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot**. Lausunto pyydetään 11.11.2022 mennessä. **Liitteenä** on jätehuoltoviranomaisen tekemä **Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys** (valmistunut 12.9.2022). Vastaava lausunto on pyydetty kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Hollolassa (ja valtaosassa toimialuetta) on käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Päätös ei ole lainvoimainen (palautui 27.5.2019 korkeimmasta hallinto-oikeudesta uudelleen valmisteltavaksi).

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloitti toimialueellaan loppuvuodesta 2021 sekalaisen yhdyskuntajätteen eli seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun. Näiden osalta kunta voi edelleen päättää, että kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa kiinteistön haltijan järjestämänä, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät. Muiden jätelajien (biojäte, pakkausjätteet, metalli) kuljetus tulee nykyisen jätelain mukaan toteuttaa kunnan järjestämänä.

Kaikkien jätelain 37 § ehtojen tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antoi 26.1.2022 lausunnon jätelain (37 §) mukaisten edellytysten täyttymisestä Hollolan kunnan alueella. Lausunnossa todettiin yleisluontoisen tarkastelun pohjalta, etteivät edellytykset kaikilta osin täyty.

Lautakunta päättää kuljetusjärjestelmästä 15.12.2022. Kunnat ovat sopineet Salpakierto Oy:n osakassopimuksessa, että Salpakierto Oy kilpailuttaa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen, mikäli siirrytään kuntien järjestämään jätteenkuljetukseen. Kuljetukset voivat alkaa aikaisintaan 3 vuoden päästä päätöksenteosta.

Selvityksen tulos perustui pääpiirteissään seuraaviin näkökohtiin:

- Hinnoittelun osalta asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa kunnan sisällä. Jäteastioiden tyhjennysmaksut vaihtelevat asiakkaan kilpailutusvoiman ja alueen kilpailutilanteen mukaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

- Kokonaisuudessaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on edullisemmat hinnat kuin nykyisessä kuljetusjärjestelmässä.
- Jätteenkuljetukseen liittymisaste on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa (71 %) heikompi kuin kunnan järjestämässä kuljetuksessa (80 %). Liittymättömyyden lieveilmiöinä ovat roskaantumisen ja jätteiden polttaminen.
- Kunnan järjestämä jätteenkuljetus tarjoaa viranomaisvalvonnan paremmat edellytykset kuin nykyinen järjestelmä.
- Jätteenkuljetuksen järjestäminen ei kaikilla kiinteistöillä ole mahdollista kiinteistökohtaisilla jäteastioilla (haja-asutusalueella tieyhteyden puuttuminen tai teiden kantavuus). Vain kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa voidaan tarjota aluekeräyspistepalvelua.
- Nykyisessä järjestelmässä ei voida taata jätteenkuljetuksen toimivuutta poikkeustilanteissa.
- Keräysjärjestelmien kehittäminen ja lajitteluun kannustava hintaohjaus puoltavat kunnan järjestämää jätteenkuljetusta.
- Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei luo tarpeeksi vakaata ympäristöä kuljetusyritysten investoinneille ja kehittämiselle.
- Kunnan järjestämän kuljetuksen keskitetty kilpailutus ja optimoitu reititys alentaa CO₂-päästöjä.
- Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa neuvonta tehostuu ja asukkaiden asiointi helpottuu, kun kaikki palvelut voi tilata samasta paikasta.

Hollolan kunnan ympäristöjaosto on ympäristönsuojeluviranomaisena käsitellyt asiaa kokouksessaan 18.10.2022 ja todennut seuraavaa:

Valvontajaosto Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa lausuntonaan jätelain 37 § mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa seuraavaa:

Kuljetusjärjestelmäselvitys on kattava ja perustuu monelta osin mitattavissa olevaan tietoon. Vertailua on pystytty toteuttamaan toimialueen sisällä, sillä osassa kunnista on jo käytössä Salpakierto Oy:n kilpailuttama jätteenkuljetus. Näin ollen valvontajaoston lausunto vastaa selvityksen tulosta: kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä jätelain 37 § mukaisia ehtoja.

Lahden seudun jätelautakunta on päätösesityksistä poiketen päättänyt kaksi kertaa (16.1.2014 ja 16.2.2017), että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Hallinto-oikeus palautti ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Korkein hallinto-oikeus palautti toisen päätöksen jätelain vastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Viranomaistyönä tehty selvitys ei ollut riittävä lautakunnan tekemään päätökseen, joka oli esityksen vastaisesti kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Viranomaistyönä tehty selvitys on kuitenkin riittävä tarkastelu selvittämään, ettei jätelain 37 § ehdot täyty ja lain mukaan tulee tällöin siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. HAO:n (HAO 11.5.2018 nro 18/0173 /2) ja KHO:n (KHO 27.5.2019 2730/1/18) tekemien aiempien päätösten perusteella virkamiestyönä lautakunnalle tehdyllä päätösesityksellä on hyvin suuri painoarvo. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei siis ole lainvoimaista päätöstä jätteenkuljettamisesta. Päätös olisi jätelain mukaan tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Julkisen toimijan uskottavuuden ja yrittäjien pitkäjänteisen toiminnan jatkuvuuden sekä ennustettavuuden näkökulmasta jätteenkuljetusjärjestelmästä tulisi kyetä päättämään myös Päijät-Hämeessä kestävällä tavalla.

Asiantuntijoina kokouksessa kuultavina jätehuoltopäällikkö Tiia Yrjölä ja Salpakierto Oy:n toimitusjohtaja Johanna Rusanen.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Rahkonen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan jätelain 37 § mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa seuraavaa:

Kuljetusjärjestelmäselvitys on kattava ja perustuu monelta osin mitattavissa olevaan tietoon. Vertailua on pystytty toteuttamaan toimialueen sisällä, sillä osassa kunnista on jo käytössä Salpakierto Oy:n kilpailuttama jätteenkuljetus. Selvityksen perusteella on todettavissa, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä jätelain 37 § mukaisia ehtoja.

Äänestykset

Käsittelyn jatkaminen JAA, Jatkovalmisteluun lähettäminen EI

Jaa

Toini Louekoski-Huttunen
Kristian Saarnio
Kati Pölönen
Minna Halme
Helena Maattola
Jarkko Niemi
Mika Lampola
Teemu Laine

Ei

Hannu Siljander
Aki Markkola
Satu Segersven

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merk.

Asiantuntijoina kuultavana olivat Tiia Yrjölä, jätehuoltopäällikkö Lahden kaupunki ja Johanna Rusanen, toimitusjohtaja Salpakierto Oy.

Keskustelun kuluessa Satu Segersven esitti Hannu Siljanderin ensin kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun ja alueellisen jätteenkuljetusjärjestelmän mahdollisuudet ja vaihtoehdot selvitetään uudelleen puolueettomalla ja ulkopuolisella taholla. Lisäksi päätöksentekomateriaaliin lisätään Rambollin selvitys 12.10.22, SKAL:n ympäristöyritysten lausunto 20.10.22 päätöksenteon avoimuuden lisäämiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on tehty kannatettu esitys jatkovalmisteluun lähettamisestä ja rajasi keskustelun koskemaan jatkovalmisteluun lähettämistä. Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty esitys jatkovalmisteluun lähettamisestä, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan sähköinen äänestys.

Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät "JAA".

Ne, jotka kannattavat Segersvenin ehdotusta jatkovalmisteluun lähettamisestä, äänestävät "EI".

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 ääntä, 8 JAA (Toini Louekoski-Huttunen, Kristian Saarnio, Kati Pölönen, Minna Halme, Helena Maattola, Jarkko Niemi, Mika Lampola, Teemu Laine) ja 3 EI (Hannu Siljander, Aki Markkola, Satu Segersven).

Puheenjohtaja totesi hallituksen päättäneen jatkaa asian käsittelyä.

Tiedoksi

Lahden seudun jätelautakunta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Päätös on viety nähtäväksi www.hollola.fi 8.11.2022

Otteen oikeaksi todistaa

Hollolan kunnan kirjaamo
08.11.2022

Pirkko Ikonen
toimistosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisellä viestillä, joka on lähetetty
8.11.2022

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§256

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).

Riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, § 11, 26.01.2022

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, § 94, 18.10.2022

§ 94

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto jätelain 37 § mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa

HOLDno-2021-750

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, 26.01.2022, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:
Markit Likolammi
markit.likolammi@hollola.fi
vs. ympäristötarkastaja

Viite: Jätehuoltoviranomaisen asianumero 8614/11.05.00.00/2021

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloittaa toimialueellaan kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun ja pyytää ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa jätelain mukaisten edellytysten täyttymisestä Hollolan kunnan alueella. Lausunto pyydetään lähettämään viitteellä 8614/11.05.00.00/2021 osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi 4.2.2022 mennessä.

Hollolan kunnan alueella on jätelautakunnan päätösten 2014 ja 2017 mukaisesti voimassa kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Jätelautakunnan viimeisin päätös palautui hallinto-oikeudesta uudelleen käsiteltäväksi 27.9.2019.

Kesällä 2021 päivitetyn jätelain nojalla biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023 - 1.7.2024. Lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. **Nyt meneillään oleva kuljetusjärjestelmätarkastelu koskee vain sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä.** Näiden osalta kunta voi edelleen päättää, että kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät.

Jätelaki 37 §

1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset; Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin (35 § 2 mom)

2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Ehdotus

Esittelijä: Sameli Männistö, vs. ympäristösihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

Valvontajaosto Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa lausuntonaan jätelain 37 § edellytysten täyttymisestä seuraavaa:

1) Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin (35 § 2 mom)

Pääsääntöisesti Hollolan kunnan alueella on kattavasti tarjolla jätteen kuljetuspalveluja, poikkeuksena entinen Hämeenkosken alue, jossa valvontajaoston käsityksen mukaan palvelua tarjoaisi vain yksi toiminnanharjoittaja. Jätteen kuljetuspalveluja koskevien ehtojen kohtuullisuus ja tasapuolisuus voidaan varmistaa vain, mikäli kilpailutus ja hinnoittelu on avointa. Avoimuus toteutuu tällä hetkellä ainoastaan kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen osalta (mm. Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen alueen jätetaksa 1.6.2021). Hollolan kunnan alueella voidaan täten vain osin varmistua kohdan 1 mukaisten edellytysten täyttymisestä.

2) Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

Kohdan 2 mukaisia näkökulmia on mahdollista edistää pitkäjänteisesti kilpailutuksen keinoin. Kotitalouksilla on tähän keskimäärin hyvin heikot valmiudet. Lisäksi kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on vääjäämättä aiheuttanut tehottomuutta logistisiin järjestelyihin, ja sitä kautta lisännyt kuljetusten päästöjä (eri kuljetusyhtiöiden päällekkäiset ajot asuinalueilla). Kohdan 2 mukaisten edellytysten ei täten voida katsoa täyttyvän Hollolan kunnan alueella.

3) Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus on saattanut kotitaloudet eriarvoiseen asemaan (mm. eriasteiset kilpailutusvalmiudet). Uusien kuljetusyritysten on puolestaan vaikea päästä markkinoille, eikä tilanne välttämättä motivoi nykyisiä yrityksiä kehittämään toimintaansa ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Lisäksi kuljetuskentän hajanaisuus luo haasteita ja aiheuttaa tehottomuutta viranomaisten valvontatyölle. Kohdan 3 mukaiset edellytykset eivät täten Hollolan kunnan alueella täyty.

”Kokonaisuutena myönteiseksi” ei myöskään voi luonnehtia tilannetta, jossa kiinteistön jätehuolto olisi osin kunnan ja osin kiinteistönhaltijan järjestämä (taloyhtiöt ja yli 10 000 asukkaan taajamat 2023/2024 lähtien).

Päätös

Merk. asiantuntijana kuultiin vs. ympäristötarkastaja Markit Likolammia.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Elinvoimavaliokunnan valvontajaosto, 18.10.2022, § 94

Valmistelija / lisätiedot:
Markit Likolammi
markit.likolammi@hollola.fi
vs. ympäristötarkastaja

Liitteet

- 1 Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys 12.9.2022
- 2 Kuljetusjärjestelmä 2022, esitys päättäjäwebinaarissa 27.9.2022

Lahden seudun jätelautakunta pyytää ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa siitä, **täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot**. Liitteenä on jätehuoltoviranomaisen tekemä **Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys** (valmistunut 12.9.2022). Hollolassa (ja valtaosassa toimialuetta) on käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Päätös ei ole lainvoimainen (palautui 27.5.2019 korkeimmasta hallinto-oikeudesta uudelleen valmisteltavaksi).

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloitti toimialueellaan loppuvuodesta 2021 sekalaisen yhdyskuntajätteen eli seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun. Näiden osalta kunta voi edelleen päättää, että kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa kiinteistönhaltijan järjestämänä, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät. Muiden jätelajien (biojäte, pakkausjätteet, metalli) kuljetus tulee nykyisen jätelain mukaan toteuttaa kunnan järjestämänä.

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen antoi 26.1.2022 lausunnon jätelain (37 §) mukaisten edellytysten täyttymisestä Hollolan kunnan alueella. Lausunnossa todettiin yleisluontoisen tarkastelun pohjalta, etteivät edellytykset kaikilta osin täyty.

Kaikkien jätelain 37 § ehtojen tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot eivät täyty, joten seka- ja energiajätteen kuljetuksessa tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Lautakunta päättää kuljetusjärjestelmästä 15.12.2022. Kunnat ovat sopineet Salpakierto Oy:n osakassopimuksessa, että Salpakierto Oy kilpailuttaa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen. Kuljetukset voivat alkaa aikaisintaan 3 vuoden päästä päätöksenteosta.

Selvityksen tulos perustui pääpiirteissään seuraaviin näkökohtiin:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asiantuntijajärjestelmässä

- Hinnoittelun osalta asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa kunnan sisällä. Jäteastioiden tyhjennysmaksut vaihtelevat asiakkaan kilpailutusvoiman ja alueen kilpailutilanteen mukaan.
- Kokonaisuudessaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on edullisemmat hinnat kuin nykyisessä kuljetusjärjestelmässä.
- Jätteenkuljetukseen liittymisaste on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa (71 %) heikompi kuin kunnan järjestämässä kuljetuksessa (80 %). Liittymättömyyden lieveilmiöinä ovat roskaantuminen ja jätteiden polttaminen.
- Kunnan järjestämä jätteenkuljetus tarjoaa viranomaisvalvonnalle paremmat edellytykset kuin nykyinen järjestelmä.
- Jätteenkuljetuksen järjestäminen ei kaikilla kiinteistöillä ole mahdollista kiinteistökohtaisilla jäteastioilla (haja-asutusalueella tieyhteyden puuttuminen tai teiden kantavuus). Vain kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa voidaan tarjota aluekeräyspistepalvelua.
- Nykyisessä järjestelmässä ei voida taata jätteenkuljetuksen toimivuutta poikkeustilanteissa.
- Keräysjärjestelmien kehittäminen ja lajitteluun kannustava hintaohjaus puoltavat kunnan järjestämää jätteenkuljetusta.
- Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei luo tarpeeksi vakaata ympäristöä kuljetusyritysten investoinneille ja kehittämiselle.
- Kunnan järjestämän kuljetuksen keskitetty kilpailutus ja optimoitu reititys alentaa CO₂-päästöjä.
- Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa neuvonta tehostuu ja asukkaiden asiointi helpottuu, kun kaikki palvelut voi tilata samasta paikasta.

Ehdotus

Esittelijä: Sameli Männistö, vs. ympäristösihteeri

Valvontajaosto Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toteaa lausuntonaan jätelain 37 § mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa seuraavaa:

Kuljetusjärjestelmäselvitys on kattava ja perustuu monelta osin mitattavissa olevaan tietoon. Vertailua on pystytty toteuttamaan toimialueen sisällä, sillä osassa kunnista on jo käytössä Salpakierto Oy:n kilpailuttama jätteenkuljetus. Näin ollen valvontajaoston lausunto vastaa selvityksen tulosta: kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä jätelain 37 § mukaisia ehtoja.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Päätös on viety nähtäväksi 19.10.2022 www.hollola.fi

Otteen oikeaksi todistaa

Hollolan kunnan kirjaamo
19.10.2022

lina Tuukkala
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisellä viestillä, joka on lähetetty
19.10.2022

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Hollolan asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§94

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).

Riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa.

LAUSUNNOT, LAHTI

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 31.10.2022

§ 386

Lausunto kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä

8614/11.05.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristöjohtaja Elina Ojala p. 044 482 6376

Päätös

Lisäysesitys hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle perusteluosassa esitetyn.

Kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä II varapuheenjohtaja Mira Nieminen teki seuraavan palautusehdotuksen: "Esitän, että asia palautetaan valmisteluun ja alueellisen jätteenkuljetusjärjestelmän mahdollisuudet ja vaihtoehdot selvitetään uudelleen puolueettomalla ja ulkopuolisella taholla. Lisäksi päätöksentekomateriaaliin lisätään Rambollin selvitys 12.10.2022, SKAL:n Ympäristöyritysten lausunto 20.10.2022 sekä jätteenkuljetusyritysten toimittama lausunto 21.10.2022 päätöksenteon avoimuuden lisäämiseksi."

Jäsen Jorma Ratia kannatti tehtyä palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusesitys, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestusehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat II varapuheenjohtaja Mira Niemisen palautusehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Lampinen, Nieminen E., Kaikkonen, Aaltonen, Talja, Putula, Bruneau, Hildén) ja 2 EI-ääntä (Ratia, Nieminen M.). Äänestyslista on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen voittaneen.

Asian käsittelyn yhteydessä III varapuheenjohtaja Milla Bruneau teki seuraavan lisäesityksen: "Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle perusteluosassa esitetyn. Lisäksi kaupunginhallitus pyytää jätehuoltoviranomaista järjestämään keskustelutilaisuuden osapuolten kesken (jätehuoltoviranomainen, Salpakierto Oy, kuljetusyritykset sekä jätelautakunta), jotta toimiva yhteistyö, sekä kuntalaisia hyödyttävä järjestelmä ja kilpailutus voidaan saavuttaa. Lisäksi pyydetään Salpakierto Oy:ltä kaupunginhallitukselle selvitys (5.12.2022 mennessä) siitä, miten konserniyhtiö aikoo toteuttaa kustannuksia laskevasti, yritysystävällisesti sekä asiakaskeskeisesti eli kuntalaisten palvelua parantaen keskitetyn kuljetusjärjestelmän. Kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen kannatti tehtyä esitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli kaupunginhallitukselta, voidaanko III varapuheenjohtaja Milla Bruneau lisäysesitys hyväksyä yksimielisesti vai asetetaanko se pohjaehdotusta vastaan.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti lisäysesityksen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden seudun jätelautakunta on 29.9.2022 pidetyssä kokouksessaan §28 päättänyt pyytää toimialueensa kunnilta lausuntoa, täyttääkö nykymallin mukainen eli kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset ehdot. Lahden kaupunginhallitus toteaa, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa jätelain 37 §:n edellytykset eivät täyty.

Taustaa

Lahdessa on kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus sekalaisessa yhdyskuntajätteessä. Jätelautakunta on päätösesityksistä poiketen päättänyt vuosina 2014 ja 2017, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Hallinto-oikeus palautti ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Korkein hallinto-oikeus palautti toisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei näin ollen ole lainvoimaista päätöstä siirtyä kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Päätös olisi jätelain mukaan tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Vuonna 2021 voimaan tulleen jätelain uudistuksen myötä biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023-1.7.2024 ja lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. Valmistelussa oleva kuljetusjärjestelmäpäätös koskee vain sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä.

Kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät.

Lahti on Suomen johtava ympäristökaupunki ja kiertotalouden edelläkävijä. Resurssiviisauden kuntaverkoston (FISU) jäsenenä Lahti on sitoutunut tavoittelemaan päästöttömyyttä, jätteettömyyttä ja globaalisti kestävää kulutusta vuoteen 2050 mennessä. Yhdyskuntajätteen hyödyntämisaste on alueella 99% sisältäen energiahyödyntämisen. Hyödyntämisaste on korkea, mutta kierrätysasteen osalta ollaan edelleen kaukana tavoitteesta. Kansallinen tavoite yhdyskuntajätteen kierrätysasteelle oli vuonna 2020 50% ja Salpakierto Oy:n jätehuollon toimialueella vastaava luku oli 41 % vuonna 2021. Tavoite vuodelle 2030 on 60 %. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää nykyistä vahvempaa jätehuollon kehittämistä.

Lahden vuoden 2022 strategisen kärkihankkeen ”Hiilineutraali ympäristökaupunki” toimenpiteenä on jätteiden lajittelun ja keräämisen tehostaminen ja tavoitteena päätös kunnan järjestämästä ja Salpakierto Oy:n kilpailuttamasta jätteenkuljetuksesta. Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on laatinut kuljetusjärjestelmäselvityksen päätöksenteon tueksi.

Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen lausuntopyyntö

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on pyytänyt toimialueensa kunnilta lausuntoa, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37§ mukaiset ehdot.

Jätelain 37§ mukaan kaikkien seuraavien edellytysten tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lahden kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on tehnyt laajan seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvityksen, jossa on seikkaperäisesti tarkasteltu nykytilanteeseen peilaten lainehtojen täyttymistä.

Ensimmäinen edellytys: alueella on useita palveluntarjoajia, mutta asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa jätemaksujen vaihdellessa kunnan sisällä. Pääsääntöisesti asuntoja vuokraavat yhtiöt ja isot isännöitsijät saavat jätteenkuljetuksen edullisemmin.

Toinen edellytys: selvityksessä todetaan, että vain 71% alueen kiinteistöistä on liittynyt jätteenkuljetusjärjestelmään eli nykyinen järjestelmä mahdollistaa jätehuollon järjestämisvelvollisuuden laiminlyönnit ja lisää roskaamisongelmia. Kunnan järjestämänä kaikki kiinteistöt kuuluisivat jätteenkuljetukseen. Kunnan järjestämän jätteenkuljetusten arvioidaan edistävän paremmin jätehuollon yleistä toimivuutta, jätehuollon alueellista kehittämistä sekä pienentävän jätesektorin ympäristövaikutuksia. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on keskeinen keino edistää kiertotaloutta.

Kolmas edellytys: kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi, sillä se on arvioitu asiakkaalle kalliimmaksi. Yrityksille kunnan järjestämä jätteenkuljetus loisi vakaamman toimintaympäristön, mahdollistaisi erikokoisten toimijoiden pääsyn markkinoille sekä edistäisi markkinoiden toimivuutta. Viranomaistoiminta helpottuisi jätehuollon liittymisasteen noustessa.

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen Lahden kaupunginhallitus toteaa, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa jätelain 37 §:n edellytykset eivät täyty.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Lahden seudun jätehuoltoviranomainen

Tiedoksi valmistelijalle

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Ote pöytäkirjasta 08.11.2022

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Ote pöytäkirjasta 08.11.2022

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernipalveluissa 15.11.2022

Tuula Seljas

valmistelusihteri

Otteen saaja / asianosainen:

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen

Tiedoksianto:

15.11.2022 sähköposti

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen:

15.11.2022

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Ote pöytäkirjasta 08.11.2022

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 08.11.2022

§ 67

Lausunto kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ehtojen täyttymisestä

8614/11.05.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja Virve Kärkkäinen p. 044 416 3872

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Rakennuslupapäällikkö Sivonen Markku

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää antaa lausuntonaan Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lautakunta on antanut samaa asiaa koskevan ja lähes saman sisältöisen lausunnon huhtikuussa 2022. Nyt annettavaan lausuntoon on tehty lisäyksiä kuljetusjärjestelmäselvitys huomioiden ja tarkennettu valvontaan liittyviä asioita.

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta toteaa, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa jätelain 37 §:n edellytykset eivät kaikilta osin täyty.

Jätteenkuljetuspalveluita on riittävästi tarjolla, mutta kunnan järjestämä jätehuoltojärjestelmä on kokonaisuutena tehokkaampi ja toimivampi sekä kustannuksiltaan alhaisempi. Nyt moni kiinteistö jättäytyy laittomasti jätehuollon ulkopuolelle eikä jätehuoltoa ole asianmukaisesti hoidettu.

Jätehuollon laiminlyönnit ja jätteiden hallitsematon käsittely aiheuttavat vaaraa ja haittaa ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Kotitalouksien asema on myös epätasa-arvoinen, koska jätteenkuljetusmaksuissa on huomattavaa vaihtelua.

Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen lausuntopyyntö

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on pyytänyt ympäristöviranomaisen lausuntoa siitä täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset ehdot. Lausuntopyynnön liitteenä on toimitettu seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys.

Lausunto

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Jätelain mukaan jätteenkuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Kunta voi kuitenkin päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistönhaltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät. Edellytykset ovat seuraavat:

1) tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain ehdot eivät täyty ja alueella tulee siirtyä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Lahdessa on ollut käytössä kiinteistönhaltijan järjestämä jätehuolto, jossa asukkaat/taloyhtiöt sopivat ja kilpailuttavat itse asuinkiinteistöjen ja vapaa-ajan asuntojen jätteenkuljetuksen.

Lahdessa sekalaisen yhdyskuntajätteen eli energia- ja sekajätteen kuljetuspalveluja tarjoaa kolme yritystä. Jätehuoltopalveluja on ollut saatavilla koko kaupungin alueella. Ympäristönsuojeluviranomaisen tietoon ei ole tullut, että jokin kiinteistö olisi jäänyt ilman haluamaansa palvelua. Joidenkin saarikiinteistöjen osalta tilanne on epäselvä.

Kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa merkittävimmäksi ongelmaksi on muodostunut suuri jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen määrä. Lahdessa taajama-alueella 82 % kiinteistöistä on jätehuolto kunnossa, mutta haja-asutusalueella vain 36 %:lla on asianmukainen jätehuolto. Jätelain mukaan kaikilla vakituisilla ja vapaa-ajan käytössä olevilla kiinteistöillä tulee olla voimassa olevat jätteenkuljetussopimukset. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaresurssit ovat rajalliset ja valvontaa pystytään toteuttamaan lähinnä ilmoitusten perusteella. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa pystyttäisiin haja-asutusalueille järjestämään aluekeräyspisteitä, jolloin

vaikea kulkuisillekin kiinteistöille saataisiin jätehuolto järjestettyä yhteisten aluekeräyspisteiden avulla.

Nykyinen järjestelmä mahdollistaa jätehuollon järjestämisvelvollisuuden laiminlyönnit ja lisää roskaamisongelmia. Jätteitä päätyy niille kuulumattomiin paikkoihin levähdysaluille, tienpenkoille, syrjäteiden varsille ja ekopisteille. Roskaamisen selvittelyyn menee paljon ympäristönsuojelutarkastajien työaikaa. Lahdessa rottaongelma on viime vuosina kasvanut. Roskaaminen ja joidenkin kiinteistöjen huonosti hoidettu jätehuolto voivat olla yksi syy haittaeläinongelmiin.

Jos kiinteistönhaltijalla on maksuhäiriöitä, voi hänen olla vaikeaa saada jätehuoltoa järjestettyä kiinteistölleen. Kuljetusyrityksillä ei ole velvollisuutta huolehtia maksukyvyttömän henkilön kiinteistön jätteistä. Tällaisten kiinteistöjen määrääminen liittymään jätehuoltoon uhkasakon avulla ei myöskään johda toivottuun lopputulokseen. Näiden tapausten valvonta on hyödytöntä, eikä jätehuolto tällöin toimi tai ole saatavilla. Tämä voi johtaa jätteiden hävittämiseen muilla keinoin ja aiheuttaa roskaantumista, haittaeläinten lisääntymistä ja savuhaittoja.

Hyvin usein jätehuollon puute tulee ilmi savuhaittailmoitusten kautta. Kun jätehuoltoon liittyminen on laiminlyöty, jätteitä poltetaan kiinteistöjen tulipesissä ja aiheutuu savuhaittaa asukkaalle itselleen ja hänen naapureilleen. Puun pienpolttoon tarkoitetut tulipesät eivät sovellu jätteenpolttoon. Liian matalissa lämpötiloissa tapahtuva jätteenpoltto aiheuttaa terveydelle haitallisia pienhiukkas- ja PAH-päästöjä, jotka ovat yhteydessä sydän-, hengitys- ja syöpäsairauksien kehittymiseen.

Kiinteistöjen järjestämä jätteenkuljetus ei edistä jätehuollon toimivuutta kunnassa vaan mahdollistaa jätehuollon järjestämisen laiminlyönnit ja aiheuttaa haittaa terveydelle ja ympäristölle roskaantumisen ja

savuhaittojen muodossa. Väärinkäytökset lisäävät viranomaisten valvontatyötä ja työllistää myös poliisia ympäristörikostutkintojen kautta.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kaikki kiinteistöt kuuluvat jätteenkuljetukseen, mikä vähentää roskaantumista, kiinteistöjen jätteenpolttoa ja siitä aiheutuvia savu- ja terveyshaittoja.

Kunnan järjestämä jätehuolto mahdollistaa paremman logistiikan ja vähentää ympäristöön kohdistuvia päästöjä. Ajojärjestelyillä pystytään tehostamaan jätteenkuljetusta, poistamaan turhat ajot ja vähentämään siten liikenteen ilmapäästöjä sekä melua. Lahti on sitoutunut hiilineutraaliustavoitteeseen ja toimimalla kuljetusten kilpailuttajana, pystytään vaikuttamaan kuljetuskaluston päästöihin.

Kunnan järjestämässä jätehuollossa viranomaisilla on enemmän vaikutusmahdollisuuksia jätehuollon kehittämiseen mm. taksaohjauksen ja keräysjärjestelmien kehittämisen kautta. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus edistäisi jätelain parempaa noudattamista ja helpottaisi jätehuollon valvontaa.

Jätteenkuljetuksen liittyjärekisterin tiedot olisivat kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ajantasaisia, nyt tiedot päivittyvät kolmen kuukauden välein ja ympäristönsuojeluviranomainen joutuu erikseen pyytämään kuljetusyrityksiltä ajantasaiset liittymistiedot yksittäisten tapausten valvontaan varten. On myös tullut esiin tapauksia, joissa viranomaisen kehotuksesta kiinteistö on liittynyt jätteenkuljetukseen, mutta muutaman kuukauden kuluttua irtisanonut kuljetussopimuksen jättäytyen taas jätehuollon ulkopuolelle. Tällaiset tilanteet eivät olisi mahdollisia kunnan järjestämässä jätehuollossa.

Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun mukaan kunnan järjestämässä kuljetuksessa on edullisemmat hinnat. Tyypillisessä

omakotitalossa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen tyhjennyshinnat ovat alueella edullisemmat kuin kiinteistönhaltijan järjestämässä kuljetuksessa. Esimerkiksi Heinolan taajama-alueella tyhjennyshinnat ovat korkeammat kuin kunnan järjestämässä kuljetuksessa Heinolan haja-asutusalueella, vaikka todelliset kuljetuskustannukset ovat pienemmät taajama-alueella.

Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmä selvitysestä käy ilmi, että Lahdessa energiajätteen 660 l astian tyhjentäminen on keskimäärin halvempaa kuin energiajätteen 240 l astian. 600/660 l astioita käytetään kerrostaloissa ja 240 l astioita pientaloissa. Asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa, vaan tyhjennysmaksun suuruuteen vaikuttaa asumismuoto ja se onko kiinteistöllä kilpailutusvoimaa.

Tyhjennysmaksuissa ei siten toteudu aiheuttamisperiaate eivätkä maksut ohjaa jätteen synnyn vähentämiseen. Myös eri jätteenkuljetusyritysten hinnoittelussa on eroja ja samalla kadulla kotitaloudet voivat maksaa eri suuruisia jätemaksuja.

Nykyinen järjestelmä on haavoittuvainen yhteiskunnan poikkeustilanteissa. Kunnan järjestämässä jätehuollossa Salpakierto laatii varautumissuunnitelman poikkeustilanteita varten, kuten sodan, pitkien sähkökatkojen, polttoaineen saannin vaikeutumisen ja epidemiatilanteiden varalle. Poikkeustilanteita varten laaditaan lista niistä kohteista, jotka ovat yhteiskunnan ja jätehuollon näkökulmasta kriittisiä. Kuljetuskalustoa voidaan siirtää kulloinkin kriittisiin tehtäviin ja kuljetuksiin sekä suunnitella alueet, joissa voidaan ottaa asukkaiden toimittamaa yhdyskuntajätettä vastaan esimerkiksi suoraan pakkaavaan jäteautoon, puristimeen tai lavalle, jos kiinteistökohtaisia kuljetuksia joudutaan rajoittamaan. Toimintatapa vastaa vesihuollon poikkeustilanteiden vedenjakelutapaa.

Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmätarkastelussa nähdään kunnan järjestämä jätteenkuljetus myös yritysten toimintaedellytyksiä ja kehittämistä tukevaksi. Se kuitenkin edellyttää asiantuntevaa kilpailutusta, jossa taataan kaikenkokoisille yrityksille osallistumismahdollisuudet kilpailutuksiin. Salpakierto kilpailuttaa jätteenkuljetuksen omistajakuntiansa puolesta ja on ilmoittanut suunnittelevansa ja kilpailuttavansa urakat siten, että kaikki kuljetusyritykset voivat osallistua kaikkiin kilpailutuksiin yrityksen koosta riippumatta.

Yhteenvedona edellä mainittuihin seikkoihin perustuen Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta toteaa, että Lahdessa kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa jätelain 37 §:n edellytykset eivät kaikilta osin täyty.

Edellä mainitun pykälän 1 kohtaan liittyen Lahdessa jätteenkuljetuspalveluita on riittävästi tarjolla, mutta kunnan järjestämä jätehuoltojärjestelmä takaisi tehokkaamman ja syrjimättömämmän palvelun kaikille asukkaille. Kuljetusten järkevä reitittäminen vähentäisi niistä aiheutuvia päästöjä. Se helpottaisi ympäristövalvonnan työtä, kun kaikki kiinteistöt olisivat jätehuollon piirissä. Haja-asutusalueella on paljon jätehuoltoon liittymättömiä kiinteistöjä ja kunnan järjestämässä jätehuollossa tämä ongelma saataisiin ratkaistua. Nyt moni kiinteistö jättäytyy laittomasti jätehuollon ulkopuolelle, mikä lisää terveys- ja ympäristöriskejä savuhaittojen ja haittaeläinten lisääntymisen kautta.

Pykälän 2 kohdan osalta kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus ei edistä jätehuollon yleistä toimivuutta eikä jätehuollon alueellista kehittämistä Lahdessa. Keräysjärjestelmä on pysynyt muuttumattomana vuosikaudet eikä kehittämistä esimerkiksi pienikiinteistöjen monilokerokeräykseen ole tapahtunut nykyisen kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen aikana. Jätelain tavoitteena olevaa

uudelleenkäytön ja kierrätyksen edistämistä ei ole tapahtunut. Lisäksi jätehuollon laiminlyönnit ja jätteiden hallitsematon käsittely ovat aiheuttaneet vaaraa ja haittaa ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Järjestelmä on myös haavoittuvainen yhteiskunnan poikkeustilanteissa.

Kohdan 3 osalta kiinteistönhaltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei voi arvioida kokonaisuutena myönteiseksi, kun otetaan huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan ja viranomaisten toimintaan. Esimerkiksi jätteenkuljetusmaksut vaihtelevat kuljetusliikkeiden ja asumismuotojen välillä. Naapurikiinteistöt voivat maksaa jätehuollosta erisuuruisia maksuja, mikä ei ole yhdenvertaista. Vertailujen mukaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on edullisemmat hinnat. Nykyinen järjestelmä selkeästi myös lisää viranomaisen valvontatyötä ja riskiä ympäristöpilaantumiseen mm. savuhaittojen, roskaantumisen ja haittaeläinten lisääntymisen myötä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle

Rakennus- ja ympäristölupautakunta

Ote pöytäkirjasta 08.11.2022

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 67

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

LAUSUNNOT, MYRSKYLÄ

Lahden seudun jätelautakunta

142 § LAUSUNTO KIINTEÄN JÄTTEEN KULJETUSJÄRJESTELMÄPÄÄTÖKSEN VALMISTELUSTA

Kunnanhallitus 7.11.2022 § 142, liitteet 92, 93

Jätteenkuljetuksesta huolehtiminen on julkinen välttämättömyyspalvelu, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla. Jätteenkuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Jos jätelain 37§ 1 momentin ehdot täyttyvät, jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan kilpailuttamana. Kaikkien seuraavien jätelain edellytysten tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Päijät-Hämeen jätelautakunnan tekemän selvityksen mukaan jätelain 37 § 1 momentin ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle eivät täyty. Asikkalassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä, Padasjoella ja Pukkilassa sekä Heinolan taajama-alueella ja Orimattilassa pois lukuun ottamatta Orimattilan Artjärvi tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen seka- ja energiajätteen kuljetuksessa.

Kunnat ovat sopineet Salpakierto Oy:n osakassopimuksessa, että Salpakierto Oy kilpailuttaa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen. Kuljetukset voivat alkaa aikaisintaan 3 vuoden päästä päätöksenteosta.

Asian aikaisemmassa käsittelyssä jätelautakunta on päätösesityksistä poiketen päättänyt kaksi kertaa (16.1.2014 ja 16.2.2017), että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Hallinto-oikeus palautti ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Korkein hallinto-oikeus palautti toisen päätöksen jätelainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei siis ole lainvoimaista päätöstä jätteenkuljetuksesta. Päätös olisi jätelain mukaan tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Myrskylän kunta on aiemmin lausunut molempiin päätösesityksiin, että alueella tulisi siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Myrskylän kunta on ollut myös tekemässä kunnallisvalituksia kummastakin jätelautakunnan päätöksestä, sillä perusteella, että ne eivät ole täyttäneet jätelain 37 §:ssä säädettyjä edellytyksiä.

Kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta, alueen ELY-keskuksilta ja Salpakierto Oy:ltä pyydetään lausuntoa täytyvätkö jätelain 37 §:n ehdot. Lisäksi kuljetusjärjestelmätarkastelu asetetaan julkisesti nähtäville. Jätelautakunta päättää kuljetusjärjestelmästä myöhemmin lausunto- ja kuulemiskierroksen jälkeen.

Ehdotus (kunnanjohtaja):

Myrskylän kunta antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Myrskylän kunta yhtyy asiassa tehdyn selvityksen perusteluihin.

Myrskylän kunnan alueella ei ole tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti, luotettavasti ja kohtuullisin hinnoin. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ei voida nähdä edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta Myrskylän kunnassa. Täten kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan ja yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Myrskylän alueella tulee siirtyä kunnan järjestämään ja kilpailuttamaan jätteenkuljetukseen, sillä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus Myrskylän alueella ei täytä jätelain 37 §:ssä säädettyjä edellytyksiä.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

ote Lahden seudun jätelautakunta

Valmistelu ja lisätiedot: hallintojohtaja Matti Latva-Pirilä,
puh. 040 746 0626, matti.latva-pirila@myrskylä.fi

Pöytäkirjan voi virallisesti todistaa oikeaksi: pöytäkirjanpitäjä, puheenjohtaja ja keskusarkistonhoitaja. (Kuntal 50 §, Hallintosääntö 19 §)

- ☐ valitusosoitus liitteenä
- ☐ oikaisuvaatimusohjeet liitteenä
- ☐ muutoksenhakukielto liitteenä

Otteen oikeaksi todistaa

Seija Kallio
Keskusarkistonhoitaja

Lausunto jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa Pukkilan ja Myrskylän kunnissa /Utlåtande om uppfyllandet av villkoren enligt 37 § i avfallslagen vid avfallstransporter som anordnas av fastighetsinnehavaren i Pukkila och Mörskom kommuner

Rakennus- ja ympäristölautakunta 27.10.2022 § 155
88/11.02.03/2022

Valmistelu / lisätiedot

Beredning / Tilläggsinformation

Ympäristönsuojelusihteri / miljövårdssereterare Laura Haapola, puh. / tel. 040 7639 420, tai etunimi.sukunimi@askola.fi / eller fornam.efternam@askola.fi

Lahden seudun jätelautakunta pyytää lausuntoa Pukkilan ja Myrskylän ympäristönsuojeluviranomaiselta eli Askolan rakennus- ja ympäristölautakunnalta. Lausuntopyyntö koskee jätelain 37 §:n täyttymisen ehtoja kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Lausuntoa pyydetään 11.11.2022 mennessä.

Kuljetusjärjestelmästä on tehty päätös jätelautakunnassa kaksi kertaa aiemmin. Viimeisin päätös (16.2.2017) oli päätösesityksestä poiketen, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Korkein hallinto-oikeus palautti päätöksen uudelleen jätelautakunnan käsiteltäväksi (2476/2019). Askolan rakennus- ja ympäristölautakunta lausui 15.12.2016 § 68, ennen jätelautakunnan viimeisintä päätöstä, että jätelain ehdot eivät alueella täyty ja tämän vuoksi tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Jätteenkuljetus tulee ensisijaisesti järjestää kunnan järjestämänä. Kaikkien jätelain 37 §:n ehtojen tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätehuoltoviranomaisen valmisteleva kuljetusjärjestelmäselvitys koskee sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä. Alueella valmistellaan energiajätteen erilliskeräyksestä luopumista vuosien 2023-2024 aikana. Jätelain muutoksen myötä vastuu pakkausjätteiden, metallin ja biojätteen erilliskeräyksestä siirtyy kuntien vastuulle joka tapauksessa vuosina 2023-2024 ilman erillistä päätöstä. Lahden seudun jätelautakunnan alueella kunnan järjestämään kuljetukseen ovat jo siirtyneet Kärkölä, Heinolan haja-asutusalue ja Orimattilan Artjärvi.

Selvityksen mukaan Lahden seudun jätelautakunnan alueella (pl. kunnan järjestämät alueet) toimii kolme suurta yritystä ja niiden osuus jäteastioiden

tyhjennyksistä on 96 %. Pukkilan ja Myrskylän kunnissa toimii kaksi yritystä, joista toisen yrityksen markkinaosuus on yli 90 %.

Selvityksen perusteella yritysten hinnoittelu ei ole tasapuolista, vaan tyhjennysmaksut vaihtelevat niin yrityksen omassa hinnoittelussa asiakkaiden välillä kuin kunnan sisällä. Yritykset perustelivat hintojen vaihtelua mm. alueen kilpailutilanteella ja kuljetusmatkojen pituudella. Pukkilassa 240 l sekajäteastian tyhjennyksen sai edullisimmin 6,04 € ja kun kallein hinta oli 14,01 €. Myrskylässä vastaavat luvut olivat 4,75 € ja 15,94 € (selvityksen kuva 4.). Nykyisessä järjestelmässä suurten taajamien taloyhtiöiden jätehuolto on suhteessa erittäin edullista verrattuna omakotitalojen jätehuoltoon.

Tyypillisessä omakotitalossa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen tyhjennys hinnat ovat alueella edullisemmat kuin kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa. Hintavertailussa on mukana sekä Salpakierron eli kunnan järjestämiä alueita, että kiinteistönhaltijan järjestämiä alueita. Esimerkiksi Kärkölän kunta on siirtynyt kokonaisuudessaan kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Myrskylän ja Pukkilan omakotiasuja maksaa jätteenkuljetuksesta vuosittain lähes kaksinkertaisesti verrattuna Kärkölän omakotiasujaan (selvitys, kuva 8.)

Selvityksen mukaan erityisesti haja-astutusalueilla on selvästi nähtävissä kuljetusjärjestelmän ja jätehuollon liittymisasteen yhteys. Salpakierron kilpailuttamilla kuljetusalueilla liittymisaste on merkittävästi suurempi. Pukkilassa ja Myrskylässä kummassakin kunnassa reilulta sadalta vakituksessa asumisessa tarkoitettulta rakennukselta puuttuu järjestetty jätehuolto. Näiden kuntien alueella liittymisprosentti on 40-70 % riippuen kunnan alueesta. Koko jätelautakunnan alueella on yhteensä reilu 5000 vakituista asuntoa, joissa ei ole järjestettyä jätteenkuljetusta. On vaarana, että jätteen hävittäminen tapahtuu esimerkiksi polttamalla tai hautaamalla se maahan. Ilmoituksia väärinkäyttöepäilyistä tulee valvontaviranomaiselle säännöllisesti. Toisaalta ympäristöviranomaisen valvontaresurssit ovat rajalliset, ja valvontaa pystytään toteuttamaan vain yksittäisten ilmoitusten perusteella.

Koronapandemia toi esiin myös kiinteistön haltijan järjestämän järjestelmän haavoittuvuuden. Mikäli kuljetusyritys ei pysty esimerkiksi kuljettajien sairastumisen vuoksi toimimaan normaalisti, poikkeustilanteen hallitseminen on käytännössä mahdotonta. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa palvelun jatkumista ei voida taata ja kokonaistilannetta ei voi hallita. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa Salpakierto laatii varautumissuunnitelman poikkeustilanteita varten. Varautumissuunnitelmassa otetaan huomioon erilaiset poikkeustilanteet, kuten sota, pitkät sähkökatkot, polttoaineen saannin vaikeutuminen, epidemiatilanteet jne. Poikkeustilanteita varten laaditaan lista niistä kohteista, jotka ovat yhteiskunnan ja jätehuollon näkökulmasta kriittisiä. Toimintatapa vastaa vesihuollon poikkeustilanteiden vedenjakelutapaa.

Selvityksessä tuotiin esiin myös kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen tehottomuutta logistiikan näkökulmasta. Nykyjärjestelmä ei voi tarjota aluekeräyspalvelua haja-asutusalueilla, jonka seurauksena huonon tieyhteyden päässä oleville kiinteistöille ei ole jätteen tyhjennyspalvelua tarjolla. Nykyinen järjestelmä ei myöskään luo vakaata ympäristöä kuljetusyritysten investoinneille ja kehittämiselle.

Kuljetusjärjestelmäselvitys on asian liitteenä.

Avfallsnämnden i Lahtisregionen begär utlåtande av miljöskyddsmyndigheten i Pukkila och Mörskom kommuner, dvs. av Askola byggnads- och miljönämnd. Begäran om utlåtande gäller förutsättningarna för att uppfylla 37 § i avfallslagen när det gäller avfallstransporter som organiseras av fastighetsinnehavaren. Utlåtandet begärs senast den 11 november 2022.

Avfallsnämnden har två gånger tidigare fattat beslut om transportsystemet. I det senaste beslutet (16.2.2017) konstaterades i motsats till beslutsförslaget att den avfallstransport som fastighetsägaren ordnar uppfyller kraven i avfallslagen. Högsta förvaltningsdomstolen återremitterade beslutet till avfallsnämnden för fortsatt behandling (2476/2019). Byggnads- och miljönämnden i Askola kommun gav den 15 december 2016 (§ 68), dvs. före avfallsnämndens senaste beslut, ett utlåtande om att villkoren i avfallslagen inte uppfylls i området och att området därför ska överföras till kommunal avfallsinsamling.

Avfallstransporterna ska i första hand organiseras av kommunen. Alla villkor i 37 § i avfallslagen måste vara uppfyllda för att avfallstransporten ska kunna organiseras av fastighetsinnehavaren:

2. Privata avfallstransporttjänster tillhandahålls allomfattande och tillförlitligt i området samt på skäliga och icke-diskriminerande villkor.
3. Avfallstransporten som ordnas av fastighetsinnehavaren främjar avfallshanteringens allmänna funktion i kommunen, stöder utvecklingen av avfallshanteringen i regionen och inte medför fara eller skada för hälsan eller miljön.
4. Verkningar av det transportsystem som ordnas av fastighetsinnehavaren bedöms sammantaget vara positiva, särskilt med beaktande av konsekvenserna för hushållen och för företagens och myndigheternas verksamhet.

Den redogörelse för transportsystem som utarbetats av avfallshanteringsmyndigheten gäller blandat kommunalt avfall, dvs. blandat avfall och energiavfall. Regionen förbereder sig på att avveckla separat insamling av energiavfall mellan 2023 och 2024. I och med ändringen av avfallslagen kommer ansvaret för separat insamling av förpackningsavfall, metall och bioavfall under alla omständigheter att överföras till kommunerna mellan 2023 och 2024 utan ett separat beslut. Inom Lahtisregionens avfallsnämnds område har Kärkölä, glesbygden Heinola samt Artjärvi i Orimattila redan övergått till kommunal avfallsinsamling.

Enligt utredningen finns det tre stora företag som är verksamma inom Lahtisregionens avfallsnämnds område (exklusive områden där insamlingen organiseras av kommunen). Dessa tre företag tömmer 96 procent av alla avfallskärl i området. Det finns två företag i kommunerna Pukkila och Mörskom, varav det ena har en marknadsandel på över 90 %.

Utredningen visar att företagens prissättning inte är jämlik mot kunderna och att avgifterna varierar både inom företagets egen prissättning mellan kunderna och inom kommunen. Företagen förklarade prisvariationerna

med faktorer som konkurrenssituationen i regionen och transportsträckornas längd. I Pukkila var det billigaste priset för att tömma ett 240 l kärl för blandat avfall 6,04 euro och det dyraste 14,01 euro. I Mörskom var motsvarande siffror 4,75 euro och 15,94 euro (figur 4 i utredningen). I det nuvarande systemet är avfallshanteringen för husbolag i stora tätorter jämförelsevis mycket billig jämfört med avfallshanteringen för egnahemshus.

I ett typiskt egnahemshus är priserna för insamling av avfall i området lägre när insamlingen ordnas i kommunens regi än när fastighetens ägare ordnar transporterna. Prisjämförelsen omfattar både områden där insamlingen ordnas av Salpakierto, dvs. kommunen, och områden där insamlingen ordnas av fastighetsägaren. Till exempel Kärkölä kommun har i sin helhet övergått till kommunala avfallsinsamlingar. Egnahemshusägare i Mörskom och Pukkila betalar nästan dubbelt så mycket per år för avfallstransporter som egnahemshusägare i Kärkölä (figur 8 i utredningen).

Enligt utredningen syns kopplingen tydligt mellan transportsystemet och andelen hushåll som anslutit sig till avfallshanteringen särskilt i glesbygden. Andelen är betydligt högre i de områden där Salpakierto har konkurrensutsatt transporttjänsterna. Det finns drygt 100 byggnader avsedda för permanentboende såväl i Pukkila som i Mörskom som saknar organiserad avfallshantering. I dessa kommuner varierar anslutningsgraden mellan 40 och 70 procent beroende på kommunen. Inom hela det område som avfallsnämnden ansvarar över finns det drygt 5 000 permanenta bostäder utan organiserad avfallsinsamling. Det finns en risk för att avfallet bortskaffas t.ex. genom att det bränns eller grävs ner i marken. Myndigheten tar regelbundet emot rapporter om misstänkta missbruk. Å andra sidan har miljömyndigheten begränsade kontrollresurser och kan endast utföra kontroller på grundval av enskilda anmälningar.

Coronapandemin visade också på sårbarheten hos insamlingssystem som organiseras av fastighetsägaren. Om ett transportföretag inte kan bedriva normal verksamhet, t.ex. på grund av att föraren är sjuk, är det praktiskt taget omöjligt att hantera en undantagssituation. När det gäller avfallshämtning som organiseras av fastighetsägaren kan kontinuiteten i tjänsten inte garanteras och den övergripande situationen kan inte kontrolleras. När det gäller avfallstransporter som ordnas av kommunen utarbetar Salpakierto en beredskapsplan för exceptionella situationer. Beredskapsplanen tar hänsyn till olika typer av undantagssituationer, t.ex. krig, långa strömbavbrott, bränslebrist, epidemier osv. En förteckning över objekt som är kritiska för samhället och avfallshanteringen upprättas för undantagssituationer. Detta motsvarar det sätt på vilket vattenförsörjningen sker i händelse av ett undantagsfall.

Utredningen visade också att avfallstransporter som organiseras av fastighetsägaren är ineffektiva ur logistisk synvinkel. Det nuvarande systemet kan inte tillhandahålla en tjänst med insamlingsställen i glesbefolkade områden, vilket innebär att fastigheter med dålig vägtillgång inte betjänas. Det nuvarande systemet skapar inte heller en stabil miljö för transportföretagens investeringar och utveckling.

Utredningen av transportsystemet bifogas.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

§ 155

27.10.2022

Esittelijä /
FöredragandeYmpäristönsuojelusihteeri/ LH Laura Haapola
Miljövårdssekreterare Laura HaapolaPäätösehdotus /
Beslutsförslag

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon:

Kuljetusjärjestelmäselvitys on kattava ja perustuu monelta osin toteutuneeseen ja mitattavaan tietoon. Selvityksessä on pystytty esimerkiksi vertailemaan toteutuneita hintoja kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ja nykyjärjestelmän välillä mikä tuo selvitykselle uskottavuutta. Lautakunta yhtyy lausunnossaan kuljetusjärjestelmäselvityksen johtopäätökseen: kiinteistöhaltijan jätteenkuljetusjärjestelmä ei täytä kaikkia jätelain 37 §:n mukaisia ehtoja.

Byggnads- och miljöutskottet beslutar ge följande utlåtande:

Utredningen av transportsystemet är omfattande och bygger i stora delar på faktiska och mätbara uppgifter. I utredningen har man till exempel kunnat jämföra de faktiska priserna mellan den avfallstransport som kommunen organiserar och det nuvarande systemet, vilket ger utredningen trovärdighet. I sitt utlåtande instämmer nämnden i slutsatsen av transportsystemutredningen: fastighetsägarens avfallstransportsystem uppfyller inte alla villkor i 37 § i avfallslagen.

Päätös / Beslut

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti/ Godkändes enligt
beslutsförslag.

Jakelu

Lahden seudun jätelautakunta

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun
otteen oikeaksi todistaa:

Askolassa 03.11.2022

Laura Haapola
ympäristönsuojelusihteeri

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 155

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Besvärsförbud

Enligt 136 § i kommunallagen (10.4.2015/410) får omprövning inte begäras eller kommunalbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

LAUSUNNOT, ORIMATTILA

Lausunto Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä

Ympäristövaliokunta 02.02.2022 § 13

Valmistelu ja lisätiedot ympäristönsuojelusihteri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen, puh. 040-5216733, kirsi.liukkonen-hamalainen@orimattila.fi

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloittaa kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun.

Alueella on kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus sekalaisessa yhdyskuntajätteessä, poislukien Orimattilan Artjärvi, Heinolan haja-asutusalue ja Kärkölä.

Jätelautakunta on päättänyt 2014 ja 2017 siirtyä kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Viimeisin päätös palautui uudelleen käsiteltäväksi 27.9.2019 hallinto-oikeudesta.

Biojätteen kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 19.7.2023-1.7.2024. Lasin, metallin, kartongin ja muovin kuljetus siirtyy kunnan järjestämäksi 1.7.2023. Muutos perustuu jätelakiin. Kuljetusjärjestelmätarkastelu koskee vain sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energijätettä.

Jätehuoltoviranomainen pyytää Orimattilan ympäristönsuojeluviranomaiselta 4.2.2022 (saatu jatkoaikaa 9.2.2022 asti) mennessä lausuntoa jätelain mukaisten edellytysten täyttymisestä Orimattilan alueella. Lausuntoon pyydetään merkitsemään mihin jätelain edellytykseen perustelussa viitataan (Jätelaki 37 § 1 mom kohdat 1-3).

Ympäristönsuojelusihterin ehdotus

Orimattilan ympäristövaliokunta on tutustunut jätehuoltoviranomaisen esittämään kiinteää jätettä koskevaan kuljetusjärjestelmätarkasteluun ja päättää antaa siitä seuraavanlaisen lausunnon:

Ympäristövaliokunta toteaa, ettei Orimattilan kaupungissa ole yli 10 000 asukkaan taajamia. Näin ollen biojätteen erilliskeräilyyn laajeneminen kaikille kiinteistöille 10 000 asukkaan taajamissa 1.7.2024 alkaen ei koske Orimattilaa.

Sen sijaan bio- ja pakkausjätteiden kuten lasin, metallin, kartongin ja muovin erilliskeräily aloittaminen 5 huoneiston kiinteistöillä

taajamissa ja niiden kuljetuksen siirtyminen kunnan järjestämäksi tulee koskemaan myös Orimattilaa.

Ympäristövaliokunta katsoo, että bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräilyn aloittaminen ja niiden kuljetuksen siirtyminen kunnan järjestämiseksi edistää jätehuollon yleistä toimivuutta Orimattilassa ja tukee jätehuollon alueellista kehittämistä.

Seka- ja energiajätteen sekä erityisesti sako- ja umpikaivolietteen osalta käytössä oleva kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus ei ole vähentänyt jätehuollon valvonnan työmäärää. Valvonnan kannalta erityisesti sako- ja umpikaivolietteen kuljetus ei ole kaikilta osin täyttänyt jätelain 35 §:n 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä, toiminta ei ole kaikin puolin edistänyt yleistä jätehuollon toimivuutta eikä toiminta ole ollut ympäristön ja terveyden kannalta haitatonta (Jätelaki 37 § 1 mom kohta 2).

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja

Päätösehdotus

Orimattilan ympäristövaliokunta päättää antaa ympäristönsuojelusihteerin ehdotuksen mukaisen lausunnon Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle kiinteän jätteen kuljetuksesta.

Päätös Ympäristövaliokunta päätti yksimielisesti päätösesityksen mukaisesti.

Täytäntöönpano: pöytäkirjanote Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle.

Kaupunginhallitus 21.11.2022 § 446
492/11.03.01/2021

Valmistelu ja lisätiedot hallintojohtaja Lilli Peltonen,
lilli.peltonen(at)orimattila.fi, 044 781 3602

Lahden seudun jätelautakunta pyytää kunnilta lausunnot siitä, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot. Lausunto pyydetään 11.11.2022 mennessä. Orimattilan kaupunki on pyytänyt lisäaikaa 21.11.2022 kokoukseensa saakka. Liitteenä on jätehuoltoviranomaisen tekemä Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys (valmistunut 12.9.2022).

Vastaava lausunto on pyydetty kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen aloitti toimialueellaan loppuvuodesta 2021 sekalaisen yhdyskuntajätteen eli seka- ja energijätteen kuljetusjärjestelmätarkastelun. Näiden osalta kunta voi edelleen päättää, että kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa kiinteistön haltijan järjestämänä, jos jätelain 37 § edellytykset täyttyvät. Muiden jätelajien (biojäte, pakkausjätteet, metalli) kuljetus tulee nykyisen jätelain mukaan toteuttaa kunnan järjestämänä.

Kaikkien jätelain 37 § ehtojen tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Orimattilan kaupungin ympäristövaliokunta on 2.2.2022 § 13 todennut lausuntonaan ylläolevan ympäristönsuojelusihteerin ehdotuksen lausunnoksi. Ympäristönsuojelusihteerin on 11.11.2022 päivätyllä kirjeellä todennut Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle, että Orimattilan ympäristövaliokunta pitäytyy sekajätteen kuljetusjärjestelmän osalta aikaisemmassa lausunnossaan, jossa on todettu että käytössä oleva kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus ei ole vähentänyt jätehuollon valvonnan työmäärää. Kuljetus ei ole kaikilta osin täyttänyt jätelain 35 §:n 2 mom säädettyjä edellytyksiä, toiminta ei ole kaikin puolin edistänyt yleistä jätehuollon toimivuutta eikä toiminta ole ollut ympäristön ja terveyden kannalta haitatonta.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan ympäristönsuojelusihteerin ehdotuksen mukaisen lausunnon Lahden seudun jätehuoltoviranomaiselle kiinteän jätteen kuljetuksesta. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa selvitykseen perustuen, ettei kiinteistönhaltijan järjestämässä jätehuollossa kaikki Jätelain 37 §:n edellytykset täyty.

Päätös Tero Nieminen ehdotti, että ehdotusta ei hyväksytä vaan, että kaupunginhallitus esittää kantanaan, että Orimattilaiset saavat jatkossakin itse valita palvelun tarjoajansa, eikä jätteenkuljetusta siirretä monopolin omistamaksi, vaan Orimattilassa jatketaan kiinteistön haltijan järjestelmän jätteenkuljetuksen mallilla, joka on lainmukainen malli. Niemisen ehdotusta kannatti Jari Kaitaranta, Tuula Koivunen ja Riitta Lonka. Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa esittelijän ehdotusta äänestävät JAA ja Tero Niemisen esitystä kannattavat EI. Nimenhuutoäänestyksen tulos 9 EI ja 0 JAA. Kaupunginhallitus päätti Tero Niemisen esityksestä, että kaupunginhallitus esittää kantanaan, että Orimattilaiset saavat jatkossakin itse valita palvelun tarjoajansa, eikä jätteenkuljetusta siirretä monopolin omistamaksi, vaan Orimattilassa jatketaan kiinteistön haltijan järjestelmän jätteenkuljetuksen mallilla, joka on lainmukainen malli.. Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Täytäntöönpano

pöytäkirjanote: Lahden seudun jätelautakunta

Otteen oikeaksi todistaa

22.11.2022

Tiina Ruokola

toimistosihteeri, pöytäkirjanpitäjä

Orimattilan ympäristövaliokunta
Orimattilan kaupunki
PL 46
16301 ORIMATTILA

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen
Lahden kaupungin kirjaamo
PL 202
15101 LAHTI

Viite Vireillä oleva sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätös
ASIA SEKAJÄTTEEN KULJETUSJÄRJESTELMÄ

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on valmistellut päätöstä Orimattilan ympäristövaliokunnan 12.1.2022 (492/11.03.01/2021) antaman lausunnon pohjalta.

Ympäristövaliokunnan lausunnossa 12.1.2022 on todettu sekajätteen osalta, että käytössä oleva kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus ei ole vähentänyt jätehuollon valvonnan työmäärää. Kuljetus ei ole kaikilta osin täyttänyt jätelain 35 §:n 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä, toiminta ei ole kaikin puolin edistänyt yleistä jätehuollon toimivuutta eikä toiminta ole ollut ympäristön ja terveyden kannalta haitatonta (Jätelaki 37 § 1 mom kohta 2).

Orimattilan ympäristövaliokunta pitää, että sekajätteen kuljetusjärjestelmän osalta aikaisemmassa yllä mainitussa 12.1.2022 lausunnossa.

Orimattilassa 11.11.2022

Orimattilan ympäristövaliokunta

Jakelu Lahden seudun jätehuoltoviranomainen
Tiedoksi Orimattilan kaupunginhallitus

LAUSUNNOT, PADASJOKI

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

§ 46

Rakennus- ja ympäristölautakunta lausunto: Kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelu

PADDno-2022-257

Valmistelija / lisätiedot:

Maria Virtanen

maria.virtanen@padasjoki.fi

ympäristösihteeri

Lahden jätelautakunta on kokouksessaan 29.9.2022 päättänyt kysyä toimialansa ympäristönsuojeluviranomaisilta lausuntoa täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot. Lausunto tulee toimittaa 11.11.2022 mennessä.

Jätelautakunta on käsitellyt jätteenkuljetuksen järjestämistä jo kaksi kertaa aikaisemmin ja päätösesityksistä poiketen päättänyt kaksi kertaa (16.1.2014 ja 16.2.2017), että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Hallinto-oikeus palautti ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Korkein hallinto-oikeus palautti toisen päätöksen jätelain vastaisena uudelleen valmisteltavaksi. Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei siis ole lainvoimaista päätöstä jätteenkuljetuksesta. Päätös olisi jätelain mukaan tullut tehdä 1.5.2013 mennessä.

Jätelautakunnan teettämässä selvityksessä todetaan, että jätelain 37 § 1 momentin ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle eivät täyty. Asikkalassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä, Padasjoella ja Pukkilassa sekä Heinolan taajama-alueella ja Orimattilassa pois lukien Orimattilan Artjärvellä tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen seka- ja energiajätteen kuljetuksessa.

Jotta sekajätteen kiinteistökohtainen keräys voitaisiin edelleen järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä, tulee kaikkien alla mainittujen edellytysten täyttyä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, ja
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Oheismateriaalina:

Seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitys

Lahden Seudun jätelautakunnan pöytäkirjaotteet § 24, §25, §28

Jätehuoltoviranomaisen vastineet Skallin, Hämeen Kuljetuspiste Oy:n, Remeo Oy:n ja L&T Oy:n mielipiteisiin

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Maria Virtanen, ympäristösihteeri

Padasjoen kunnassa ei täyty kaikki jätelain 37 § 1 mom. ehdot, joten kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ei ole laillista perustetta. Padasjoella erityisesti lukuisat vapaa-ajanasukkaat kokevat jätehuollon puutteellisuutta: moni haluisi liittyä yhteisiin jättepisteisiin (aluekeräyspisteet), mutta nykyinen järjestelmä ei mahdollista tällaisten pisteiden perustamista. Padasjoella on myös alueita, joihin ei välttämättä saa yhtään jäteastioiden tyhjennystarjousta tai tarjoajia on mahdollisesti vain yksi. Myös tyhjennysten tiheämpi väli haja-asutusalueella on ollut haasteellista järjestää, tyhjennystä on tarjottu kahden viikon välein vaikka viikottaiselle tyhjennykselle olisi tarvetta. Myöskään biojätteenkeräys ei ole edennyt kunnassa, koska kolmesta jätettä keräävästä yhtiöstä vain yksi on ilmoittanut keräävänsä biojätettä. Mm. näiden seikkojen vuoksi todetaan, että nykyinen järjestelmä ei edistä jätehuollon yleistä toimivuutta tai alueellista kehittämistä Padasjoen kunnassa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Lahden jätelautakunta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Nähtävillä kunnan www-sivuilla 11.11.2022

Otteen oikeaksi todistaa

Padasjoki
11.11.2022

Pia Mustisto
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi sähköpostitse 11.11.2022

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§46

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).

LAUSUNNOT, PUKKILA

**LAUSUNTO JÄTELAIN 37 §:N MUKAISTEN EHTOJEN TÄYTTYMISESTÄ
KIINTEISTÖNHALTIJAN JÄRJESTÄMÄSSÄ JÄTTEENKULJETUKSESSA
PUKKILAN KUNNASSA**

Askolan Rakennus- ja ympäristölautakunta 27.10.2022 § 155:

Lahden seudun jätelautakunta pyytää lausuntoa Pukkilan ja Myrskylän ympäristönsuojeluviranomaiselta eli Askolan rakennus- ja ympäristölautakunnalta. Lausuntopyyntö koskee jätelain 37 §:n täyttymisen ehtoja kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Lausuntoa pyydetään 11.11.2022 mennessä.

Kuljetusjärjestelmästä on tehty päätös jätelautakunnassa kaksi kertaa aiemmin. Viimeisin päätös (16.2.2017) oli päätösesityksestä poiketen, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset. Korkein hallinto-oikeus palautti päätöksen uudelleen jätelautakunnan käsiteltäväksi (2476/2019). Askolan rakennus- ja ympäristölautakunta lausui 15.12.2016 § 68, ennen jätelautakunnan viimeisintä päätöstä, että jätelain ehdot eivät alueella täyty ja tämän vuoksi tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Jätteenkuljetus tulee ensisijaisesti järjestää kunnan järjestämänä. Kaikkien jätelain 37 §:n ehtojen tulee täytyä, jotta jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistönhaltijan järjestämänä:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Jätehuoltoviranomaisen valmisteleva kuljetusjärjestelmäselvitys koskee sekalaista yhdyskuntajätettä eli seka- ja energiajätettä.

Alueella valmistellaan energiajätteen erilliskeräyksestä luopumista vuosien 2023- 2024 aikana. Jätelain muutoksen myötä vastuu pakkausjätteiden, metallin ja biojätteen erilliskeräyksestä siirtyy kuntien vastuulle joka tapauksessa vuosina 2023-2024 ilman erillistä päätöstä. Lahden seudun jätelautakunnan alueella kunnan järjestämään kuljetukseen ovat jo siirtyneet Kärkölä, Heinolan haja-

asutusalue ja Orimattilan Artjärvi. Selvityksen mukaan Lahden seudun jätelautakunnan alueella (pl. kunnan järjestämät alueet) toimii kolme suurta yritystä ja niiden osuus jäteastioiden tyhjennyksistä on 96 %. Pukkilan ja Myrskylän kunnissa toimii kaksi yritystä, joista toisen yrityksen markkinaosuus on yli 90 %. Selvityksen perusteella yritysten hinnoittelu ei ole tasapuolista, vaan tyhjennysmaksut vaihtelevat niin yrityksen omassa hinnoittelussa asiakkaiden välillä kuin kunnan sisällä. Yritykset perustelivat hintojen vaihtelua mm. alueen kilpailutilanteella ja kuljetusmatkojen pituudella. Pukkilassa 240 l sekajäteastian tyhjennyksen sai edullisimmin 6,04 € ja kun kallein hinta oli 14,01 €. Myrskylässä vastaavat luvut olivat 4,75 € ja 15,94 € (selvityksen kuva 4.).

Nykyisessä järjestelmässä suurten taajamien taloyhtiöiden jätehuolto on suhteessa erittäin edullista verrattuna omakotitalojen jätehuoltoon. Tyypillisessä omakotitalossa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen tyhjennyshinnat ovat alueella edullisemmat kuin kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa.

Hintavertailussa on mukana sekä Salpakierron eli kunnan järjestämiä alueita, että kiinteistönhaltijan järjestämiä alueita. Esimerkiksi Kärkölän kunta on siirtynyt kokonaisuudessaan kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Myrskylän ja Pukkilan omakotiasuja maksaa jätteenkuljetuksesta vuosittain lähes kaksinkertaisesti verrattuna Kärkölän omakotiasujaan (selvitys, kuva 8.) Selvityksen mukaan erityisesti haja-astutusalueilla on selvästi nähtävissä kuljetusjärjestelmän ja jätehuollon liittymisasteen yhteys. Salpakierron kilpailuttamilla kuljetusalueilla liittymisaste on merkittävästi suurempi.

Pukkilassa ja Myrskylässä kummassakin kunnassa reilulta sadalta vakituksessa asumisessa tarkoitettua rakennukselta puuttuu järjestetty jätehuolto. Näiden kuntien alueella liittymisprosentti on 40-70 % riippuen kunnan alueesta. Koko jätelautakunnan alueella on yhteensä reilu 5000 vakituista asuntoa, joissa ei ole järjestettyä jätteenkuljetusta.

On vaarana, että jätteen hävittäminen tapahtuu esimerkiksi polttamalla tai hautaamalla se maahan. Ilmoituksia väärinkäyttöepäilyistä tulee valvontaviranomaiselle säännöllisesti. Toisaalta ympäristöviranomaisen valvontaresurssit ovat rajalliset, ja valvontaa pystytään toteuttamaan vain yksittäisten ilmoitusten perusteella. Koronapandemia toi esiin myös kiinteistön haltijan järjestämän järjestelmän haavoittuvuuden. Mikäli kuljetusyritys ei pysty esimerkiksi kuljettajien sairastumisen vuoksi toimimaan normaalisti, poikkeustilanteen hallitseminen on käytännössä

mahdotonta. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa palvelun jatkumista ei voida taata ja kokonaistilannetta ei voi hallita. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa Salpakierto laatii varautumissuunnitelman poikkeustilanteita varten.

Varautumissuunnitelmassa otetaan huomioon erilaiset poikkeustilanteet, kuten sota, pitkät sähkökatkot, polttoaineen saannin vaikeutuminen, epidemiatilanteet jne. Poikkeustilanteita varten laaditaan lista niistä kohteista, jotka ovat yhteiskunnan ja jätehuollon näkökulmasta kriittisiä. Toimintatapa vastaa vesihuollon poikkeustilanteiden vedenjakelutapaa. Selvityksessä tuotiin esiin myös kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen tehottomuutta logistiikan näkökulmasta.

Nykyjärjestelmä ei voi tarjota aluekeräyspistepalvelua haja-asutusalueilla, jonka seurauksena huonon tieyhteyden päässä oleville kiinteistöille ei ole jätteenjennyspalvelua tarjolla. Nykyinen järjestelmä ei myöskään luo vakaata ympäristöä kuljetusyritysten investoinneille ja kehittämiselle.

PÄÄTÖSEHDOTUS:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon:

Kuljetusjärjestelmäselvitys on kattava ja perustuu monelta osin toteutuneeseen ja mitattavaan tietoon. Selvityksessä on pystytty esimerkiksi vertailemaan toteutuneita hintoja kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ja nykyjärjestelmän välillä mikä tuo selvitykselle uskottavuutta. Lautakunta yhtyy lausunnossaan kuljetusjärjestelmäselvityksen johtopäätökseen: kiinteistöhaltijan jätteenkuljetusjärjestelmä ei täytä kaikkia jätelain 37 §:n mukaisia ehtoja.

27.10.2022 § 155

PÄÄTÖS:

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti

PÄÄTÖSEHDOTUS/kj:

Kunnanhallitus kannattaa rakennus- ja ympäristösuojelun antamaa lausuntoa.

PÄÄTÖS:

Lisätietoja:

Kunnanjohtaja Katarina Helander, katarina.helander@pukkila.fi

LAUSUNNOT, KOKO ALUE

Lahden seudun jätelautakunta
kirjaamo@lahti.fi

Asia: Lausunto täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § mukaiset ehdot.

Lahden seudun jätelautakunta on pyytänyt lausunto Salpakierto Oy:tä siitä, täyttyykö kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jätelain 37 § mukaiset edellytykset Salpakierto Oy:n toiminta-alueella.

Salpakierto Oy:n hallitus on kokouksessaan 27.10.2022 päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Edellytys 1: Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin

Selvityksen mukaan kuljetusyritysten määrä vaihtelee alueen eri kunnissa. Lisäksi eri yritysten toiminta-alueet vaihtelevat myös kunnan sisällä, osa yrityksistä toimii vain osassa kunnan aluetta. Näin ollen ei asukkailla välttämättä ole käytännössä todellista mahdollisuutta saada useampaa kohtuuhintaista tarjousta kuljetusyrityksiltä. Selvityksessä näkyy erityisesti, että pienimmissä kunnissa kuten Myrskylä, Pukkila ja Padasjoki ei valinnanvaraa yritysten osalta todennäköisesti käytännössä ole kaikille asukkailla. Heinolassa ja Orimattilassa on myös iso osa kuljetuksista keskittynyt yhdelle kuljetusyritykselle.

Selvityksen perusteella voidaan todeta, että jätehuollon maksut niin - käsittely- kuin tyhjennysmaksut vaihtelevat hyvin paljon kaikilla kuljetusyrityksillä eri kuntien välillä, mutta myös saman kunnan sisällä ja samoilla alueilla, vaikka kyseessä on samankokoinen keräysväline.

Salpakierron käsittelykeskuksessa Kujalassa vastaanottomaksut ovat samat kaikille kuljetusyrityksille. Energijätteen vastaanottohinta (taksa) on 85 €/tonni ja sekajätteen 175 €/tonni. Eri käsittelyhinnat olisivat ymmärrettäviä, mikäli kuljetusyrityksillä olisi käytössä punnitsevia jäteautoja kiinteistöillä tapahtuvien käsin siirrettävien keräysvälineiden tyhjennyksissä ja käsittelyhinta perustuisi täten euroa/kilogrammahinnoitteluun.

Salpakierron keskistetysti järjestämissä kuljetuksissa kaikilla alueilla on sama käsittelymaksu kunnasta riippumatta samalla jätelajilla samalla keräysvälineellä. Kuljetuksen osuus vaihtelee kunnittain, mutta on kuitenkin sama yhden kunnan alueella samankokoisilla keräysvälineillä. Keskistetyssä järjestelmässä asukkaita kohdellaan näin ollen tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Asukkaiden

jäteastioiden tyhjennys hinnat ovat kaikille avoimia, ja ne voi katsoa Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen hyväksymästä taksasta.

Kun verrataan edellä mainittuja Kujalan käsittelykeskuksen jätteenkäsittelymaksuja selvityksessä esiin nousseisiin käsittelymaksuihin, voidaan vaihtelun todeta olevan kohtuutonta ja perusteetonta asukkaille. Salpakierron keskitetysti järjestämissä kuljetuksissa käsittelymaksut ovat kaikille samat, eikä ole mitään perusteita, miksi nykyisessä järjestelmässä käsittelymaksut eivät voisi olla myös samat kaikille. Näin ei kuitenkaan selvityksen mukaan ole.

Kärkölän siirryttyä kunnan keskitettyyn kuljetusjärjestelmään ja Salpakierron hoidettavaksi vuonna 2017 asukkaiden hinnat laskivat energiajätteessä lähes 57 % ja sekajätteessä lähes 50 %.

Edellytys 2: Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

Suomessa on tullut voimaan vuonna 2004 jätelaki, jonka mukaan kaikkien kiinteistöjen on liitettävä järjestettyyn jätehuoltoon. Selvityksen mukaan alueellamme lähes 20 vuotta myöhemmin lain voimaantulosta, liittymisaste on edelleen hyvin matala erityisesti haja-asutusalueilla, mutta myöskään taajamissa kaikki eivät ole liittyneet.

Niillä alueilla Suomessa, joissa on keskitetty järjestelmä käytössä, liittymisaste on lähes 100 %. Keskitetyssä järjestelmässä ne kiinteistöt, jotka eivät suostu liittymään millään tavalla jätehuoltoon, liitetään pääasiallisesti aluekeräyspisteasiakkaiksi. Liittämällä kaikki järjestettyyn jätehuoltoon varmistetaan, että aluekeräyspisteitä tai muiden asukkaiden jäteastioita ei käytetä jätteiden hävittämiseen ilmaiseksi eivätkä jätteen päädy esimerkiksi luontoon.

Selvityksestä käy myös ilmi, että alueella toimivat kuljetusyritykset eivät noudata jätehuoltomääräyksiä. Jätehuoltomääräysten mukaisesti mm. tyhjennysväli ei voi olla esimerkiksi soitosta tapahtuva. Selvityksessä ympäristöviranomaiset toivat esiin, että näin kuitenkin toimitaan edelleen. Keskitetyssä järjestelmässä noudatetaan aina jätehuoltomääräyksiä. Koska nykyisessä järjestelmässä ei noudateta jätehuoltomääräyksiä, asettaa se alueen asukkaat eriarvoiseen asemaan.

Selvityksen mukaan alueen keräysjärjestelmät eivät ole vuosien kuluessa kehittyneet, kuten muualla Suomessa, joissa on keskitetty kuljetusjärjestelmä käytössä. Esimerkiksi syväkeräysastioiden käyttö on alueella käytännössä mahdotonta, eivätkä ne siksi ole yleistyneet alueella juurikaan.

Salpakierto on kilpailuttanut pakkausjätteiden kuljetuksia vuoden 2022 aikana siten, että mm. syväkeräysastioita voidaan jatkossa käyttää kohtuullisin hinnoin koko

toimialueella. Sekajätteen kuljetukset tulisi kilpailuttamaan myös samoin perustein, jolloin näiden keräysvälineiden käyttö varmasti tulisi lisääntymään. Lisäksi kiinteistöt, jotka ottavat syväkeräysastiat käyttöön bio- ja pakkausjätteille, voisivat ottaa samat keräysvälineet myös sekajätteelle. Isot keräysvälineet mahdollistavat vähemmän keräysvälineitä, pidemmän tyhjennysvälin ja vaikuttavat siten kustannuksiin kuten myös kuljetusten päästöihin.

Alueellamme ei myöskään ole vielä lainkaan tarjottu esimerkiksi monilokerokeräystä. Salpakierto tuo monilokerokeräyksen pakkausjätteille vuoden 2025 aikana.

Vaikka bio- ja pakkausjätteet siirtyvät jo lainsäädännön mukaisesti keskitettyyn kuljetusjärjestelmään, voidaan kuitenkin todeta, että vuosien ajan sopimusperusteisessa järjestelmässä kuljetusyritykset eivät ole kehittäneet alueen jätehuoltoa ja laajentaneet näiden jätelajien keräystä vapaaehtoisuuteen perustuen niihin kuntiin, joissa ne jätehuoltomääräysten mukaan eivät ole olleet pakollisia. Laajentaminen olisi osoittanut, että jätehuolto kehittyy myös kiinteistönhaltijan järjestelmässä. Salpakierto laajentaa myös näitä keräyksiä vapaaehtoisuuteen perustuen koko toimialueen asukkaiden saataville.

Vuonna 2014 Salpakierto on yrittänyt jo kehittää biojätteen erilliskeräystä yhteistyössä kuljetusyritysten kanssa, mutta tuolloin hanke pysähtyi siinä vaiheessa, jossa kuljetusyritysten olisi pitänyt käynnistää toimenpiteet. Tämä kuvaa myös sitä, ettei alueen jätehuolto kokonaisuudessaan ole kehittynyt nykyisessä järjestelmässä, sillä tavalla, miten se olisi kehittynyt keskitetyssä kuljetusjärjestelmässä.

Kuten edellä on mainittu, Salpakierto on ryhtynyt jo nyt kehittämään kiinteistöjen jätehuoltoa bio- ja pakkausjätteiden osalta, mitkä siirtyvät lainsäädännön muutoksen myötä keskitettyyn kuljetusjärjestelmään vuodesta 2023 alkaen. Sekajätteen siirtyessä keskitettyyn järjestelmään tullaan myös siihen liittyviä palveluita kehittämään niin kiinteistöillä kuin myös aluekeräyspisteillä.

Salpakierto on pyrkinyt, siitä huolimatta, että keskitettyä järjestelmäpäätöstä ei ole tehty, kehittämään myös kiinteistöjen jätehuoltoa. Vuonna 2020 Salpakierto käynnisti omana toimenaan biojätteen erilliskeräyskokeilu Bioneerin ja on sitä kautta kehittänyt alueen pienikiinteistöille tarjottavia jätehuoltopalveluita.

Tulevaisuudessa biojätteen erilliskeräys tulee todennäköisesti laajenemaan myös alle viiden huoneiston kiinteistöille pakollisena koko alueelle. Tämä tulee tapahtumaan joko valtakunnallisesti lainsäädäntö- tai paikallisesti jätehuoltomääräystasolla. Keräyksen järjestäminen kustannustehokkaasti sekä ympäristön ja päästöt huomioiden, olisi ensiarvoisen tärkeää, että seka- ja biojäte voitaisiin kerätä kiinteistöiltä samalla tyhjennyskäynnillä esim. kaksilokerojärjestelmällä. Mikäli jätelajit ovat eri keräysjärjestelmien piirissä, ei tämä ole mahdollista.

EU ja kansallinen lainsäädäntö ovat asettaneet tiukat kierrätystavoitteet yhdyskuntajätteelle. Tässä suuressa osassa on myös tiedotus ja neuvonta. Tällä hetkellä kiinteistöjen neuvonta ei ole yksiselitteistä, mikä vaikuttaa myös asukkaiden tietämykseen jätehuollosta. Nykyisessä keräysjärjestelmässä on edelleen keräysvälineitä, joissa on tarroituksena mm. kaatopaikkajäte. Kaatopaikkajätettä ei ole kerätty alueella enää vuosiin. Lisäksi astioiden kuljetusyrityksiä kuvaavissa tarroissa on edelleen näkyvissä myös sellaisia yrityksiä, joita ei ole enää olemassa. Jätehuollon kehittymisen ja viestinnän näkökulmasta myös tällaiset asiat vaikuttavat jätehuollon onnistumiseen merkittävästi. Salpakierto tarroittaisi kaikki alueen keräysvälineet uudelleen sen mukaisesti mitä alueen jätehuollossa tällä hetkellä kerätään.

Salpakierron alueen kunnat ovat vahvasti profiloituneet ympäristöasioiden edelläkävijöiksi. Kiinteistöjen jätteiden keräilyn osalta alue on tosin jäänyt jälkeen muista Suomen alueista, missä on jo keskitetty kuljetusjärjestelmä käytössä. Keskitetyllä kuljetusjärjestelmällä voidaan vaikuttaa myös jätehuollon päästöihin tehokkailla keräysreiteillä, tarjoamalla sekajätteelle myös muita keräyspalveluita kuten esimerkiksi syväkeräys-palvelua sekä kilpailuttamalla kuljetukset ottaen huomioon puhtaiden ajoneuvojen direktiivin vaatimuksen polttoaineiden osalta. Kuljetuslogistiikan tehostuminen näkyy päästöjen vähentyessä myös alentuneina kuljetushintoina. Näiden toimenpiteiden avulla alueen kunnat ovat lähempänä omia sekä kansalliselta tasolta tulevien ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Jätehuollon järjestäminen on kunnan lakisääteinen velvoite. Kunnan pitää huolehtia, että jätehuolto toimii myös poikkeustilanteissa. Nykyisessä järjestelmässä tätä ei voida taata. Sen sijaan kunnan järjestämässä jätehuollossa varautuminen poikkeustilanteisiin voidaan suunnitella ja huolehtia varautumisesta koko jätehuoltoketjuun; keräyksestä ja kuljetuksesta käsittelyyn ja kriisiviestintään saakka. Nykyinen huoltovarmuussuunnittelu ulottuu Salpakierron osalta pääasiassa vain jätteiden käsittelyyn. Käsityksemme mukaan alueen kunnat tai jätehuoltoviranomainen eivät ole tehneet eivätkä oikeastaan pystykään tekemään keräyksen tai kuljetuksen osalta juurikaan valmiussuunnittelua. Poikkeustilanteessa keräyksen ja kuljetusten toimimattomuus saattaa aiheuttaa todellista vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle.

Edellytys 3: Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Selvityksen perusteella alueella on käytännössä kolme yritystä, jotka jakavat markkinan 96 % markkinaosuudella. Näistä kaksi yritystä on valtakunnallisia ja yksi paikallinen, jonka on vuoden 2022 aikana ostanut kansainvälinen yhtiö.

Salpakierto on kilpailuttanut vuoden 2022 aikana muovi- ja kartonkipakkausten sekä bio- ja pakkausjätteiden osalta Lahden keskustan urakan. Näistä muodostuneille viidelle (5) urakka-alueella valittiin yhteensä 4 eri urakoitsijaa, joista yksi on täysin uusi urakoitsija alueella. Tämä on jo lähes sama määrä mitä alueella on urakoitsijoita kiinteistönhaltijan järjestelmässä. Tulossa on vielä lasi- ja metallipakkausten sekä biojätteen kilpailutukset, joten todennäköisesti alueelle on tulossa vielä edellä mainittujen 4 yrityksen lisäksi muitakin yrityksiä.

Aiemmissa seka-, energia- ja biojätekilpailutuksissa Salpakierto on tuonut alueelle myös toisen täysin uuden urakoitsijan vuonna 2006. Hyvällä kilpailutuksella on mahdollista vaikuttaa siihen, millainen yrityskanta alueella keskitetyssä jätteenkuljetuksissa on.

Kiinteistönhaltijan järjestelmässä uusien kuljetusyritysten tulo markkinoille on hyvin haastavaa, sillä asiakaskunta tulee olla hankittuna ennen kuin yritys pystyy hankkimaan keräyskaluston. Samaan aikaan, kun Salpakierto on tuonut alueelle kaksi (2) uutta kuljetusyritystä, ei kiinteistönhaltijan järjestelmän alueelle ole tullut yhtään uutta kuljetusyritystä. Keskitetty kuljetusjärjestelmä parantaa näin ollen myös muun elinkeinoelämän jätehuollon palvelutarjontaa, kun alueelle tulee uusia kuljetusyrityksiä tarjoamaan palveluita suoraan itse myös elinkeinoelämälle.

Lisäksi Salpakierto kilpailuttaa keräysvälineiden jakelut ja pesut eri urakoissa. Näin olleen jätehuolto tarjoaa työtä alueella myös muille kuin vain perinteisille jätehuoltoalan yrityksille. Tämä lisää kilpailua, luo uusia mahdollisuuksia yrityksille ja pitää kustannukset asukkailla kohtuullisina.

Suomessa on useita esimerkkejä siitä, miten kuljetusyritysten määrä on alueella kasvanut siirryttäessä keskitettyyn kuljetusratkaisuun. Hyviä esimerkkejä ovat mm. Pirkanmaa, jossa tällä hetkellä on 24 yrittäjää, Etelä-Karjalan jätehuollon alue, jossa kolmen yrityksen sijaan on nykyisin viisi yritystä. Hyvänä esimerkkinä on myös Salpakierron oma alue, josta edellä on kerrottu: keskitetty järjestelmä on tuonut/tuomassa alueelle kaksi uutta yritystä.

On hyvä myös muistaa, että vuoden 2021 jätelain uudistus edellyttää, että keskitetyssä kuljetusjärjestelmässä kilpailutukset tulee tehdä siten, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua ja hoitaa kuljetukset. Lisäksi lainsäädäntö edellyttää kilpailutusten jakamiseen, jolla pyritään siihen, että kuljetukset eivät keskity vain yhdelle kuljetusyritykselle.

Todettakoon myös, että asiakkaat ovat olleet hyvin tyytyväisiä Salpakierron nykyisiin jo hoitamiin kuljetuksiin asiakastyytyväisyyden ollessa 4,2 asteikolla 1-5.

Yhteenveto

Salpakierto Oy esittää lausuntonaan edellä esitettyyn viitaten, etteivät jätelain 37 §:ssä asetetut edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jatkamiseksi täyty.

Lahdessa 27.10.2022

Johanna Rusanen
toimitusjohtaja
Salpakierto Oy

MIELIPITEET, LAHTI

Lähetäjä: [Markku Korpela](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Mieliide kuljetusjärjestelmästä
Päivämäärä: torstai 20. lokakuuta 2022 10.33.11

Vahva EI ,mikä ei muuttuu autoja kulkee edelleen lähes samaan tahtiin kuin ennen koska asukkailla on eri aikaisia käyntikertoja. Salpa Kiertö vain saa vallan hinnoitella mielin määrin perusmaksuja ja kuljetuksia niin kuin on käynyt jo nyt näiden jäteasteiden kanssa ja nythän kun kaikkia ruvetaan keräämää on tämä vuosimaksu kertaantuu ja on päällekkäin muiden maksujen kanssa. Mikä on tämä energian jätteen homma kun se pitää lopettaa juuri kun osa kansaa sitä oppi käyttämään,jos on vain kaatopaikkajäte on siellä löytyvät kaikki maan ja taivaan väliltä jota on sitten työläs lajitella. Vai perustuuko tämä kun on yksi astia tulee käyntikertoja enemmän ja sitä myötä tuloja ja ralli ei muutu mihinkään,eihän tässä ole mitään järkeä.Itselläni on lähe 10 eri jakea jota kerään ja vien keräysasteelle ja homma toimii erittäin hyvin. Kiitos.

Lähetäjä: [Lasse Lyttinen](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Jätteidenkuljetus.
Päivämäärä: torstai 20. lokakuuta 2022 11.34.10

Kyllä on aika saada jätteiden keräys kunnan kilpailuttamaan alue keräykseen että jäteautojen jatkuva ralli Ankkurin alueella vähenee. Kun yksi lähtee niin kohta tulee toinen muutaman metrin päästä tyhjentämään toisen kiinteistön astiaa tai tukkimaan pelastustietä tai katuja ja jalkakäytävää.

Ankkurin asukas.

Lähetäjä: Tiina Paakkonen <tiina.nerg@gmail.com>
Lähetetty: torstai 20. lokakuuta 2022 6.26
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Peräkkäin kulkevat jäteautot

Jokainen varmasti ymmärtää, että kolme jäteautoa ajamassa samaa reittiä kuluttaa dieseliä enemmän kuin yksi auto. Tuollainen saastutus ei sovi Green cityyn.

Lisäksi jäteautot muodostavat vaaran lapsille pihakaduilla. Vain yksi vaarallinen jäteautot säännölliseen aikaan on pienempi riski.

Omakotitaloja kannattaisi kannustaa yhteisiin jäteastioihin naapurinsa kanssa, se kaunistaisi kaupunkikuvaa ja kannustaisi vähentämään sekajätteen tuottamista kierrättämällä.

Lähetäjä: Tiina Paakkonen <tiina.nerg@gmail.com>
Lähetetty: torstai 20. lokakuuta 2022 6.26
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Peräkkäin kulkevat jäteautot

Jokainen varmasti ymmärtää, että kolme jäteautoa ajamassa samaa reittiä kuluttaa dieseliä enemmän kuin yksi auto. Tuollainen saastutus ei sovi Green cityyn.

Lisäksi jäteautot muodostavat vaaran lapsille pihakaduilla. Vain yksi vaarallinen jäteautot säännölliseen aikaan on pienempi riski.

Omakotitaloja kannattaisi kannustaa yhteisiin jäteastioihin naapurinsa kanssa, se kaunistaisi kaupunkikuvaa ja kannustaisi vähentämään sekajätteen tuottamista kierrättämällä.

Lähettäjä: Tapio Selleri <selleri@phnet.fi>
Lähetetty: torstai 20. lokakuuta 2022 8.30
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Mielipide kuljetusjärjestelmästä

Hei,

Kimppa-astioiden pitoa ei tulisi enää sallia, koska täällä omakotitalolähiössä Patoseudulla tätä käytetään väärin. Aukkaat sopivat naapurin kanssa "kimppa-astiasta", mutta välttääkseen täyttämästä naapurin astiaa ja tyhjennytmaksuja polttavat ihan kaiken palavan, mm. muovit, pahvit ja paperit vanhoissa saunan uuneissaan tai takoissa. Ja maatuvat heitetään avokompostoriin, kun näin on "aina tehty".

Aiheuttaa rottaongelmaa, eikä pyykkien kuivattaminen ulkona saati petivaatteiden tuulettaminen pakkasella onnistu, koska kitkerä savun haju tarttuu kaikkeen mitä jättää ulos.

Tapsa

Lähetäjä: akerlindska@pp.inet.fi
Lähetetty: torstai 20. lokakuuta 2022 9.27
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: mielipide jätekuljetuksista

Olen odottanut tätä nykyisen järjestelmän alusta lähtien. Ei ole mitään mieltä palvoa yksityisiä palveluita niin paljon, että samalla kadulla liikkuu vaikka kuinka monen firman keräilyautoja. Se ei voi tulla halvemmaksi eikä ympäristön parhaaksi kuin keskitetty keräily.

--

Merja Åkerlind
AKERLINDSKA

akerlindska@pp.inet.fi

Kansakoulukatu 10, 15700 Lahti
0400-717025

MIELIPITEET, EI TIETOA KUNNASTA

Lähettäjä: Erkki Taipale <erkki.taipale@phnet.fi>
Lähetetty: torstai 20. lokakuuta 2022 8.53
Vastaanottaja: kirjaamo@lahti.fi.
Aihe: Jätteenkuljetus

Jos jätteiden kuljetus siirtyy keskitetyksi, niin Hinnat tulevat nousemaa.

Nykyinen järjestelmä on täysin riittävä ja varmasti urakoitsijat osaavat itse määrittää ajoreittinsä. Ei siinä tarvita ”virkamiehiä” .

Jos laskutus kulkisi Salpakierron kautta, Tulisi hinnat tuplaantumaan .

Ei kiitos

Lähetetty iPhonesta

MIELIPITEET, KUNTARAJAT YLITTÄVÄT TAHOT

Lähettilä: [Syrakki Akseli](#)
Vastanottaja: [Kirjamo Lahti](#)
Kopio: [Pasi Halttunen](#); [Puranen Reijo](#)
Aihe: Mieliide kuljetusjärjestelmästä
Päivämäärä: torstai 20. lokakuuta 2022 16.13.34
Liitteet: [image001.png](#)
[image002.png](#)
[image003.png](#)
[Lausunto_seka- ja energiajätteen kuljetusiäriestelmäselyksestä 20.10.pdf](#)
[Jätteenkuljetusiäriestelmäselys Lahden seutu 12102022.pdf](#)

Hei,

Liitteenä Hämeen kuljetuspiste Oy:n, Remeo Oy:n ja Lassila & Tikanoja Oyj:n lausunto.

Lisäksi liitteenä on selvitys jätelain 35 §:n ja 37 §:n mukaisten ehtojen täyttymisestä Lahden seudun jätelautakunnan alueella.

Esitämmekin, että lausuntomme liitteenä oleva kuljetusjärjestelmäselyvyt asetetaan julkisesti nähtäville ja varataan kaikille kiinnostuneille mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:ssä tarkoitettulla tavoin myös liitteenä olevasta kuljetusjärjestelmäselyvityksestä. Tämän jälkeen jätelautakunnan on mahdollista tehdä päätös kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä ottaen huomioon asian aikaisemmat käsittelyt Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa 11.5.2018 (18/0173/2) ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa 27.5.2019 (Muu päätös 2476/2019) sekä niissä esitetyt vaatimukset riittäville selvityksille ja päätöksentekoprosessille.

terveisin,

Akseli Syrakki
yksikönpäällikkö
Ympäristöpalvelut

Lassila & Tikanoja, Liimaajankatu 2, 15520 Lahti
050 4096608, akseli.syrakki@lassila-tikanoja.fi, [lt.fi](https://www.lassila-tikanoja.fi)

TEEMME KIERTOTALOUDESTA TOTTA

Ota yhteyttä asiakaspalveluumme verkossa [lt.fi/asioi](https://www.lassila-tikanoja.fi/asioi) tai soita

Henkilöasiakkaat 010 636 5000 ([puhelun hinta](#))

Yritykset ja yhteisöt 010 636 7000 ([puhelun hinta](#))

Lue asiakastarinamme ja blogikirjoituksemme [lt.fi/lassikko](https://www.lassila-tikanoja.fi/lassikko) tai seuraa meitä somessa

[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Twitter](#) | [Instagram](#)

OSA KIERTOKULKUA

LAUSUNTO LAHDEN SEUDUN JÄTEHUOLTOVIRANOMAISEN LAATIMAN SEKA- JA ENERGIAJÄTTEEN KULJETUSJÄRJESTELMÄSELVITYKSEN VIRHEISTÄ 12.10.2022

1. Taustaa

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on laatinut seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvityksen, mikä on valmistunut 12.9.2022. Kuljetusjärjestelmäselvitystä on tarkoitus käyttää kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelussa. Jätehuoltoviranomaisen laatima selvitys sisältää lukuisia asiavirheitä sekä vääriä johtopäätöksiä, jolloin kyseisen selvityksen pohjalta ei voida arvioida jätelain 35§:n 2 momentin ja 37 §:n mukaisten vaatimusten täyttymistä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteidenkuljetuksessa. Nyt lausunnoilla oleva selvitys ei täytä hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaisia vaatimuksia, minkä mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

2. Jätelain vaatimukset

Kunnan on huolehdittava siitä, että Jätelaissa tarkoitettu jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta. Kuljetus voidaan järjestää joko kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämänä. Molemmissa kuljetusjärjestelmissä vastuu liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen on kiinteistön haltijalla ja valvontavelvollisuus viranomaisilla.

Jätelain 35 § mukaan kuljetusjärjestelmästä riippumatta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä ja jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan. Kunta voi myös päättää molemmissa kuljetusjärjestelmissä, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisena.

Kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetetut vaatimukset on esitetty jätelain 35§:n 2 momentissa ja 37 §:ssä, joiden mukaan:

- jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Edellä esitetyt kriteerit ovat ainoat asiat, minkä perusteella arvioidaan, täyttääkö kuljetusjärjestelmä jätelain 35§ 2 momentin ja 37§ mukaiset vaatimukset. Jos edellä kuvatut vaatimukset täyttyvät tarkasteltavilla alueilla, voidaan jätelautakunnan päätöksellä säilyttää nykyisen kaltainen kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä.

3. Selvityksessä havaitut asiavirheet ja virheelliset tulkinnot

Seuraavassa on kuvattu yksityiskohtaisesti jätehuoltoviranomaisen laatimassa selvityksessä havaitut asiavirheet ja väärät johtopäätökset. Tämän jälkeen jokaisen virheen/väärän johtopäätöksen yhteyteen on perusteltu aiemmin samaa asiaa käsitelleen korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen (Muu päätös 2476/2019) ja hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaisesti, millä perusteella Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen laatima seka- ja energiajätteen jätteenkuljetusjärjestelmäselvitys ei ole luotettava ja miksi se on ristiriidassa tämän lausunnon liitteenä olevaan kuljetusjärjestelmäselvityksen kanssa.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 1:

Sivulla 3: *"Jätteenkuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena."*

Perustelu: Jätelain mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että kunnan vastuulle kuuluvan jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta 36 §:n (Kunnan järjestämä jätteenkuljetus) tai 37 §:n (Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus) mukaisesti. Jätteenkuljetus voidaan järjestää molemmilla tavoilla, jos kuljetusjärjestelmille asetetut ehdot täyttyvät.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 2:

Sivulla 3: *"Jätelain ehdot eivät tämän selvityksen mukaan täyty, joten seka- ja energiajätteen kuljetuksessa tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen." ja "Kuljetusjärjestelmäselvitys ja - päätös koskevat sekalaista yhdyskuntajätettä eli sekajätettä ja energiajätettä."*

Perustelu: Kuljetusjärjestelmäpäätökset tulee tehdä jätejaettain, eikä päätöksiä voida niputtaa polttokelpoisen sekajätteen ja energiajätteen osalta yhteen. Energiajätteen erilliskeräyksestä luopumisesta on myös tehty jo päätös ja siitä luovutaan vaiheittain 2023 – 2024.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 3:

Sivulla 4: *"Jätelain edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle ovat tiukat"*

Perustelu: Tämä on selvityksen laatijan mielipide. Kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle on asetettu vähimmäisvaatimukset jätelain 35§:n 2 momentissa ja 37§:ssä. Jos nämä ehdot täyttyvät, voidaan kuljetusjärjestelmäksi valita kumpi kuljetusjärjestelmä tahansa.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 4:

Sivulla 4: *"Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin."*

Perustelu: Jätelain vaatimuksissa ei ole otettu kantaa ovatko jätteenkuljetuspalvelut yksityisiä vai julkisia. Jätelain 35§:n 2 momentin mukaan: *"Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin."*

Asiavirhe / väärä johtopäätös 5:

Sivulla 4: *"Kunnan järjestämälle jätteenkuljetukselle ei ole lakisääteisiä edellytyksiä, ja siihen voidaan siirtyä, vaikka kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset täyttyisivät."*

Perustelu: Jätelain 35§:n 2 momentti koskee myös kunnan järjestämää jätteenkuljetusta, jolloin myös kunnan järjestämä jätteenkuljetus on lakisääteisesti järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 6:

Sivulla 4: *"Hallinto-oikeus palautti ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi."*

Perustelu: Hallinto-oikeuden päätöstä ei ole palautettu uudelleen valmisteltavaksi lainvastaisena vaan Itä-Suomen hallinto-oikeus on 16.2.2016 tekemällään päätöksellä numero 16/0050/3 kumonnut Päijät-Hämeen jätelautakunnan päätöksen kuljetusjärjestelmästä ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi, koska lautakunnan päätös ei täyttänyt hallintolain vaatimuksia asian selvittämisestä ja päätöksen perusteleminen.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 7:

Sivulla 4: *"Korkein hallinto-oikeus palautti toisen päätöksen jätelainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi."*

Perustelu: Korkeimman hallinto-oikeuden päätöstä ei ole palautettu jätelainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi, vaan kyse on KHO:n mukaan ollut päätöksen perusteluiden ja selvitysten puutteellisuudesta. KHO:n päätöksen mukaan:

- kaikille kiinnostuneille varattu mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:ssä tarkoitetulla tavoin on koskenut vain virkatyönä laadittua selvitystä,
- jätelautakunnan päätöksessä päätöksen perusteluissa ei ole yksityiskohtaisemmin esitetty, millä perusteella lautakunta on päättänyt pitämään Rambollin laatimaa selvitystä luotettavampana kuin virkatyönä laadittua selvitystä,
- kummassakaan jätelautakunnan käytössä olleessa selvityksessä ei ole kattavasti käsitelty kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, eikä vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetty edellytykset toteutuvat erityyppisillä alueilla.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 8:

Sivulla 5: *”Kattavuuden tarkastelussa olennaista on nykyisten kuljetusliikkeiden palvelujen kattavuuden lisäksi myös se, ovatko palvelut kiinteistöille sopivia.”*

Perustelu: Kattavuuden arvioinnissa ei ole arviointikriteerinä palveluiden sopivuus kiinteistöille, vaikkakin nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusjärjestelmässä tarjotaan monipuolisesti erilaisia astiakokoja ja tyhjennysvälejä kaikille asiakkaille.

Jätteenkuljetuspalvelujen kattavuutta kuvaa se, miten palvelua on saatavissa tarkastelualueen eri osissa. Jotta jätteenkuljetuspalveluja voidaan todeta olevan saatavilla kattavasti, on alueella toimittava jätteenkuljetusyritys tai -yrityksiä, joilta jätteenkuljetuspalveluja on saatavilla. Jätelaissa ei ole säädetty tarkastelualueella toimivien jätteenkuljetusyritysten lukumäärälle vähimmäisvaatimuksia. Jo yhdenkin yrityksen toimiminen alueella riittää täyttämään palvelun kattavuuden vaatimuksen, jos jätteenkuljetuspalvelua on tosiasiallisesti saatavilla kyseiseltä yritykseltä. Oikeuskäytännössä on annettu painoarvoa myös yksityisten jätteenkuljetusyritysten ilmoitukselle siitä, etteivät ne ole rajanneet mitään aluetta toiminta-alueensa ulkopuolelle (KHO 23.7.2018 t. 3565 muu päätös).

Jotta jätelain mukainen vaatimus kattavuudesta ei täytyisi, jätteenkuljetuspalvelujen kattavuudessa ilmenevä puute tulee olla aitoa palvelun puutetta, jolloin kiinteistö ei saa kuljetuspalveluja yhdeltäkään alueella toimivalta yksityisiltä jätteenkuljetusyrityksiltä pyynnöstä huolimatta tai alueella ei liikennöi yksikään yritys. Viranomaisen tekemän selvityksen tulee osoittaa aidon palvelunpuutteen olemassaolo. Pelkkä perusteeton toteamus mahdollisesta palvelun puutteesta ei riitä osoittamaan kattavuuden edellytyksen täyttymättömyyttä.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 9:

Sivulla 5: *”Jätehuollon palveluiden tarjontaa ja hinnoittelua on tarkasteltu taajama- ja haja-asutusalueet erotellen sekä alueelliset erityispiirteet huomioiden.”*

Perustelu: Korkeimman hallinto-oikeuden Muu päätös 2476/2019 (27.5.2019) on todettu, että selvityksessä tulisi kattavasti käsitellä kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita ja vertailla sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetty edellytykset toteutuvat erityyppisillä alueilla. Lahden seudun jätelautakunnan tekemässä selvityksessä tarkastelu on tehty ainoastaan taajama- haja-asutusalueet erotellen, mutta siinä ei ole otettu todellisuudessa huomioon erityyppisten alueiden yhdyskuntarakenteita eikä vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetty edellytykset toteutuvat erityyppisillä alueilla. Tulokset on niputettu yhteen ja todettu virheellisesti, ettei kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset toteudu koko tarkastelualueella.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 10:

Sivulla 5: *”Haja-asutusalueilla (Lahti, Hollola, Asikkala, Padasjoki, Orimattila, Myrskylä, Pukkila) kaikilla ei ole mahdollisuutta järjestää nykyisellään jätteenkuljetusta. Joidenkin alueiden tieolosuhteiden takia kaikilla ei ole mahdollista ottaa jätteen kotinoutopalvelua.”*

Perustelu: Tarkasteltaessa jätelain 35§:n 2 momentin mukaista vaatimusta, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti, tarkastelu kohdistuu tarjottavien palveluiden maantieteelliseen kattavuuteen. Jätehuoltoviranomainen toteaa myös itse, että *”Jätteen kotinoutopalvelua on saatavilla kaikilla alueilla.”*, jolloin jätelaissa asetetun kattavuusvaatimuksen voidaan katsoa täyttyvän.

Aikaisemmissa oikeuskäytännöissä on nostettu esille haastavien yhteyksien päässä sijaitsevien kiinteistöjen jätteenkuljetuksen hankaluudet esimerkiksi saarikiinteistöillä. Jätteenkuljetuspalvelujen saatavuus voi olla heikkoa harvaan asutuilla syrjäisillä alueilla, hankalien yhteyksien päässä olevilla alueilla, kuten saaristossa, tai kantavuudeltaan ongelmallisten teiden päässä sijaitsevilla kiinteistöillä. Yhdenvertaisuuden vaatimus ei kuitenkaan tarkoita, etteikö kiinteistöä voida jättää kokonaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Tilanteessa tulisi arvioida, onko kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen kyseiselle kiinteistölle tarpeellista sen jätehuollon kannalta. Jos kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei ole mielekästä järjestää kyseisille kiinteistöille, kunnan tulee ensisijaisesti harkita alueen/kiinteistön rajaamista kokonaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jätelain 35 §:n 4 momentin mukaisesti. Asiassa tulee huomioida, ettei rajauspäätös ole kuljetusjärjestelmäriippuvainen. Kunnan tulisi tarkastella rajauspäätöksen tarpeellisuutta, vaikka käytössä olisi kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Esimerkiksi selvityksessä esitetyt riittämättömät tieolosuhteet eivät ole kuljetusjärjestelmästä riippuvaisia. Tällaisessa tilanteessa kunta voisi järjestää aluekeräyspisteen ja velvoittaa käyttämään sitä ellei kimpapistettä ole tarjolla.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 11:

Sivulla 5: *”Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yritykset eivät voi tarjota asukkaille aluekeräyspistepalvelua.”*

Perustelu: Aluekeräyspistepalvelut eivät ole jätelain mukainen arviointikriteeri, eikä niiden tarjoamisella tai tarjoamatta jättämisellä ole merkitystä kuljetusjärjestelmän valinnassa. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa asukkaat voivat sopia jätteiden keräyksestä esimerkiksi kimpapistioilla/pisteillä, missä toimintaperiaate on aluekeräyspistepalvelun kaltainen.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 12:

Sivulla 5: *”Käsittelyhintaa vaihtelee kaikilla kolmella suurella yrityksellä myös yrityksen omien asiakkaiden välillä. Käsittelyhintaa tulee perustua jätelajin jätetaksan mukaiseen käsittelyhintaan ja astiakokoon.”*

Perustelu: Jätehuoltoviranomainen tulkitsee virheellisesti, että käsittelyhinnan tulisi perustua jätelajin jätetaksan mukaiseen käsittelyhintaan ja astiakokoon. Todellisuudessa jätehuollon kustannukset lähtevät aiheuttamisperiaatteesta (Jätelaki 20§): *”Jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista mukaan lukien tarvittavasta infrastruktuurista ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset.”*, jolloin myös käsittelyhinnassa on eroja yritysten ja eri asiakkaiden välillä. Tämä on seurausta siitä, että käsittelyhintaa laskutetaan Salpakerrolla painoperusteisesti (€/t) ja käsittelyhintaa kohdennetaan eri asukkaille tyhjennysperusteisesti (€/tyhjennys). Silloin eri asukkailla jäteastioiden täyttöaste, koko ja jätteen tilavuuspaino (eri painoista jätettä) vaihtelevat, mistä seuraa, että käsittelyhinnoissa on pieniä eroja eri asiakkaiden välillä. Kohdentamalla myös käsittelymaksuus eri asiakkaiden välillä todellisen havaintojen mukaisesti, hinnoittelu noudattaa juuri aiheuttamisperiaatteen mukaista hinnoittelua ja täyttää jätelain mukaiset vaatimukset kohtuullisuudesta.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 13:

Sivulla 5: *”Asukkaat eivät ole yhdenvertaisessa asemassa kunnan sisällä. Jäteastioiden tyhjennysmaksut vaihtelevat asiakkaan kilpailutusvoiman ja alueen kilpailutilanteen mukaan. Asuntoja vuokraavat yhtiöt ja isot isännöitsijät saavat jätteenkuljetuksen edullisemmin.”*

Perustelu: Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Erilainen kohtelu ei ole syrjintää. Yksikään alueen jätteenkuljetusyritys ei hinnoittele jätteenkuljetuspalveluita yhdenvertaisuuslain (30.12.2014/1325) vastaisesti vaan jätteen tyhjennyspalveluiden hinnoittelu perustuu jätelain aiheuttamisperiaatteeseen, yritysten tuotantorakenteisiin (mm. muut tyhjennyspisteet ja reittitehokkuus), eri kohteiden keräysolosuhteisiin (mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluva aika), alueiden yhdyskuntarakenteeseen (mm. asukasmäärät ja -tiheys, kuljetusmatkat) ja markkinatalouteen (mm. astioiden kilpailutus, kampanjat ja jäsenedut). Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kaikilla asukkailla ei kuulukaan olla samat jäteastioiden tyhjennysmaksut, koska markkinoilla toimii useampia yrityksiä. Jos yritykset sopisivat keskenään tarjoavansa jätteen keräystä ja kuljetusta kaikille asiakkaille samalla hinnalla olisi kyseessä laiton hintakartelli. Jätelain mukaisia ehtoja tarkasteltaessa keskeistä on, että hintaerot ovat kohtuullisia ja syrjimättömiä sekä hinnoittelun erot ovat perusteltavissa.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 14:

Sivulla 6: ” Jätehuollon kokonaisuus koostuu jätteen keräyksestä, kuljetuksesta ja käsittelystä. Jätehuollon yleisessä toimivuudessa ja alueellisessa kehittämisessä tulee tarkastella koko ketjun toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia. Edellytystä tarkastellaan siten alueellisena kokonaisuutena.”

Perustelu: Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen laatimassa selvityksessä jätehuollon toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia ei ole arvioitu alueellisena kokonaisuutena, vaan tarkastelu on keskittynyt ainoastaan kuntavastuullisen jätehuollon toimivuuteen ja kehittämismahdollisuuksiin. Jätehuollon alueellinen kokonaisuus pitää kuitenkin sisällään myös markkinaehtoisen jätehuollon, mikä myös tulee huomioida osana yleistä toimivuutta ja alueellista kehittämistä. Nykyiset jätteenkuljetusyritykset ovat myös ilmaisseet useaan kertaan kiinnostuksensa kehittää alueen jätehuoltoa yhdessä eri yhteistyötahojen kanssa. Aikaisemmissa oikeuskäsittelyissä jätteenkuljetusyritysten kiinnostusta alueellisen jätehuollon kehittämiseen on pidetty osaltaan osoituksena kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen yleisen toimivuuden kannalta myönteisenä asiana (Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0495/2 ja Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0496/2). Myös korkein hallinto-oikeus yhtyi hallinto-oikeuden perusteluihin kyseisiä ratkaisuja koskeissa päätöksissään KHO 23.7.2018 t. 3566 (muu päätös) ja KHO 23.7.2018 t. 3567 (muu päätös)).

Asiavirhe / väärä johtopäätös 15:

Sivulla 6: ” Jätteenkuljetukseen liittymisaste on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa heikompi kuin kunnan järjestämässä kuljetuksessa. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa koko alueella vain 71 % kiinteistöistä on tilannut jätteenkuljetuksen.”

Perustelu: Jätelain mukaisen valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että kaikki kiinteistöt, joille ei ole myönnetty poikkeusta, kuuluvat järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Kuljetusjärjestelmällä ei ole vaikutusta liittymisvelvollisuuteen. Jos kiinteistö ei ole liittynyt jätteen keräykseen eikä saanut siitä vapautusta, niin riippumatta kuljetusjärjestelmästä hän rikkoo jätelakia. Ainoa taho, joka voi ja saa siihen puuttua on viranomainen. Mahdollisimman korkea liittymisaste on kaikkien osapuolten tahtotila. Jos Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on luotettavasti tunnistanut liittymisvelvolliset kiinteistöt ja ilmoittaa tarkat liittymisasteet, hänen tulisi hoitaa hänelle osoitetut lakisääteiset tehtävät ja velvoittaa kiinteistöt liittymään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetusjärjestelmään, riippumatta sen toteutustavasta.

Viranomaisen selvityksessä ei ole esitetty mihin liittymisaste perustuu. Aikaisemmassa selvityksessä viranomainen oli laskenut liittymisasteen virheellisesti rakennusten lukumäärän perusteella, vaikka samalla kiinteistöllä on usein useita rakennuksia. Jotta liittymisastetta voidaan todellisuudessa arvioida tulisi selvittää liittymisvelvolliset kiinteistöt. Tämä koskee molempia kuljetusjärjestelmiä.

Lisäksi viimeisimmän tarkastelualueutta koskevan KHO:n Muu päätös 2476/2019 mukaisesti kuljetusjärjestelmäpäätöksen yhteydessä erilaisia alueita tulee tarkastella erillään, ottaen huomioon

alueiden erityispiirteet sekä yhdyskuntarakenne. Nyt selvityksessä ilmoitetaan koko alueen keskimääräinen liittymisaste, mikä ei vastaa viimeisintä ohjeistusta riittävästä selvittämisestä. Liittymisasteen ja liittymisvelvollisten seuranta on myös helpottunut jätelain päivityksen myötä, kun jätteenkuljetusyritykset toimittavat tyhjennystiedot neljä kertaa vuodessa.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 16:

Sivulla 6: *”Jätteenkuljetuksen järjestäminen haja-asutusalueilla ei kaikilla kiinteistöillä ole mahdollista kiinteistökohtaisilla jäteastioilla. Vain kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa voi tarjota aluekeräyspistepalvelua.”*

Perustelu: Kiinteistökohtainen tyhjennys on osin haastavaa harvaan asutuilla syrjäisillä alueilla, kuten esimerkiksi hankalien yhteyksien päässä saaristossa tai kantavuudeltaan ongelmallisten teiden yhteydessä olevilla kiinteistöillä. Tämä ei ole kuljetusjärjestelmästä riippuvainen asia, vaan samojen kohteiden kiinteistökohtainen tyhjennys on haastavaa molemmissa kuljetusjärjestelmissä. Haasteellisuuksista huolimatta nykyiset kuljetusyritykset ovat tarjonneet aina palveluita ja onnistuneet löytämään sellaisen toteutusratkaisun, että jätehuollon toimivuus on voitu varmistaa. Tilanteissa, missä kiinteistöittaiset tyhjennykset eivät ole mahdollisia kiinteistöittaisilla jäteastioilla, ensisijaisesti tulisi arvioida, onko kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen järjestäminen kyseiselle kiinteistölle tarpeellista sen jätehuollon kannalta. Jos kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei ole mielekästä järjestää kyseisille kiinteistöille, kunnan tulee harkita alueen/kiinteistön rajaamista kokonaan kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jätelain 35 §:n 4 momentin mukaisesti. Asiassa tulee huomioida, että rajauspäätös ei ole kuljetusjärjestelmäriippuvainen.

Kunnan tulisi tarkastella rajauspäätöksen tarpeellisuutta, vaikka käytössä olisi kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Silloin jos kiinteistöittäinen jätteenkeräys ei ole mahdollista, kiinteistöllä on mahdollisuus liittyä tai muodostaa mm. kimppapiste sellaiseen paikkaan, mistä jätteen pystytään kuljettamaan. Kimppapisteissä toimintaperiaate on aluekeräyspistepalvelun kaltainen. Alueen voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti haja-asutusalueella asukkaat voivat käyttää yhteisiä jäteastioita, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

- kiinteistöt, jotka sijaitsevat ajotietä enintään kolmen kilometrin päässä yhteisestä jäteastiasta,
- kiinteistöt, jotka sijaitsevat saman yksityistien tai -tiestön varrella,
- kiinteistöt, joihin kuljetaan veneellä ja yhteinen astia on sijoitettu venepaikan yhteyteen tai enintään kolmen kilometrin päähän rantautumispaikasta.

Jos Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on tunnistanut konkreettisesti kiinteistöjä, joilla ei ole mahdollista hoitaa jätehuoltoa kiinteistökohtaisilla jäteastioilla, tulee niiden liittymisvelvollisuus arvioida jätelain 35 §:n 4 momentin mukaisesti sekä varmistaa, että päivitettävissä jätehuoltomääräyksissä olevat ehdot eivät estä asianmukaista jätehuollon järjestämistä mm. kimppapisteiden ja/tai kunnan järjestämien aluekeräyspisteiden avulla.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 17:

Sivulla 6: *”Nykyisessä järjestelmässä ei voida taata jätteenkuljetuksen toimivuutta poikkeustilanteissa.”*

Perustelu: Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen toimivuus poikkeustilanteissa on osoitettu toimivan hyvin mm. koronapandemian aikana. Poikkeustilanteissa yhteistyö ja viestintä eri toimijoiden välillä on osoittautunut tärkeäksi ja tyhjennykset on hoidettu sovitun mukaisesti. Poikkeustilanteissa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ei ole yhtään enempää kalustoa käytössä tai henkilöstöä ajamassa. Poikkeustilanteissa jätehuollon palvelut voidaankin taata jopa paremmin kiinteistön haltijan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa kuin kunnan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa, koska kiinteistön haltijan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa järjestelmät ja kalusto ovat hajautettu useammalle toimijalle. Alueen suurimmilla jätteenkuljetusyrityksillä on lisäksi omat poikkeustilannesuunnitelmat, joissa on varauduttu erilaisiin poikkeustilanteisiin.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 18:

Sivulla 6: *”Vain sekajäte jää kiinteistönhaltijan järjestämäksi. Kaksoiskuljetusjärjestelmä ei edistä jätehuollon toimivuutta tai alueellista kehittämistä.”*

Perustelu: Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen laatimassa selvityksessä ei perustella väitettä kaksoiskuljetusjärjestelmän toimimattomuudesta tai vaikutuksia alueelliseen kehitykseen vaan kyseessä on selvityksen laatijan mielipide. Sekajätteen keräys kiinteistön haltijan järjestämällä jätteiden keräyksellä tosiasiallisesti edistää jätehuollon toimivuutta ja alueellista kehittämistä, kun katsotaan koko jätehuoltoketjun toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia. Silloin kuljetusjärjestelmä säilyttää alueella kuntaurakoiden saamisesta riippumattomia yrityksiä, jotka pystyvät paremmin tarjoamaan palveluitaan myös markkinaehtoisen jätehuollon osalta, kun yritykset saavat laajemman tulopohjan ja sen myötä paremmat toimintaedellytykset. Kuntavastuullisten jätteiden määrä pysyy molemmissa järjestelmissä samana, jätettä muodostuu samaa tahtia ja jätteet toimitetaan samaan käsittelypaikkaan, jolloin kuljetusjärjestelmällä itsellään ei ole vaikutusta kuntavastuullisten jätteiden käsittelyn alueelliseen kehittämiseen.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 19:

Sivulla 6: *”Nykyisessä kuljetusjärjestelmässä kuljetusyrietykset eivät ole kehittäneet keräysjärjestelmiä. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa voidaan tarjota seka- ja biojätteen monilokeropalvelua pientaloille ja laajempaa syväkeräyspalvelua taloyhtiöille. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa tyhjennysväliä voidaan optimoida asiakkaan tarpeiden mukaan.”*

Perustelu: Kaikki alueen kuljetusyrietykset ovat kehittäneet keräysjärjestelmiään ja kaikilla yrityksillä on käytössään mm. monilokeroautoja. Alueella on myös aloitettu kuljetusyrietysten toimesta muovin keräys jo ennen pakkoa erilliskeräykseen. Useat yritykset tarjoavat syväkeräyspalveluitaan jo koko Päijät-Hämeen alueella, joten nykyistä laajempaa syväkeräyspalveluiden tarjontaa ei voida enää toteuttaa. Kuljetusyrietykset myös tekevät jatkuvaa tyhjennysreittioptimointia jätemääräysten puitteissa, ottaen huomioon asiakkaiden tyhjennysvälit ja tarpeet jätejakeittain. Viranomaisen laatimassa selvityksessä esitetyt kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen edut ovat jo arkipäivää nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Jos viranomais selvityksen perusteella esitetään ko. asioiden edistävän jätehuollon alueellista kehittämistä kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa niin silloin samojen asioiden toteutumisen jo nykyisellään voidaan katsoa täyttävän jätelain vaatimukset jätehuollon alueellisen kehittämisen osalta kiinteistön haltijan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa. Viimeaikaisissa alueen kunnallisen jätteenkeräyksen kilpailutuksissa (muovi ja kartonki) keräys on kilpailutettu 1-kammioautoille, mikä ottaa takapakkia keräysjärjestelmien kehityksessä, sillä alueen toimintamalli on ollut jo hyvän aikaa vähintään 2-lokeroautotekniikalla keräystä.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 20:

Sivulla 7: *”Kunnan järjestämässä kuljetuksessa hintaohjauksella voidaan ohjata asukkaita lajittelemaan jätteitä tehokkaammin. Kierrätettävien materiaalien tehokas laitosmaisen lajittelun kehittäminen edellyttää kunnan järjestämää kuljetusta.”*

Perustelu: Hintaohjaus toimii molemmissa kuljetusjärjestelmissä ja on jo käytössä. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa hintaohjaus toimii jätteenkäsittelyhintojen (€/t) kautta, mitkä jätelausakunta määrittelee jätetaksassa. Tämä näkyy myös jätehuoltoviranomaisen omassa selvityksessä mm. sivulla 14, kun katsotaan eri yritysten jäteastoiden käsittelymaksujen keskiarvohintaa. Näin ollen kuljetusjärjestelmämuutos ei tuo muutosta hintaohjaukseen.

Kierrätettävien materiaalien tehokas laitosmaisen lajittelun kehittäminen ei edellytä kunnan järjestämää kuljetusta, sillä kuljetusjärjestelmällä ei ole merkitystä jätteen määrään ja kertymisnopeuteen. Kuljetusjärjestelmästä riippumatta kotitalouksissa muodostuu samat jätteet samalla tahdilla. Koska kuljetusjärjestelmän muutoksella ei ole merkitystä jätemäärään eikä sen muodostumisnopeuteen, molemmissa kuljetusjärjestelmissä jätteet kerätään lähes vastaavilla keräyssykeillä. Molemmissa kuljetusjärjestelmissä jätteet on myös toimitettava kunnan osoittamaan paikkaan, jolloin

kuljetusjärjestelmästä riippumatta samat jätteet päätyvät samaan käsittelypaikkaan, mitkä määritellään jätehuoltomääräyksissä.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 21:

Sivulla 7: "Nykyisessä järjestelmässä jätteenkuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen suuri osuus aiheuttaa roskaantumista ja lisää jätteiden hävittämistä polttamalla."

Perustelu: Jos jätehuoltoviranomainen on havainnut roskaantumista tai jätteiden luvaton hävittämistä polttamalla, jätehuoltoviranomaisen tulee ilmoittaa asiasta valvontaviranomaiselle, jonka tulee puuttua asiaan. Tämä koskee molempia kuljetusjärjestelmiä, eikä kuljetusjärjestelmän muutoksella ole suoraan vaikutusta yksittäisten jätteiden epäasialliseen käsittelyyn tai roskaamiseen.

Aiemmassa Ramboll Finland Oy:n laatimassa kuljetusjärjestelmäselvityksissä on selvitetty roskaamista ja jätteiden luvaton polttamista kiinteistöillä, jolloin tuli ilmi kaksi tapausta tarkasteluvuoden aikana, missä ympäristö-, terveys- tai jätehuoltoviranomainen on antanut huomautuksen. Samana vuonna kuljetusyritysten toimesta suoritettiin yhteensä 1 049 625 tyhjennystapahtumaa, jolloin roskaantumisista on huomautettu 0,00019 % tyhjennystapahtumista. Tämä on erittäin marginaalinen määrä, eikä kuljetusjärjestelmällä ole siihen merkitystä.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 22:

Sivulla 7: "Kunnan järjestämän kuljetuksen keskitetty kilpailutus ja optimoitu reititys alentaa CO2 päästöjä."

Perustelu: Keskitetty kilpailutus ja optimoitu reititys voi hieman alentaa alueella muodostuvia liikenteen CO2-päästöjä, mutta se edellyttää riittävää osaamista kilpailutuksessa sekä vaikutus on marginaalinen ja spekulatiivinen. Aiemman Ramboll Finland Oy:n laatiman jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätteenkuljetuksen liikennesuorite on ainoastaan 0,0316 % kaikesta liikennesuoritteesta tarkastelualueella, jolloin jätteenkuljetuksesta saatavat päästövähennyksetkin ovat marginaalisia. Nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa alueen yritykset hyödyntävät esimerkiksi sähkö- ja kaasuautoja, mutta viimeaikaiset kunnan järjestämät kilpailutukset (mm. pakkausmuovi ja kartonki) eivät ole edellyttäneet kaasu- tai sähköautoja eivätkä monilokerokalustoa. Näin ollen keskitetyn kilpailutuksen mahdollisia CO2-päästöihin vaikuttavia hyötyjä ei ole viranomaisen toimesta osattu hyödyntää alueella.

Lisäksi tulee muistaa, että jätelain mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristölle. Kaikki nykyisellään kiinteistön haltijan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa käytettävä kalusto täyttää ajoneuvoille asetetut päästövaatimukset eivätkä ne aiheuta terveys tai ympäristöhaittaa, saati vaaraa. Näin ollen spekulatiivisilla arvioilla CO2-päästöistä eri kuljetusjärjestelmissä ei ole merkitystä kuljetusjärjestelmän valinnan kannalta.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 23:

Sivulla 7: "Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa on edullisemmat hinnat kuin nykyisessä kuljetusjärjestelmässä."

Perustelu: Tämä väite ei pidä paikkansa ja on täysin spekulatiivinen. Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen laatimassa selvityksessä ei esitetä, mikä tyhjennysmaksu olisi kunnan järjestämässä jätteen keräyksessä. Nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusjärjestelmässä jätteen tyhjennyspalveluiden hinnoittelu perustuu jätelain aiheuttamisperiaatteeseen, yritysten tuotantorakenteisiin (mm. muut tyhjennyspisteet ja reittitehokkuus), eri kohteiden keräysolosuhteisiin (mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluva aika), alueiden yhdyskuntarakenteeseen (mm. asukasmäärät ja -tiheys, kuljetusmatkat) ja markkinatalouteen (mm. astioiden kilpailutus, kampanjat ja jäsenedut). Jos järjestelmä muuttuisi kunnan järjestämäksi jätteenkuljetukseksi, osalla asukkaista hinnat nousisivat ja osalla laskisivat. Hinnoitteluun asukas ei kuitenkaan pystyisi enää itse vaikuttamaan mm. kilpailuttamalla palveluntarjoajan.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 24:

Sivulla 7: *"Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa palvelut ovat tasa-arvoiset kaikille kuntalaisille."*

Perustelu: Kunnan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa palvelut eivät ole tasa-arvoisia kaikille, jos palveluiden hinnoittelu ei noudata aiheuttamisperiaatetta ja kaikilla kiinteistöillä on sama hinta. Silloin kiinteistön haltijat, joiden jätteet voidaan kerätä tehokkaammin (mm. tiheä asutusalue, lyhyet kuljetusmatkat ja taloyhtiöt) maksavat jätteenkeräysmaksussaan sellaisten asukkaiden jätteen kuljetusmaksuja, mitkä eivät ole muodostuneet heillä.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 25:

Sivulla 7: *"Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa neuvonta tehostuu ja asukkaiden asiointi helpottuu, kun kaikki palvelut voi tilata samasta paikasta."*

Perustelu: Kyseessä on selvityksen laatijan oma mielipide. Samanaikaisesti voidaan väittää, että neuvonta heikkenee ja asiointi vaikeutuu, koska asukkaat eivät ole enää yhteydessä suoraan kuljetuksia suorittavaan tahoon vaan neuvonta ohjataan keskitetysti tyhjennyksiä toteuttavan yrityksen ulkopuolelle. Silloin neuvonnassa ei välttämättä tiedetä juuri paikallista tilannetta eikä kohdekohtaisia yksityiskohtia. Neuvonnan tehokkuus ja asiointin helppous onkin subjektiivinen kokemus, eikä kuljetusjärjestelmiä voida yksiselitteisesti määrittää paremmuusjärjestykseen sen perusteella. Neuvonnan tehokkuutta ja asiointin helppoutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon mm. ongelma/asia, mihin neuvontaa tarvitaan, käytettävä asiointikanava sekä asiointikanavan oma asiantuntemus ja asiointikanavien käyttövalmius.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 26:

Sivulla 7: *"Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä ei luo tarpeeksi vakaata ympäristöä kuljetusyritysten investoinneille ja kehittämiselle. Uusien yritysten tuleminen markkinoille muutoin kuin yritysostojen kautta on vaikeaa tai lähes mahdotonta."*

Perustelu: Väite tarpeeksi vakaasta toimintaympäristöstä investoinneille ja kehittämiselle ei pidä paikkansa, sillä alueen yritykset investoivat jatkuvasti mm. kalustoon. Epävakaa toimintaympäristö investoinneille ja toiminnan laajamittaisemmalle kehittämiselle on seurausta siitä, ettei kuljetusjärjestelmäpäätöstä ole saatu tehtyä riittävillä valmisteluilla, mikä olisi rauhoittanut epävarmuuksia kiinteistön haltijan järjestämän kuljetusjärjestelmän ympärillä.

Viimeisimmässä jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa käsitelleessä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä (KHO:n Muu päätös 2476/2019) KHO ei kumonnut HaO päätöksestä tehtyä valitusta millään jätelakiin kirjatulla juridisilla perusteilla, vaan kyse on KHO:n mukaan ollut näytöstä/selvityksestä ja sen puutteellisuudesta. Sen mukaan edellisessä lautakuntapäätöksessä, missä kuljetusjärjestelmäksi valittiin kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä, Ramboll Finland Oy:n laatimasta selvityksestä ei annettu kaikille kiinnostuneille mahdollisuutta saada tietoa ja lausua mielipiteettään jätelain 38 §:ssä tarkoitetulla tavoin. Päätöstä ei myöskään perusteltu riittävästi hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan eli päätöksen perusteluissa ei ollut yksityiskohtaisemmin esitetty, millä perusteella lautakunta on päättänyt pitämään Ramboll Finland Oy:n laatimaa selvitystä luotettavampana kuin virkatyönä laadittua selvitystä. Myöskään aiemmin käytettävissä olleissa jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksissä, eikä myöskään nykyisessä Lahden seudun jätelautakunnan laatimassa selvityksessä, tarkasteltu riittävän kattavasti kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, eikä vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetty edellytykset toteutuvat eri tyyppisillä alueilla.

Asettamalla lausuntomme liitteenä olevan kuljetusjärjestelmäselvityksen julkisesti nähtäville ja varaamalla kaikille kiinnostuneille mahdollisuuden saada tietoa ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:ssä tarkoitetulla tavoin kuljetusjärjestelmäselvityksestä, jätelautakunnan on mahdollista tehdä päätös kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä ottaen huomioon asian aikaisemmat käsitellyt Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa 11.5.2018 (18/0173/2) ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa 27.5.2019 (Muu päätös 2476/2019) sekä niissä esitetyt vaatimukset riittäville selvityksille ja päätöksentekoprosessille. Tämän

mukainen päätöksentekoprosessi myös vakauttaisi toimintaympäristön polttokelpoisen jätteen keräyksen osalta ja mahdollistaisi entistä nopeammat investointisyklit ja laajamittaisemman keräystoiminnan kehittämisen.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 27:

Sivulla 7 ja 8: *”Kunnan järjestämän kuljetuksen kilpailutuksissa huomioidaan eri kokoisten yritysten mahdollisuudet toimia markkinoilla.” ja ”Kunnan järjestämä jätteenkuljetus lisää kilpailua ja edistää markkinoiden toimivuutta.”*

Perustelu: Kunnan kilpailuttamissa kuljetuksissa ei ole tullut uusia toimijoita alalle, vaan kuljetukset ovat keskittyneet pääosin suuremmille toimijoille. Kilpailutusprosessi on itsessään jo haasteellinen pienemmille toimijoille sekä toiminta luo epävarmuutta pienillä yrityksillä, koska koko liiketoiminta on katkolla sopimusurakoiden mukaisilla sykleillä, yleensä viiden vuoden välein. Käytännön kokemukset ja havainnot muualla Suomessa tukevat tätä. Esimerkiksi Kiertokapulan kilpailuttaessa vuonna 2019 kuljetuksia, alueelle ei tullut yhtään uutta toimijaa, mutta alueelta hävisi 2 vanhaa toimijaa.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 28:

Sivulla 8: *”Nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä jätehuoltoon liittymistä ei ole pystytty edistämään alueella.”*

Perustelu: Molemmissa kuljetusjärjestelmissä vastuu liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen on kiinteistön haltijalla ja valvontavastuu viranomaisilla. Jätelain 39§ mukaan, jätteen kuljettajan on vähintään neljännesvuosittain annettava sähköisesti muokattavassa muodossa ajantasaiset tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on 35 §:n tai 41 §:n 3 momentin mukaisesti noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain. Kuljetusjärjestelmästä riippumatta jätehuoltoviranomaisen tulee siis laatia seurantaan soveltuva rekisteri, millä liittymisastetta voidaan seurata ja rajallisia resursseja kohdentaa oikein. Jos viranomaisella on resurssipula, eikä hän pysty toteuttamaan hänelle osoitettuja viranomaistehtäviä, tulee jätehuoltoviranomaisen tehtäviin resursoida lisää henkilöstöä eikä näitä tehtäviä voi siirtää yksityisoikeudelliselle osakeyhtiölle.

Asiavirhe / väärä johtopäätös 29:

Sivulla 8: *”Nykyisessä jätteenkuljetusjärjestelmässä ympäristönsuojeluviranomaisten resurssit riittävät valvomaan vain yksittäisiä tapauksia.*

Perustelu: Kuljetusjärjestelmämuutos ei muuttaisi millään tavalla ympäristönsuojeluviranomaisten käytössä olevia resursseja. Tämä on viranomaiselle osoitettu tehtävä, jota ei voi antaa yksityisoikeudelliselle taholle. Kummassakaan jätteen kuljetusjärjestelmässä resurssit eivät riitä valvomaan kuin ainoastaan yksittäisiä tapauksia ilman riittävää resurssointia ja oikeanlaisia valvontatyökaluja, mitkä ovat kuljetusjärjestelmästä riippumattomia.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖS

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että nyt lausunnoilla oleva kuljetusjärjestelmäselvitys ei täytä Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaisia vaatimuksia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä.

Esitämme, että lausuntomme liitteenä oleva kuljetusjärjestelmäselvitys asetetaan julkisesti nähtäville ja varataan kaikille kiinnostuneille mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:ssä tarkoitetulla tavoin myös liitteenä olevasta kuljetusjärjestelmäselvityksestä. Tämän jälkeen jätelautakunnan on mahdollista tehdä päätös kiinteän jätteen kuljetusjärjestelmästä ottaen huomioon asian aikaisemmat käsittelyt Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa 11.5.2018 (18/0173/2) ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa 27.5.2019 (Muu päätös 2476/2019) sekä niissä esitetyt vaatimukset riittäville selvityksille ja päätöksentekoprosessille.

Lahdessa 20.10.2022

Yksikönpäällikkö Akseli Syyrakki
Lassila & Tikanoja Oyj

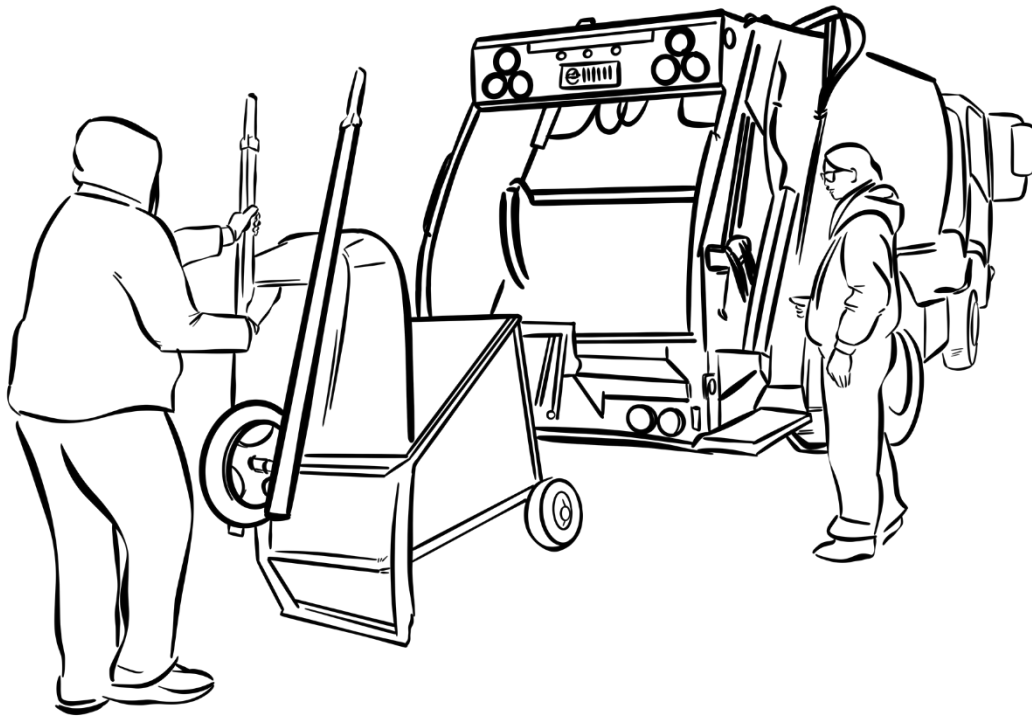
Toimitusjohtaja Reijo Puranen
Hämeen kuljetuspiste Oy

Yksikönpäällikkö Pasi Halttunen
Remeo Oy

Päivämäärä

12.10.2022

SELVITYS JÄTELAIN 35 §:N JA 37 §:N MUKAISTEN EHTOJEN TÄYTTYMISESTÄ LAHDEN SEUDUN JÄTELAUTAKUNNAN ALUEELLA

Päivämäärä **12.10.2022**

Laatijat **Heikki Savikko, Joonas Hokkanen, Juho Mäkelä**

Sisällys

1.	TAUSTA	1
1.1	Jätteenkuljetusjärjestelmät	1
1.2	Päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä	2
1.3	Tavoite ja tarkastelun rajaus	3
2.	AINEISTO JA MENETELMÄT	4
2.1	Aineistot	4
2.2	Arviointikriteerit ja menetelmät	4
2.2.1	Alueiden erityispiirteet	4
2.2.2	Kattavuus	4
2.2.3	Luotettavuus	5
2.2.4	Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot	5
2.2.5	Kunnallinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen	5
2.2.6	Terveys ja ympäristövaikutukset	6
2.2.7	Kokonaismyönteisyys	6
3.	JÄTELAIN 35 JA 37 §:N MUKAINEN ARVIOINTI	8
3.1	Alueiden erityispiirteet	8
3.2	Kattavuus	9
3.2.1	Yhdyskuntarakenteet ja eriluonteiset alueet huomioiva tarkastelu	9
3.2.2	Koko alue	15
3.2.3	Johtopäätös kattavuudesta	16
3.3	Luotettavuus	17
3.3.1	Reklamaatiot ja jätehuoltomääräysten noudattaminen	17
3.3.2	Johtopäätös luotettavuudesta	17
3.4	Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot	17
3.4.1	Yhdyskuntarakenteet ja eriluonteiset alueet huomioiva tarkastelu	18
3.4.2	Koko alue	26
3.4.3	Johtopäätös kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä	28
3.5	Kunnallinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen	29
3.6	Ympäristö- ja terveysvaikutukset	30
3.6.1	Johtopäätös ympäristö ja terveysvaikutuksista	31
3.7	Kokonaismyönteisyys	31
3.7.1	Kotitalouksien asema	31
3.7.2	Yritysten toiminta	32
3.7.3	Viranomaisten toiminta	32
3.7.4	Johtopäätös kokonaismyönteisyydestä	33
4.	JOHTOPÄÄTÖKSET	34

1. TAUSTA

1.1 JÄTTEENKULJETUSJÄRJESTELMÄT

Kuntavastuullisten sekajätteiden keräys voidaan järjestää kahdella tapaa, joko kiinteistön haltijan järjestämänä jätteiden keräyksenä tai kunnan järjestämänä jätteiden keräyksenä. Jätteet on kuljetettava molemmissa keräysjärjestämistavoissa kunnan määräämään paikkaan.

Kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella tarkoitetaan jätteenkuljetusta, jossa kiinteistön haltija (asukas) vastaa jätteenkuljetuksen hankkimisesta sopimalla asiasta yksityisen jätteenkuljetusyrityksen kanssa jätehuoltomääräysten mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa, että asukas kilpailuttaa itse alueella toimivia jätteenkuljetusyrityksiä ja valitsee niistä itselle sopivimman, jonka kanssa asukas tekee sopimuksen jäteastioiden tyhjentämisestä jätehuoltomääräysten mukaisten tyhjennysvälien puitteissa. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetusyritys laskuttaa kiinteistön haltijaa heidän keskinäisen sopimuksensa mukaisesti.

Kunnan järjestämällä jätteenkuljetuksella tarkoitetaan jätteenkuljetusta, jossa kunta tai kuntayhtiö vastaa jätteenkuljetuksen kilpailuttamisesta sekä tilaamisesta kiinteistöiltä jätehuoltomääräysten mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kunta tai kuntayhtiö kilpailuttaa urakka-alueittain, esimerkiksi kunnittain, kaikki alueen tyhjennykset ja solmii määräaikaisen, tyypillisesti 3 – 5 vuoden, tyhjennys sopimuksen kilpailutuksen voittaneen jätteenkuljetusyrityksen kanssa. Kilpailutuksen voittaneesta jätteenkuljetusyrityksestä tulee urakoitsija, jolloin kuljetusyrityksen ja jätteenhaltijan (asukas) välille ei synny sopimussuhdetta. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kiinteistön haltijoita laskutetaan jätehuoltoviranomaisen määräämän jätetaksan ja jätemaksun mukaisesti.

Jätelain (646/2011) pykälissä 35 ja 37 on esitetty vähimmäisvaatimukset jätteenkuljetuksille. Jätelain 35 § mukaiset vaatimukset koskevat molempia kuljetusjärjestelmiä ja niiden mukaan:

- Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Jätelain 35 §:n 4 momentin mukaan kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisenä. Silloin, jos kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei ole mielekästä järjestää kyseisille kiinteistöille, kunnan tulee ensisijaisesti harkita alueen/kiinteistön rajaamista kokonaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jätelain 35 §:n 4 momentin mukaisesti. Asiassa tulee huomioida, ettei rajauspäätös ole kuljetusjärjestelmäriippuvainen. Kunnan tulisi tarkastella rajauspäätöksen tarpeellisuutta, vaikka käytössä olisi kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Esimerkiksi riittämättömät tieolosuhteet tai saarikiinteistöt eivät ole kuljetusjärjestelmästä riippuvaisia.

Jätelain 37 §:ssä on asetettu lisävaatimuksia kiinteistön haltijan järjestämälle jätteiden kuljetukselle, joiden mukaan:

- Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
- Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 38 § mukaisesti kunnan on ennen 35 §:n 4 momentissa ja 37 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä tai muuttamista varattava kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta säädetään hallintolain (434/2003) 41 §:ssä. Kunnan on tiedotettava edellä tarkoitettua päätöksestään yleisesti kuntalaisille ja julkaistava päätös tietoverkossa.

1.2 PÄÄTÖS JÄTTEENKULJETUSJÄRJESTELMÄSTÄ

Päijät-Hämeessä päätöksen jätteenkuljetusjärjestelmästä tekee Lahden seudun jätelautakunta, joka toimii kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Jätelautakunnan toimialueeseen kuuluu 9 kuntaa: Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki ja Pukkila. Aiemmat kuljetusjärjestelmään liittyvät päätökset on tehnyt Päijät-Hämeen jätelautakunta, joka muuttui Lahden seudun Jätelautakunnaksi 1.8.2021.

Päijät-Hämeen Jätelautakunta on vuonna 2014 päättänyt (16.1.2014 § 3, 6.3.2014 § 8 ja 10.4.2014 § 13), että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistönhaltijan järjestämänä. Itä-Suomen hallinto-oikeus on kumonnut päätöksen ja palauttanut asian uudelleen käsiteltäväksi jätelautakunnalle 16.2.2016. Hallinto-oikeus perusteli päätöstään riittämättömillä selvityksillä, eikä lautakunnan päätös täyttänyt hallintolain vaatimuksia asian selvittämisestä ja päätöksen perustelemisesta.

Päijät-Hämeen jätelautakunta päätti uudelleen 16.2.2017 (§ 6), että jätteenkuljetus kunnan vastuulle kuuluvien yhdyskuntajätteen osalta, pois lukien sako- ja umpikaivolietteet, Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä, Orimattilassa, Padasjoella, Pukkilassa ja Sysmässä järjestetään jätelain 37 §:n mukaisena kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Päijät-Hämeen jätelautakunta korjasi päätöstä 30.3.2017 (§ 9) siten, että päätös ei koske Heinolan haja-asutusalueen yhdyskuntajätteen, Heinolan taajama-alueen biojätteen, Sysmän haja-asutusalueen yhdyskuntajätteen, Orimattilan taajama-alueen biojätteen ja Orimattilan Artjärven yhdyskuntajätteen kuljetusta.

Vuoden 2017 päätöksessä on todettu muun ohella, että puolueettomassa selvityksessä on osoitettu, että jätelain 37 §:ssä asetetut edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät. Asianosaisina olevat jätteenkuljetusyritykset ovat toimittaneet kyseisen selvityksen Päijät-Hämeen jätelautakunnalle jätteenkuljetuksista virkamiestyönä tehtyyn selvitykseen esittämänsä mielipiteen liitteenä. Kuntien antamista lausunnoista Asikkalan kunnanhallitus, Asikkalan ympäristölautakunta, Heinolan ympäristö- ja rakennuslautakunta, Heinolan tekninen lautakunta, Hollolan tekninen lautakunta, Hollolan valvontajaosto, Lahden rakennus- ja ympäristölautakunta, Orimattilan kaupunginhallitus, Orimattilan ympäristölautakunta, Padasjoen valvontajaosto, Padasjoen kunnanhallitus, Pukkilan kunnanhallitus, Sysmän kunnanhallitus ja Sysmän teknisen lautakukunnan lupajaosto ovat lausuneet kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen säilymisen puolesta.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumosi Päijät-Hämeen jätelautakunnan päätökset (16.2.2017 § 6, 30.3.2017 § 9) ja palautti asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi valituksenalaisella päätöksellään Myrskylän kunnan, Salpausselän Luonnonystävät ry:n, A:n, B:n, C:n ja D:n sekä E:n, F:n, G:n ja H:n valitusten johdosta.

Hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen, missä Lassila & Tikanoja Oyj on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja että Päijät-Hämeen jätelautakunnan päätökset 16.2.2017 ja 30.3.2017 pysytetään voimassa. Korkein hallinto-oikeus tutki asian, hylkäsi valituksen ja palautti asian uudelleen valmisteltavaksi, koska päätöksenteossa oli puutteelliset selvitykset ja perustelut (KHO 2476/2019 Muu päätös). KHO:n päätöksen mukaan:

- kaikille kiinnostuneille varattu mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:ssä tarkoitetulla tavoin on koskenut vain virkatyönä laadittua selvitystä,
- jätelautakunnan päätöksessä päätöksen perusteluissa ei ole yksityiskohtaisemmin esitetty, millä perusteella lautakunta on päättänyt pitämään Rambollin laatimaa selvitystä luotettavampana kuin virkatyönä laadittua selvitystä,
- kummassakaan jätelautakunnan käytössä olleessa selvityksessä ei ole kattavasti käsitelty kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, eikä vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetty edellytykset toteutuvat erityyppisillä alueilla.

Edellä kuvatun mukaisesti, kaikki aikaisemmat päätökset jätteenkuljetusjärjestelmästä on palautettu uudelleen käsiteltäväksi puutteellisten selvitysten ja perusteluiden takia. Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei ole todettu jätelain vastaiseksi, vaan päätökset tulee

perustua riittäviin selvityksiin ja ne tulee perustella yksityiskohtaisemmin ottaen huomioon kuntien yhdyskuntarakenteet ja eri luonteiset alueet.

1.3 TAVOITE JA TARKASTELUN RAJAUS

Tämän selvityksen tavoitteena on arvioida jätelain 35 ja 37§ mukaisten ehtojen täyttymistä Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen toiminta-alueella, missä on käytössä nykyisellään kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä. Tarkastelu tehdään jätelain sekä tuoreimpien hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätösten mukaisesti, ottaen huomioon kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja sekä eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja ympäröiviä maaseutumaisia alueita. Selvityksessä myös vertaillaan korkeimman hallinto-oikeuden Muu päätös 2476/2019 (27.5.2019) mukaisesti, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetty edellytykset toteutuvat erityyppisillä alueilla.

Selvitys koskee ainoastaan alueita, joilla tällä hetkellä on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, eli Asikkalaa, Heinolan taajama-aluetta, Hollolaa, Lahtea, Myrskylää, Orimattilaa (pl. Artjärvi), Padasjokea ja Pukkilaa. Osassa paikkatietopohjaisia analyysejä Sysmä näkyy osana karttakuvia, koska selvityksen aloittamisen aikaan Sysmä kuului vielä Lahden seudun jätelautakunnan toimialueeseen. Sysmän kunnan alueen jätehuollon järjestämisvastuu siirtyi Sysmän kunnalle 18.9.2022 alkaen, joten Sysmän osalta jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä ei kuitenkaan arvioida, eikä Sysmää koskevat aineistot ole mukana analyyseissä.

Jätelain mukaisten ehtojen arvioinnissa huomioidaan ainoastaan sekajätteen kuljetukset, koska muiden erilliskerättävien jätejakeiden kuljetus tulee siirtymään kunnan järjestämäksi viimeistään vuonna 2024.

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

2.1 AINEISTOT

Selvityksen tyhjennyspisteaineistot koostuvat kolmen suurimman alueella toimivan jätteenkuljetusyrityksen todellisista tyhjennyspisteistä vuonna 2019 ja 2021. Näistä pisteistä oli käytettävissä tyhjennyspisteiden osoitteet, astiamäärät, astiakoot, tyhjennystapahtumat vuoden aikana, tyhjennysrytmit, kuljetushinta, käsittelyhintaa ja jätehuollon kokonaishinta.

Selvityksen aikana alueen operatiivisesta jätteiden tyhjennystoiminnasta vastaaville toimijoille laadittiin kysely, missä kartoitettiin alueiden erityispiirteitä, nykyistä tyhjennysten ja kuljetusten logistiikan optimointia sekä käytössä olevaa kuljetuskalustoa.

Muita valmiita julkisesti saatavilla olevia tilastoja ja tietokantoja, joita selvityksessä hyödynnettiin, olivat Tilastokeskuksen Paavo-rajapinta-aineistot, Tilastokeskuksen väestöruutuaineisto 1 km x 1 km, SYKE:n YKR-aluejaot ja VTT:n LIISA-laskentamallin kunnittaiset ajosuoritteet sekä kasvihuonekaasupäästöt.

Lisäksi selvityksessä hyödynnettiin aikaisemmissa alueen jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksissä esiintyneitä tietoja mm. jätteenkuljetuksen ajosuoritteista ja onnettomuuksista, toiminnan kehittämisestä ja yhteistyöstä eri sidosryhmien välillä, reklamaatioista sekä viranomaisten toiminnasta.

2.2 ARVIOINTIKRITEERIT JA MENETELMÄT

2.2.1 Alueiden erityispiirteet

Alueiden erityispiirteet selvitettiin KHO:n linjausten mukaan. Näiden mukaan päätöksen kohteena olevia alueita tulee tarkastella riittävän yksityiskohtaisesti niin, että alueisiin liittyvät erityispiirteet voitiin ottaa huomioon. Tarkastelussa kiinnitettiin erityisesti huomiota niihin alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta, kuten asuinkiinteistöjen määrään ja tiheyteen, kuljetusmatkoihin ja alueiden kuljetusoloihin muutoin. Samankaltaiset alueet kunnittain yhdistettiin tarkastelussa, mutta kuljetusolojen kannalta erityyppisiä alueita, kuten esimerkiksi taajamaa, kyliä, pienkyliä ja harvaan asuttua maaseutua tarkasteltiin erikseen.

2.2.2 Kattavuus

Jätelain valmisteluaineistosta on hyvin niukasti tulkinta-apua kattavuuden ja luotettavuuden käsitteiden tulkinnassa. Kattavuutta voidaan tulkita siten kuin se yleiskielessä ymmärretään maantieteellisenä kattavuutena erityisesti alueilla, joissa jätehuoltomääräykset huomioiden kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta tulee olla tarjolla (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, YmVM 2010 vp.)

Ratkaisussa KHO 2018:34 korkein hallinto-oikeus on täsmentänyt joitain kriteereitä sille, mitä jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten täyttymistä analysoivalta selvitykseltä edellytetään. Ratkaisun mukaan yksittäisten kuntien alueella voi sijaita jätehuollon järjestämisen kannalta toisistaan poikkeavia alueita, kuten esimerkiksi kaupunkimaisia alueita ja maaseutumaisia harvempaan asuttuja alueita, jolloin erilaisten alueiden ominaispiirteet huomioon otettava tarkastelu on tarpeen päätöksen lainmukaisuuden varmistamiseksi. Kattavuuden merkityksen arvioinnissa on otettava huomioon se, että kiinteistön liittyminen jätehuoltoon tai jätteenkuljetukseen on ensisijaisesti viranomaisvalvontaa. Jätelain 126 §:n mukaan valvontaviranomaisen tulee puuttua jätelain tai sen nojalla annetun asetuksen tai määräyksen rikkomiseen. Tästä johtuen mahdollisesti alhainen liittymisprosentti jätteenkuljetukseen ei ensisijaisesti kerro palvelun kattavuudesta vaan viranomaisten passiivisuudesta.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yksittäinen yritys ei voi mitenkään puuttua tai vaikuttaa siihen, toimiiko kiinteistön haltija säädösten mukaisesti vai laiminlyökö kiinteistön haltija liittymisvelvollisuutensa. Palvelun kattavuutta tuleekin arvioida sen perusteella, onko jätteenkuljetuspalveluita tarjolla kattavasti, ei sen mukaan, miten kiinteistöt ovat liittyneet järjestettyyn jätteiden kuljetukseen.

Näin ollen palvelun kattavuudesta arvioitiin tyhjennysten kattavuus koko maantieteellisellä toiminta-alueella niin, että kaikille tarjottaisiin palvelua tarpeen mukaan. Tarkastelu tehtiin paikkatietopohjaisesti ottaen huomioon todelliset tyhjennyspisteet Lahden jätelautakunnan toimialueella.

2.2.3 Luotettavuus

Vaatus jätteenkuljetuspalveluiden luotettavuudesta kohdistuu nimenomaisesti jätteenkuljetusyritykseen, niin luotettavuus tarkoittaa ainoastaan sitä, että vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jätteenkuljetusyritykset noutavat jätteet sovittuina ajankohtina eikä aikataulun mukaisia tyhjennyksiä jää tekemättä (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, YmVM 2010 vp).

Ratkaisussa KHO 2018:34 korkein hallinto-oikeus katsoo luotettavuutta arvioitaessa kyse olisi kuljetusyrityksen palveluntarjonnan luotettavuudesta. Tämä voinee tarkoittaa lähinnä sitä, kuinka luotettavasti alueella toimivat kuljetusyritykset toimivat eli noutavatko kuljetusyritykset jätteet sovittuina ajankohtina tai onko yrityksen toiminnasta tehty huomattava määrä reklamaatioita.

Luotettavuutta arvioitiin kuljetusyrityksille, jätehuoltoviranomaisille sekä käsittelypaikoille tulleiden reklamaatioiden avulla ja niiden osuutta kokonaissuoritteista. Luotettavuutta arvioitaessa tarkasteltiin myös, ovatko kaikki kiinteistön haltijat saaneet halutessaan tarvitsemiaan palveluita. Jos jokin kiinteistön haltija ei ole saanut haluamiaan palveluita, selvitettiin minkä vuoksi ei palveluita ole tarjottu. Luotettavuutta arvioitiin myös tarkastelemalla, onko kuljetusyritykset toteuttaneet sovitut tyhjennykset ja kuljetukset sopimusten mukaan sekä onko jätteet toimitettu oikeisiin käsittelypaikkoihin.

2.2.4 Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot

Jätelain esitöissä on todettu, että vaatimus palveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita ei saisi asettaa palvelun hinnoittelussa perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan. Asiakkaiden syrjimätön kohtelu ei sen sijaan tarkoita sitä, että erilaisia asiakkaita tulisi aina kohdella samalla tavalla ja että erilaisissa tilanteissa jätteenkuljetusyrityksen perimä hinta olisi aina kaikilla sama (HE 199/2010 mm. 35 §:n yksityiskohtaiset perustelut, Mäenpää: Yleinen hallinto-oikeus (2017), s. 148–149)

Ehtojen kohtuullisuus kytkeytyy vahvasti jätekuljetuksesta perittävien hintojen kohtuullisuuteen. Mahdollista määräävää markkina-asemaa ei saa käyttää kilpailulain vastaisesti hinnoittelussa hyväksi. Määräävän markkina-aseman olemassaolo ei sen sijaan ole kilpailulain tai jätelain vastaista. Jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten arvioinnissa ei näin ollen ole merkitystä sillä, onko jollain yrityksellä mahdollisesti määräävä markkina-asema tietyllä alueella, vaikka se olisikin ainoa alueella toimiva yritys.

Kilpailuoikeuden näkökulmasta tarkasteltuna kohtuuttomalle hinnoittelulle on tunnusomaista, että hinnoilla ei ole yhteyttä tuotettavaan palveluun liittyviin kustannuksiin, eikä hinnan ja kustannusten eriytyminen johdu myöskään mistään kuluttajan erityisesti arvostamasta tuotteen ominaisuudesta.

Kuljetusjärjestelmän osalta arvioitiin ehtojen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä arvioimalla tilastollisesti hintatasoa ja sen vaihteluita ottaen huomioon jätteen haltijoiden yhdenvertainen oikeus saada tarvittavaa palvelua aiheuttamisperiaatteen ja markkinaehtoisien liiketoiminnan periaatteiden mukaisesti. Analyysissä hyödynnettiin vuonna 2019 tehtyjä aluekohtaisia jätteenkuljetuksen hintajakaumia, arvioituja yritysten kustannusrakenteita sekä yrityskohtaisia hinnan vaihteluita ja hintavaihteluiden perusteluita. Jätteenkuljetusyrityksissä ei ole muuttunut kustannusrakenne tämän jälkeen, mutta hintoihin on tullut indeksikorotuksia. Indeksikorotukset huomioitiin analyyseissä laskemalla tilastolliset muutokset eri aineistojen välillä. Lisäksi arvioinnissa huomioitiin laadullisesti kuljetusten laadun vaatimukset, kuten mm. kokovaatimukset ja erityiskalusto sekä toiminta-alueet ja kertyvät jätemäärät.

2.2.5 Kunnallinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen

Jätelain valmisteluaineistosta on niukasti tulkinta-apua jätelain 37 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainittujen käsitteiden mm. toimivuuden tulkinnassa. Hallituksen esityksen mukaan kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei voisi ottaa käyttöön, jos se heikentää jätehuollon yleistä toimivuutta alueella (HE 199/2010 mm. 37 §:n yksityiskohtaiset perustelut)

Käsitteitä tulkittaessa on huomioitava, että asiassa on kyse vain jätteenkuljetuksesta ja sen mahdollisesta vaikutuksesta jätehuollon yleiseen toimivuuteen. Jätelain 32 ja 46 §:n mukaan jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnalle ja kiinteistöiltä kerätty ja poiskuljetettu jäte on toimitettava kunnan järjestämään jätehuoltoon (pois lukien tuottajavastuun alainen jäte, joka tulee toimittaa tuottajan järjestämään jätehuoltoon). Jätehuollon toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia tulisikin arvioida alueellisena kokonaisuutena, ottaen huomioon kuntavastuullinen sekä markkinaehtoinen jätehuolto. Aikaisemmissa oikeuskäsittelyissä jätteenkuljetusyritysten kiinnostusta alueellisen jätehuollon kehittämiseen on pidetty osaltaan

myös osoituksena kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen yleisen toimivuuden kannalta myönteisenä asiana (Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0495/2 ja Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0496/2). Myös korkein hallinto-oikeus yhtyi hallinto-oikeuden perusteluihin kyseisiä ratkaisuja koskeissa päätöksissään KHO 23.7.2018 t. 3566 (muu päätös) ja KHO 23.7.2018 t. 3567 (muu päätös)).

Kunnallista toimivuutta ja alueellista kehittämistä arvioitiin laadullisesti. Arvioinnissa tarkasteltiin, miten kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää ja tukee eri toimijoiden yhteistyötä jätehuollossa, tukeeko kuljetusjärjestelmä jätehuollon alueellista kehittämistä kokonaisuutena sekä missä määrin kuljetusyritykset ovat ilmaisseet halukkuutta alueellisen jätehuollon kehittämiseen.

2.2.6 Terveys ja ympäristövaikutukset

Jätelain mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristölle. Silloin erot mm. kuljetusjärjestelmien välisissä liikenteen kasvihuonekaasupäästömäärissä ei ole arviointikriteeri vaan se, onko kuljetusjärjestelmästä muodostuvat päästöt sellaisia, että ne aiheuttavat vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteenkuljetusten ympäristön- ja terveydensuojellinen näkökulma onkin jo huomioitu ammattimaisesti jätteitä kuljettavien yritysten velvollisuudella rekisteröityä ELY-keskusten ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Yksi rekisteriin hyväksynnän edellytys on, että yritys harjoittaa jätteenkuljetustoimintaa aiheuttamatta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (Jätelain 95 §). Hyväksymismenettelyssä viranomainen tarkistaa yrityksen edellytykset kuljettaa jätettä lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Jätettä saa kuljettaa ammattimaisesti vain rekisteröidyt yritykset. Rekisteröinti koskee kaikkea ammattimaista jätteenkuljetusta kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

Viranomainen on jo päätöksellään todennut rekisteröinnin yhteydessä jätteenkuljetusyrityksen hoitavan jätteenkuljetusta tavalla, joka ei vaaranna ympäristöä tai terveyttä. Jos näin ei ole, ei yritystä hyväksytä jätehuoltorekisteriin, eikä se näin ollen voi tarjota ammattimaisesti jätteenkuljetuspalveluja kiinteistön haltijoille tai kunnalle. Tämän vuoksi kohdan ”eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle” tulkinnassa tulisi keskittyä varsinaisiin kuljetusjärjestelmään liittyviin seikkoihin, kuten jätehuoltomääräysten noudattamiseen ja mahdolliseen roskaantumiseen, koska viranomainen on jo todennut kuljetustoiminnan olevan jätelainsäädännön vaatimusten mukaista hyväksyessään yrityksen jätehuoltorekisteriin.

Selvityksessä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ympäristö ja/tai terveys haittaa ja/tai vaaraa arvioitiin selvittämällä tyhjennysten toimivuutta ja jätteiden asianmukaista käsittelyyn toimittamista tehtyjen reklamaatioiden kautta. Lisäksi arvioitiin kuljetuksissa muodostuvia melu- ja kasvihuonekaasupäästöjä ja niiden suhteutumista päästö- ja melurajoihin.

2.2.7 Kokonaismyönteisyys

Kokonaismyönteisyys arvioidaan ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Kunta voi painottaa arvioinnissa alueellisesti tärkeinä pitämiään seikkoja (HE 199/2010 vp, s. 89). Kotitalouksien asemaa arvioitaessa arviointi keskittyy palveluiden kustannuksiin ja niiden aiheuttamisperiaatteeseen sekä kotitalouksien valinnanvapauteen.

Arvioitaessa vaikutuksia yritysten toimintaan, jätelaki tai sen esityöt eivät rajaa yrityksen käsitettä millään tavalla, joten sanamuodon mukaisen tulkinnan mukaan päätöksen vaikutusten myönteisyyttä tulee arvioida myös muiden kuin jätehuoltoyhtiöiden toiminnan kannalta. Silloin tarkastelu keskittyy, miten kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaikuttaa myös jätehuoltopalveluiden tarjontaan markkinaehtoisessa jätehuollossa eri yrityksille ja onko sillä vaikutusta yritysten toimintaan.

Arvioitaessa vaikutuksia viranomaisten toimintaan, jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset jätehuoltoviranomaiseen ja valvontaviranomaisiin kohdistuvat lähinnä kuljetusten valvontaan ja sitä myöten valvonnasta aiheutuvaan työmäärään. Jätelain mukaisina yleisinä valvontaviranomaisina toimivat ELY-keskukset sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (Jätelaki 24 §). Viranomaisten rooli ja tehtävät ovat molemmissa jätteenkuljetusjärjestelmissä samat. Kuitenkin kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan katsoa työllistävän viranomaisia enemmän, sillä kiinteistöjen jätehuollon järjestämistilanteen seuranta vaatii enemmän resursseja verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, jossa kiinteistöt liitetään automaattisesti kiinteistörekisteritietojen perusteella kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin. Lainsäätäjät ovat

kuitenkin huomionut kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetukseen liittyvät valvonnan vaikeudet jätelain uudistuksen yhteydessä (HE 199/2010 vp, s. 39) Myös korkein hallinto-oikeus on pitänyt perusteltuna näkemystä, etteivät kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen viranomaisvalvonnan hankaluudet sellaisenaan tee kuljetusjärjestelmäpäätöksestä lainvastaista. (217 KHO 23.7.2018 t. 3566 muu päätös ja KHO 23.7.2018 t. 3567 muu päätös)

Kokonaismyönteisyyttä arvioitaessa yksittäiset kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen puolesta puhuvat seikat eivät riitä tekemään päätöksen vaikutuksista kokonaisuutena arvioituna kielteisiä. Vaikka eri tekijöille voidaan antaa päätöksen myönteisyyden arvioinnissa erilainen painotus, tulee kunnan kuitenkin huolehtia, että jätelain 37 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan valintaedellytykset täyttyvät. Kunnalle annetaan huomattava liikkumavara painottaen haluamiaan tekijöitä.

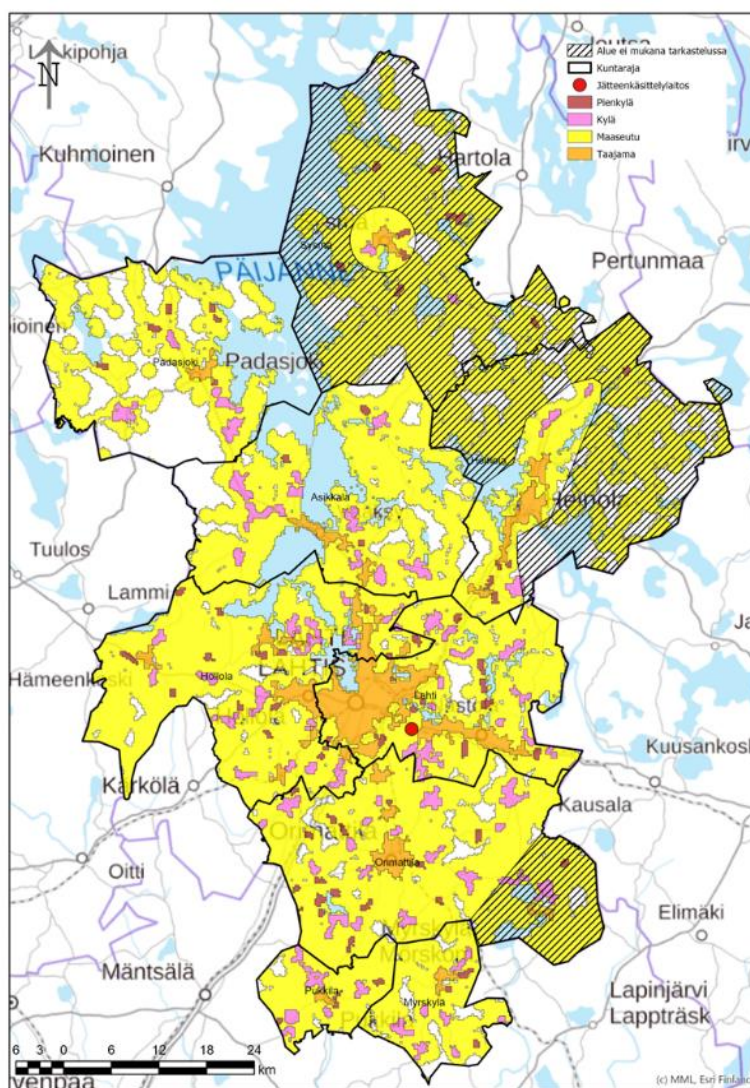
3. JÄTELAIN 35 JA 37 §:N MUKAINEN ARVIOINTI

3.1 ALUEIDEN ERITYISPIIRTEET

Alueiden erityispiirteillä tarkoitetaan alueiden ominaisuuksia, joilla on merkitystä jätteenkuljetuspalveluiden tarjonnan kattavuuteen, luotettavuuteen, kohtuullisiin ja syrjimättömiin ehtoihin sekä yleiseen toimivuuteen, toiminnan kehittämiseen ja ympäristö- tai terveysvaaroihin. Näitä ovat keräysalueiden asuinkiinteistöjen määrä ja asukastiheys, kuljetusmatkat ja kuljetusolot. Tällöin tarkastelun kohteena on, tarjotaanko jätehuollon kuljetuspalveluita näiden ominaisuuksien suhteen erilaisilta alueilta. Tämä mahdollistaa myös KHO:n päätöksen mukaisesti samantyyppisten alueiden tarkastelemisen yhtenä kokonaisuutena.

Paikkatietopohjainen tarkastelu perustui YKR-aluejakoon, missä taajamat, kylät, pienkylät ja maaseudun harva asutus on kuvattu erikseen. Rajausta perustuu 250 m x 250 m paikkatietopohjaiseen ruudukkoon, jossa huomioidaan asukasluvun lisäksi rakennusten lukumäärä, kerrosala ja keskittyneisyys. Kylämäistä yhdyskuntarakennetta kuvaavan aluejaon tavoitteena on esittää taajamien ulkopuolisen haja-asutusalueen rakennus- ja asutustihentymät, jotka perustuvat vakituiseen asutukseen. Kylät on jaettu kahteen luokkaan, 20-39 asukkaan pienkylät sekä yli 39 asukkaan kylät. Harvaan maaseutu-asutukseen kuuluvat ne alueet, jotka eivät kuulu taajamiin, kyliin eivätkä pienkyliin, mutta joissa on vähintään yksi asuttu rakennus (=väestöä) kilometrin säteellä. 100 % vettä sisältävät ruudut eivät kuulu aluejakoihin.

Kuvassa 5-1 on esitetty tarkastelualueen jakautuminen erilaisiin YKR-aluejaon mukaisiin alueisiin. Samankaltaiset alueet yhdistettiin kunnittain tarkastelussa, mutta kuljetusolojen kannalta erityyppisiä alueita (taajama, kylä, pienkylä ja maaseutu) tarkasteltiin erikseen.

Kuva 3-1. Alueiden jaottelu YKR-aluejaon perusteella taajama, kylä, pienkylä ja maaseutu. Sysmän kunnan alueen jätehuollon järjestämisvastuu siirtyi Sysmän kunnalle 18.9.2022 alkaen, joten Sysmän osalta jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä ei arvioida.

Tarkastelemalla tilastollisesti erilaisia alueita kunnittain Lahden seudun jätelautakunnan alueella, nähdään että alueet poikkeavat toisistaan erityisesti muiden tyhjennyspisteiden ja asukastiheyden osalta. Kuljetusetäisyys on kauempaa olevien kuntien osalta varsin samankaltainen niin taajama kuin haja-asutusalueenkin osalta. Pistekohtaisia ja kunnallisia eroja kuitenkin on.

Operatiivista kuljetusta harjoittavien toimijoiden mukaan kuljetusolot myös poikkeavat eri alueiden välillä. Yritysten mukaan harvempaan asutuilla alueilla jäteasiat ovat täydempiä sekä taajama-alueella kierrätysmahdollisuuksia on enemmän, joten sekajätteen seassa ei ole niin paljoa kierrätykseen kelpaavia jätteitä kuin harvempaan asutuilla alueilla. Kuljetusyritysten mukaan jätteiden lajittelua tapahtuu enemmän taajama-alueella, missä erilliskeräyspisteet ovat paremmin saavutettavissa. Keskustassa / taajamissa on myös enemmän lisäastioita, erityisesti asunto-osakeyhtiöissä. Yritysten mukaan jätteen laadulla ei ole kuitenkaan erityisen suuria vaihteluita, ja määrät ovat suhteellisen vakiot verrattuna talouden kokoon.

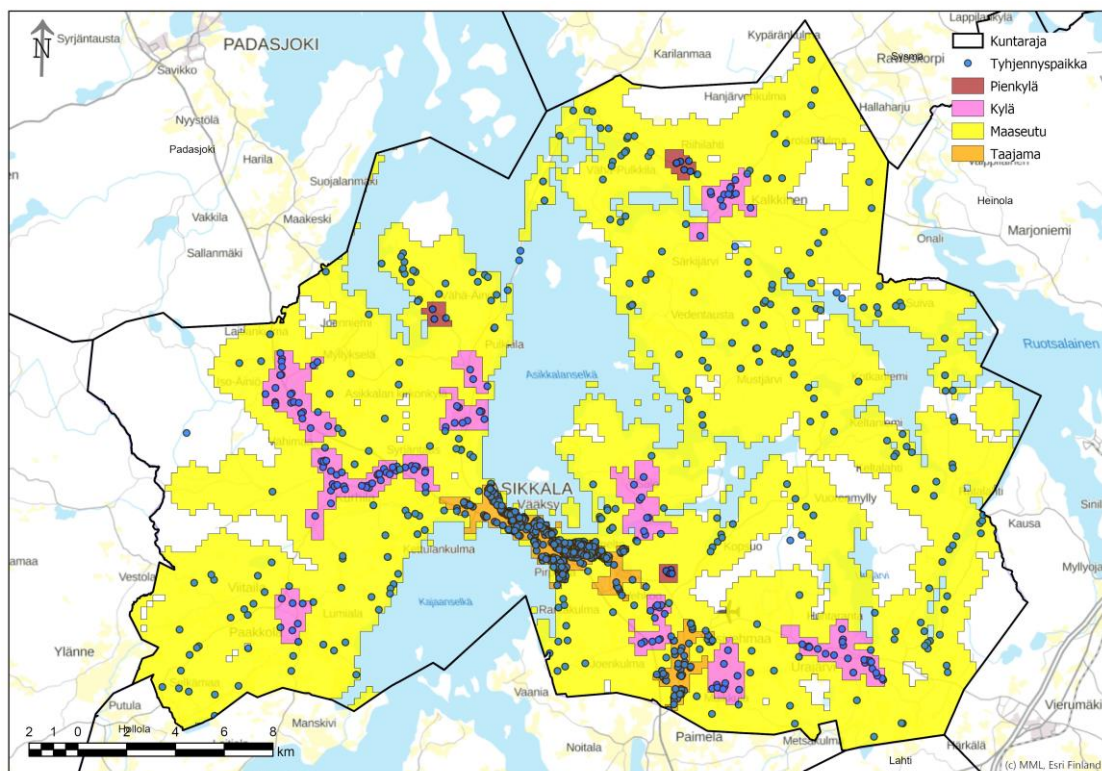
3.2 KATTAVUUS

3.2.1 Yhdyskuntarakenteet ja eriluonteiset alueet huomioiva tarkastelu

Korkeimman hallinto-oikeuden aikaisempaa Päijät-Hämeen jätehuoltoselvitystä koskevan päätöksen (2476/2019) mukaan, kuljetusjärjestelmää arvioitaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota niihin alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta, kuten asuinkiinteistöjen määrään ja tiheyteen, kuljetusmatkoihin tai alueen kuljetusoloihin muutoin. Samankaltaiset alueet voidaan tarkastelussa yhdistää, mutta kuljetusolojen kannalta erityyppisiä alueita, kuten esimerkiksi keskustaajamaa ja hyvin harvaan asuttuja alueita, on yleensä syytä tarkastella erikseen. Edellä olevat periaatteet tulevat vastaavasti sovellettavaksi myös silloin, kun tarkastelun kohteena on useiden kuntien muodostama yhteisen jätehuoltoviranomaisen toimialue. Jäljempänä esitetään korkeimman hallinto-oikeuden edellyttämä kuntakohtainen eriluonteiset alueet huomioiva tarkastelu jokaisen Lahden seudun jätelautakunnan jäsenkunnan osalta.

3.2.1.1 Asikkala

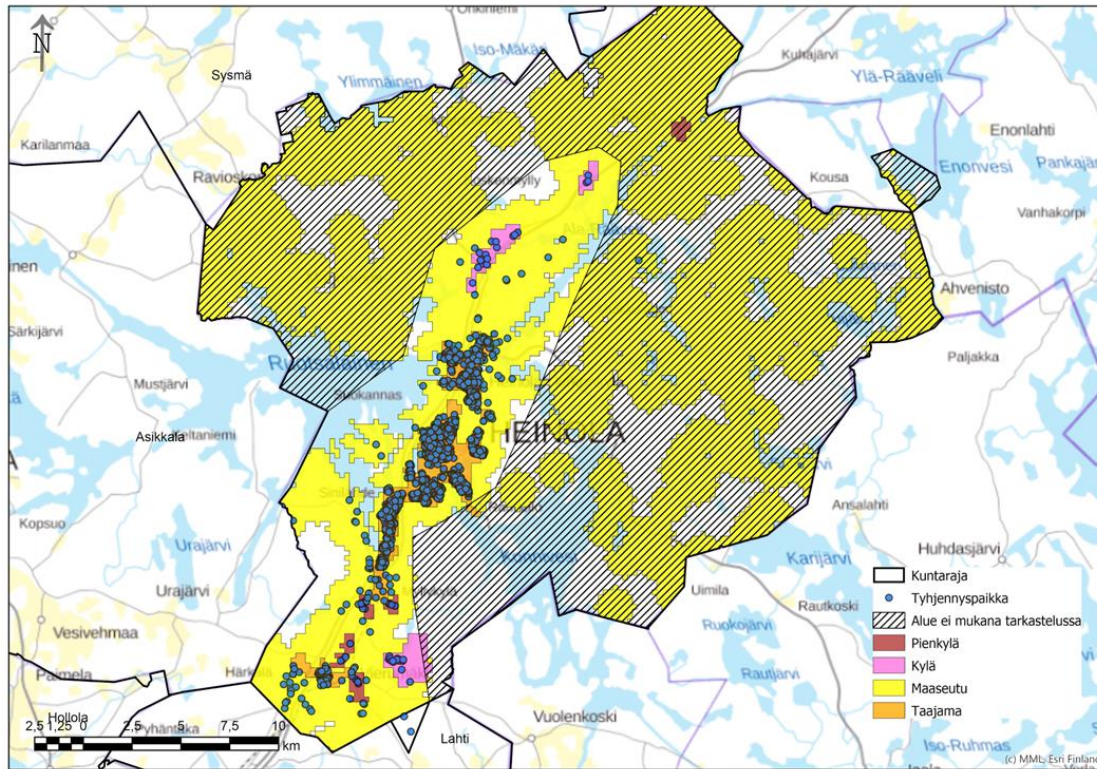
Asikkalan kunnassa palveluja tarjotaan yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluonteisilla alueilla (kuva 3-2). Kaikille eriluonteisille alueille (taajama kylä, pienkylä ja maaseutu) tarjotaan jätehuollon palveluita kattavasti. Kaikille alueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Mikäli alueella on huonokuntoisia tieolosuhteita, niin astia voidaan sijoittaa paikkaan, joka mahdollistaa tyhjennyksen tämän päivän teknologioilla. Erityisesti maaseutualueilla tyhjennyksiä voidaan myös yhdistää tarvittaessa useamman kiinteistön yhteisille kimpapisteille.

Kuva 3-2. Sekajätteen keräyksen kattavuus Asikkalassa.

3.2.1.2 Heinola

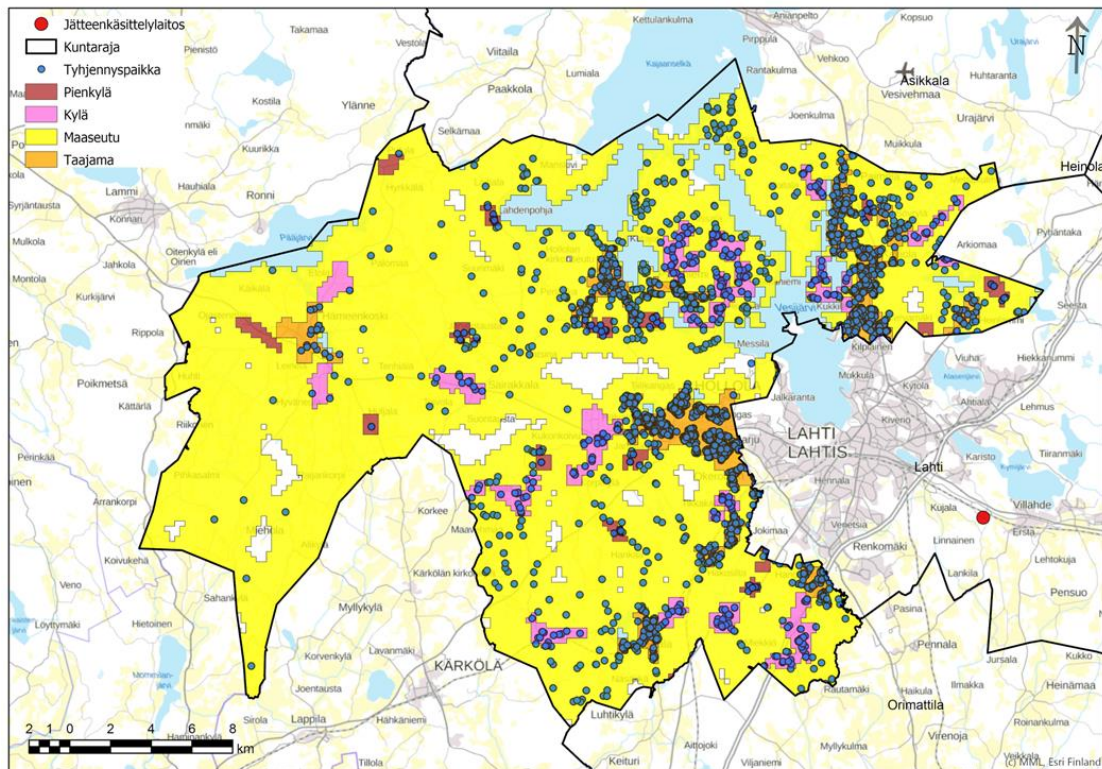
Heinolan kunnassa palveluja tarjotaan, kattavasti kaikilla taajama-alueilla (kuva 3-3). Taajama-alueen ulkopuoliset alueet on rajattu tarkastelun ulkopuolelle, koska niillä on käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Kaikille tarkastelualueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Lähtökohtaisesti taajama-alueella ei pitäisi olla huonokuntoisia tieolosuhteita, mistä tyhjennyksiä ei voida suorittaa.

Kuva 3-3. Sekajätteen keräyksen kattavuus Heinolassa.

3.2.1.3 Hollola

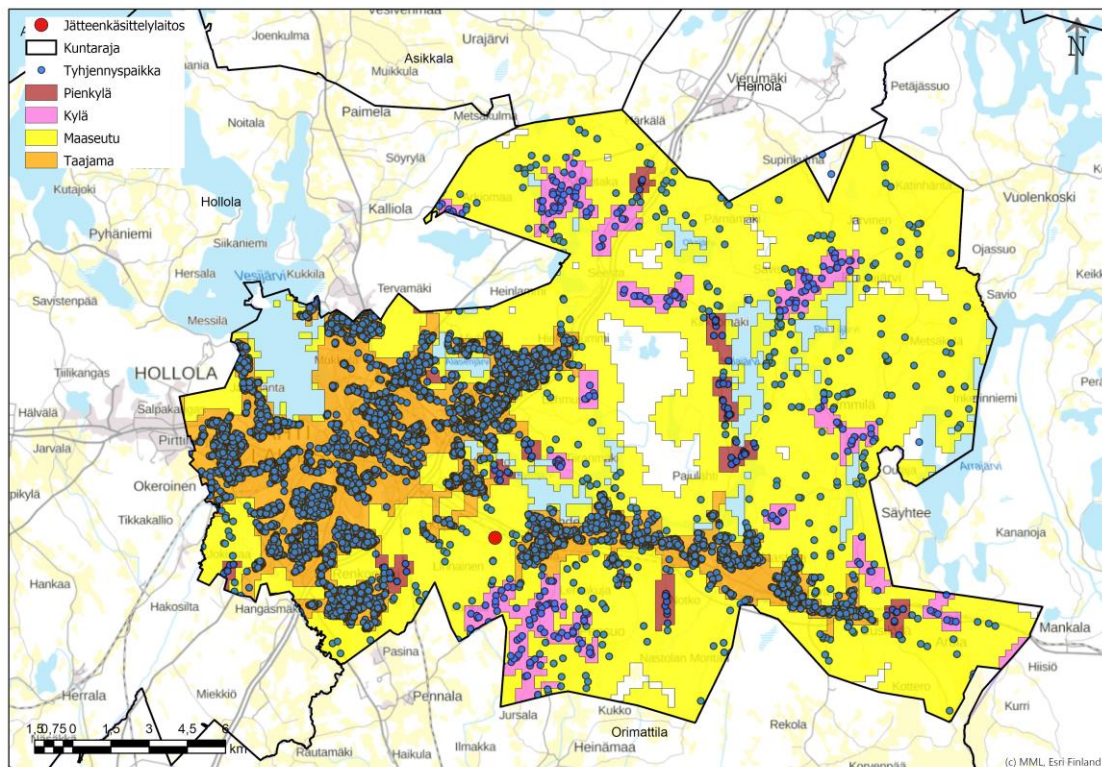
Hollolan kunnassa kuten Asikkalassa ja Heinolassa, tarjotaan jätehuollon palveluja yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluonteisilla alueilla (kuva 3-4). Kaikille eriluonteisille alueille (taajama kylä, pienkylä jaa maaseutu) tarjotaan jätehuollon palveluita kattavasti. Kaikille alueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Mikäli alueella on huonokuntoisia tieolosuhteita, niin astia voidaan sijoittaa paikkaan, joka mahdollistaa tyhjennyksen tämän päivän teknologioilla. Erityisesti maaseutualueilla tyhjennyksiä voidaan myös yhdistää tarvittaessa useamman kiinteistön yhteisille kimpapisteille.

Kuva 3-4. Jätteen keräyksen kattavuus Hollolassa erityyppisillä alueilla.

3.2.1.4 Lahti

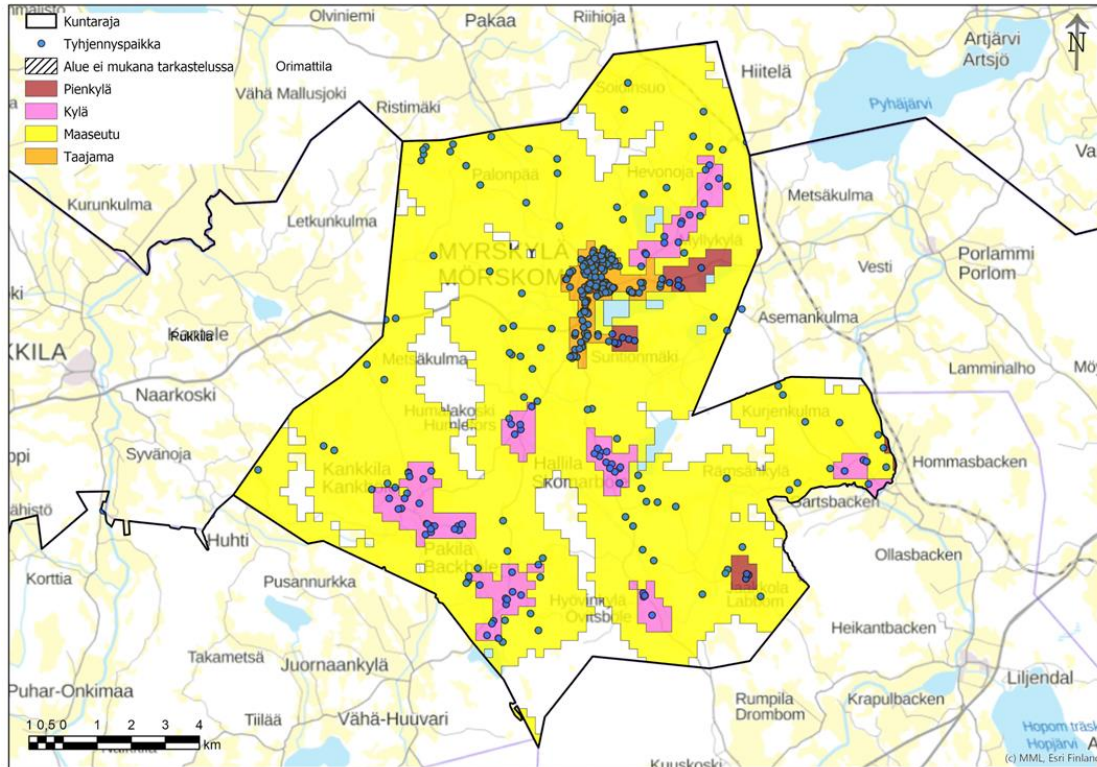
Lahdessa kuten Asikkalassa, Heinolassa ja Hollolassa tarjotaan myös jätehuollon palveluja yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluonteisilla alueilla (kuva 3-5). Kaikille eriluonteisille alueille (taajama kylä, pienkylä ja maaseutu) tarjotaan jätehuollon palveluita kattavasti. Kaikille alueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Mikäli alueella on huonokuntoisia tieolosuhteita, niin astia voidaan sijoittaa paikkaan, joka mahdollistaa tyhjennyksen tämän päivän teknologioilla. Erityisesti maaseutualueilla tyhjennyksiä voidaan myös yhdistää tarvittaessa useamman kiinteistön yhteisille kimpapisteille.

Kuva 3-5. Jätteen keräyksen kattavuus Lahdessa erityyppisillä alueilla.

3.2.1.5 Myrskylä

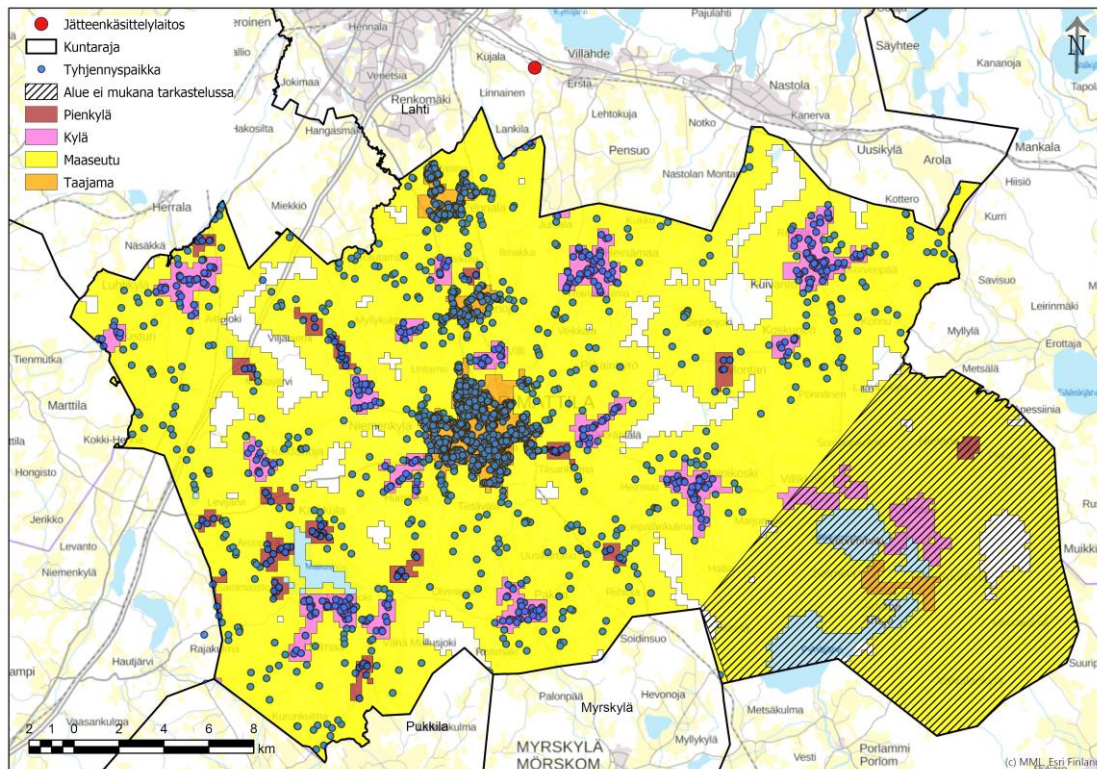
Myrskylän kunnassa kuten Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa ja Lahdessa tarjotaan myös jätehuollon palveluja yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluonteisilla alueilla (kuva 3-6). Kaikille eriluonteisille alueille (taajama kylä, pienkylä jaa maaseutu) tarjotaan jätehuollon palveluita kattavasti. Kaikille alueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Mikäli alueella on huonokuntoisia tieolosuhteita, niin astia voidaan sijoittaa paikkaan, joka mahdollistaa tyhjennyksen tämän päivän teknologioilla. Erityisesti maaseutualueilla tyhjennyksiä voidaan myös yhdistää tarvittaessa useamman kiinteistön yhteisille kimpapisteille.

Kuva 3-6. Jätteen keräyksen kattavuus Myrskylässä erityyppisillä alueilla.

3.2.1.6 Orimattila

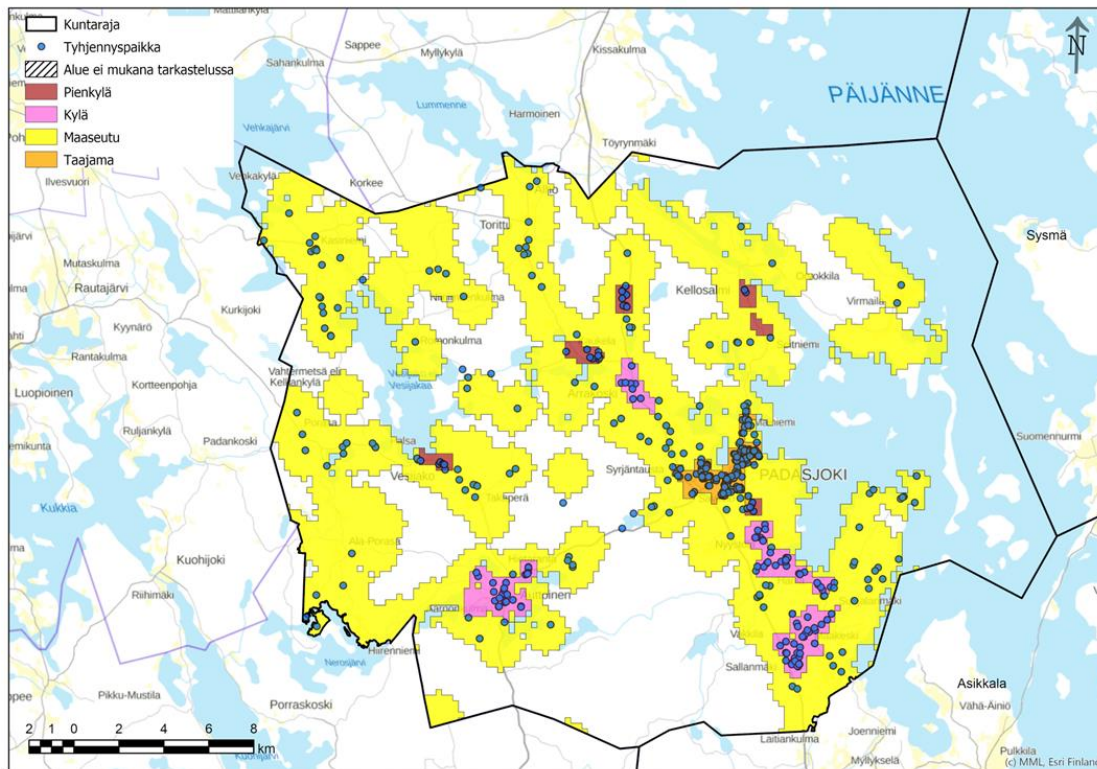
Orimattilan kunnassa (pl. Artjärvi) tarjotaan jätehuollon palveluja yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluonteisilla alueilla (kuva 3-7). Artjärvi on rajattu tarkastelun ulkopuolelle, koska siellä on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteen kuljetus. Kaikille eriluonteisille alueille (taajama kylä, pienkylä jaa maaseutu) tarjotaan jätehuollon palveluita kattavasti. Kaikille alueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Mikäli alueella on huonokuntoisia tieolosuhteita, niin astia voidaan sijoittaa paikkaan, joka mahdollistaa tyhjennyksen tämän päivän teknologioilla. Erityisesti maaseutualueilla tyhjennyksiä voidaan myös yhdistää tarvittaessa useamman kiinteistön yhteisille kimpapisteille.

Kuva 3-7. Jätteen keräyksen kattavuus Orimattilassa erityyppisillä alueilla.

3.2.1.7 Padasjoki

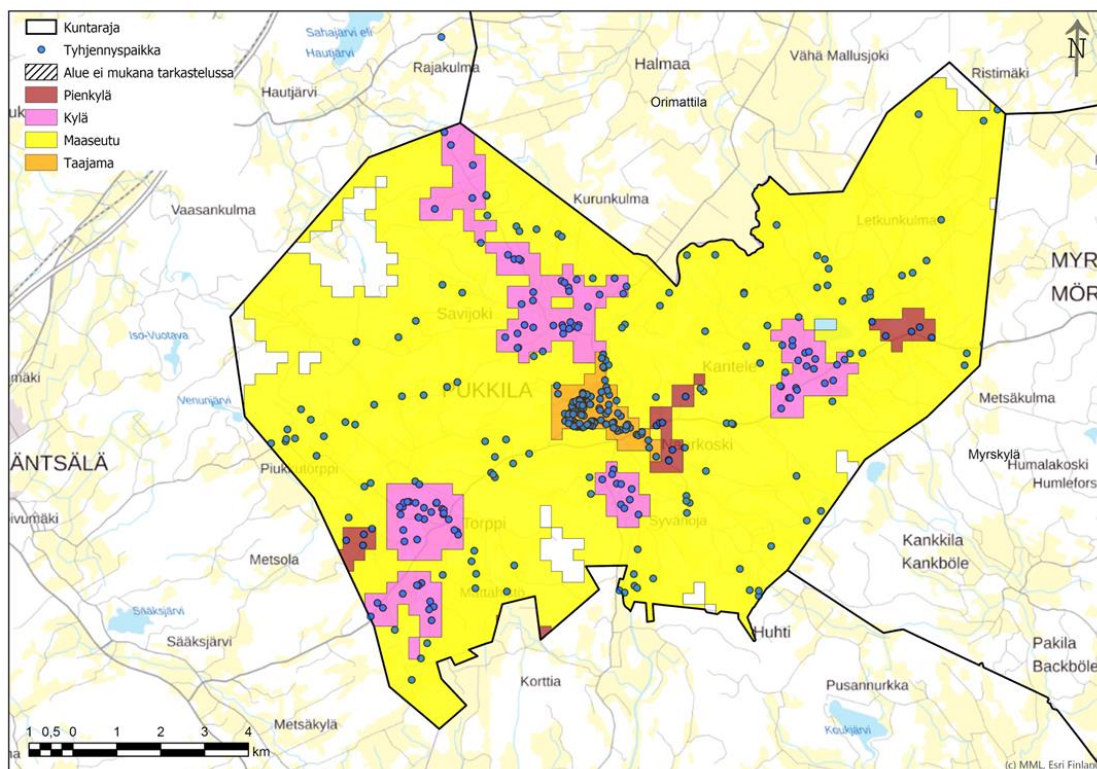
Padasjoen kunnassa kuten Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä ja Orimattilassa tarjotaan myös jätehuollon palveluja yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluonteisilla alueilla (kuva 3-8). Kaikille eriluonteisille alueille (taajama kylä, pienkylä ja maaseutu) tarjotaan jätehuollon palveluita kattavasti. Kaikille alueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Mikäli alueella on huonokuntoisia tieolosuhteita, niin astia voidaan sijoittaa paikkaan, joka mahdollistaa tyhjennyksen tämän päivän teknologioilla. Erityisesti maaseutualueilla tyhjennyksiä voidaan myös yhdistää tarvittaessa useamman kiinteistön yhteisille kimpappisteille. Padasjoella korostuu muista alueen kunnista poiketen varsin suuret alueet, missä ei ole asuinkiinteistöjä 1 km säteellä (valkoiset alueet karttakuvassa).

Kuva 3-8. Jätteen keräyksen kattavuus Padasjoella erityyppisillä alueilla.

3.2.1.8 Pukkila

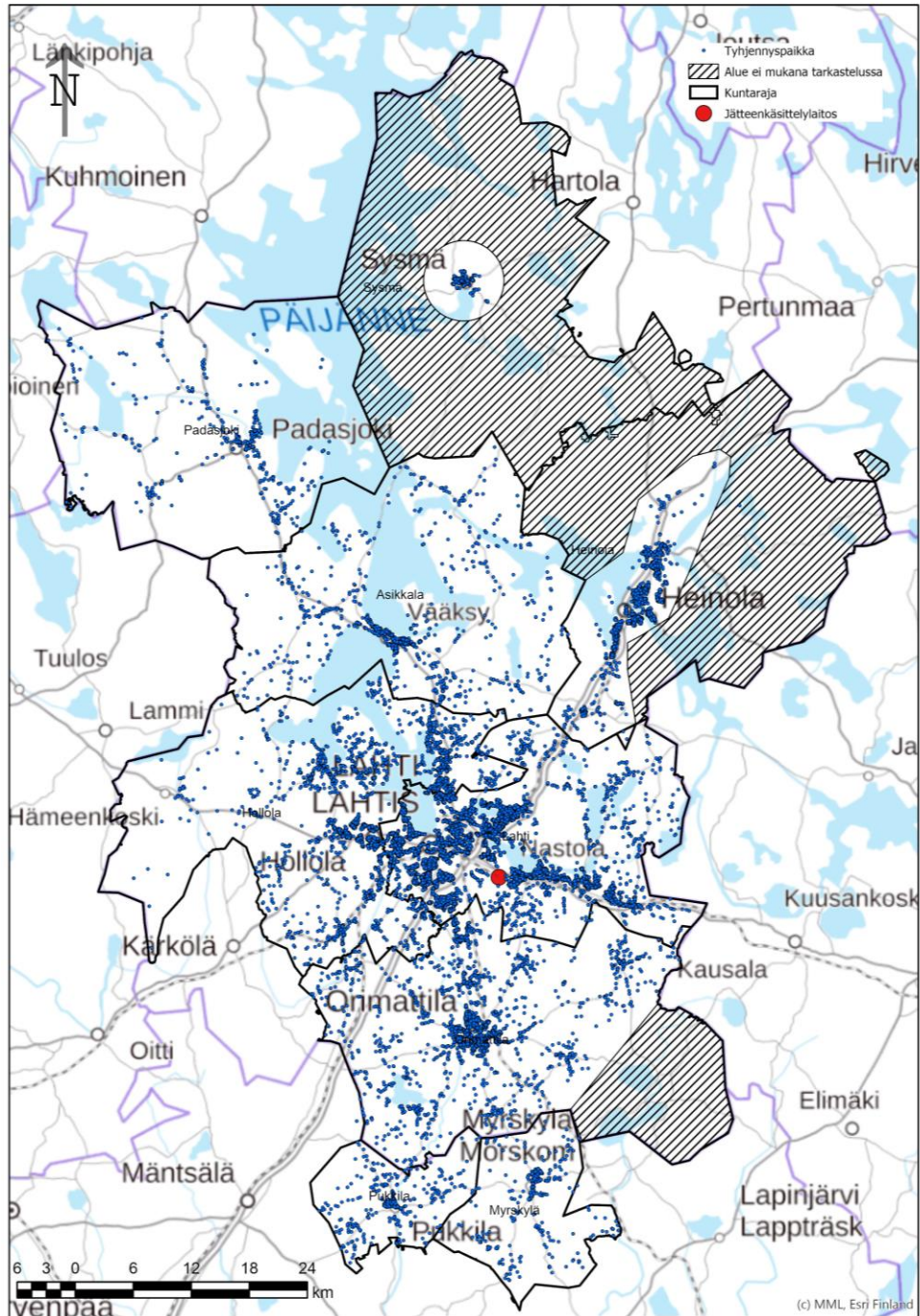
Pukkilan kunnassa kuten Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä, Orimattilassa ja Padasjoella tarjotaan myös jätehuollon palveluja yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluonteisilla alueilla (kuva 3-9). Kaikille eriluonteisille alueille (taajama kylä, pienkylä ja maaseutu) tarjotaan jätehuollon palveluita kattavasti. Kaikille alueen kiinteistöille on tarjolla kiinteistökohtaisia jätehuollon palveluita heidän niin halutessa. Mikäli alueella on huonokuntoisia tieolosuhteita, niin astia voidaan sijoittaa paikkaan, joka mahdollistaa tyhjennyksen tämän päivän teknologioilla. Erityisesti maaseutualueilla tyhjennyksiä voidaan myös yhdistää tarvittaessa useamman kiinteistön yhteisille kimpapisteille

Kuva 3-9. Jätteen keräyksen kattavuus Pukkilassa erityyppisillä alueilla.

3.2.2 Koko alue

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteiden kuljetuksen alueella kunnan vastuulla olevia sekajätteitä kerättiin kolmen suurimman kuljetusyrityksen toimesta 32 150 eri tyhjennyspisteestä (osoitteesta). Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen laatiman selvityksen mukaan (12.9.2022) kolmen suurimman toimijan osuus jäteastian tyhjennyksistä on noin 96 %. Tämän perusteella selvityksen yhteydessä käytettävissä oleva aineisto on ollut kattava ja riittävä johtopäätösten tekemiseksi. Tyhjennyspisteissä pysähdytään sekajätteen keruuta varten ja astioita näissä pisteissä on ollut vuonna 2021 yhteensä 48 089 kpl. Tyhjennystapahtumia vuonna 2021 oli 625 161 kappaletta. Näiden lisäksi on vielä asuinkiinteistöjen erilliskerättävät jätteet sekä Rinki Oy:n tuottajavastuu vastaanottopisteet, mutta ne eivät ole mukana tarkastelussa. (kuva 3-10)

Kuva 3-10. Jätteen keräyksen kattavuus Lahden seudun jätelautakunnan alueella. Sysmän kunnan alueen jätehuollon järjestämisvastuu siirtyi Sysmän kunnalle 18.9.2022 alkaen, joten Sysmän osalta jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä ei arvioida.

Taulukkoon 3-1 on koottu jätteenkuljetuspalveluitaan tarjoavien kuljetusyrityksien määrät eri kuntien erityyppisillä alueilla. Taulukon tulokset perustuvat kuljetusyrityksille tehtyihin kyselyihin sekä aikaisempiin selvityksiin. Näin ollen esitettyjen toimijoiden määrät ovat vähimmäismäärät alueella palveluitaan tarjoavista jätteenkuljetusyrityksistä.

Taulukko 3-1. Yhteenveto palveluita tarjoavien kuljetusyritysten määrästä eri alueilla.

Kunta	Taajamat	Kylät	Pienkylät	Maaseudun harva asutus
Asikkala	3	3	3	4
Heinola	3	Ei kuulu selvitykseen	Ei kuulu selvitykseen	Ei kuulu selvitykseen
Hollola	4	4	4	4
Lahti	3	3	3	3
Myrskylä	3	2	2	2
Orimattila (ei sis. Artjärvi)	3	3	3	3
Padasjoki	3	2	2	2
Pukkila	2	2	2	2

Kaikissa jätteenkuljetusyrityksissä palveluita tarjotaan pyydettäessä ja noudattaen jätelain ja jätelautakunnan määräämien sääntöjen puitteissa, esim. noutorytmit ja keräysvälineet. Kuljetusyritysten ei tiedetä yksipuolisesti sanoneen irti sopimuksia tai kieltäytyneen sopimusten tekemisestä. Jätteiden kuljetuspalveluita tarjotaan yhtäläisin ehdoin uusille asiakkaille. Selvityksen yhteydessä tuli ilmi, että muutamissa tilanteissa asiakas olisi halunnut saada tiheimmän tyhjennysrytmin mutta se ei ollut mahdollista samaan hintaan.

Aikaisemmissa selvityksissä on tuotu esille, että jätteenkuljetusta ei ole aina järjestetty kiinteistöittäisenä alueilla, jotka eivät ole liikennöitävissä jäteautolla. Tarkastelualueella on esim. painorajoitettuja yksityisteitä, joissa jäteautoilla liikennöinti on kielletty. Tähän kuljetusjärjestelmällä ei kuitenkaan ole merkitystä, sillä kummassakaan kuljetusjärjestelmässä tieolosuhteet eivät muutu. Silloin tulee arvioida kiinteistön vapauttamista kiinteistöittäisestä jätteen keräyksestä jätelain 35§ 4. momentin mukaisesti. Silloin kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisena.

Jätelain mukaisen valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että kaikki kiinteistöt, joille ei ole myönnetty poikkeusta, kuuluvat järjestettyyn jätteen kuljetukseen. Jätelain 41 § mukainen jätteen luovuttamisvelvollisuus kuuluu molempiin kuljetusjärjestelmiin, jolloin kuljetusjärjestelmällä ei ole merkitystä liittymisasteeseen.

3.2.3 Johtopäätös kattavuudesta

Kattavuuden merkityksen arvioinnissa on otettava huomioon se, että kiinteistön liittyminen jätehuoltoon tai jätteenkuljetukseen on ensisijaisesti viranomaisvalvontaa. Jätelain 126 §:n mukaan valvontaviranomaisen tulee puuttua jätelain tai sen nojalla annetun asetuksen tai määräyksen rikkomiseen. Tästä johtuen mahdollisesti alhainen liittymisprosentti jätteenkuljetukseen ei ensisijaisesti kerro palvelun kattavuudesta vaan viranomaisten passiivisuudesta.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yksittäinen yritys ei voi mitenkään puuttua tai vaikuttaa siihen, toimiiko kiinteistön haltija säädösten mukaisesti vai laiminlyökö kiinteistön haltija liittymisvelvollisuutensa. Tämä kuljetusyrityksen toimivaltapuute on edellä tarkoitettu kiinteistön haltijan jätteenkuljetusjärjestelmään kuuluva ominaispiirre, mikä korostaa sitä, ettei esimerkiksi liittymisasteen alhaisuutta voida pitää osoituksena jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten täyttymättä jäämisestä.

Palveluiden kattavuuden osalta riittävänä näyttönä ja selvityksenä tulee pitää sitä, että kuljetuspalveluita on jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla kattavasti tarjolla niitä tilaaville. Jos palvelut ovat kattavia, jätteenkuljetukseen mahdollisesti liittymättömille kiinteistöille ei voi antaa merkitystä jätelain 37 §:n 1 momentin mukaisten edellytysten arvioinnissa.

Suoritetun tarkastelun perusteella Lahden seudun jätelautakunnan alueella jätehuoltopalveluiden kattavuus täyttää jätelain mukaisen ehdot kaikilla tarkastelluilla aluilla ja kaikkien kuntien osalta.

3.3 LUOTETTAVUUS

3.3.1 Reklamaatiot ja jätehuoltomääräysten noudattaminen

Luotettavuutta arvioitiin kuljetusyrityksille, jätehuoltoviranomaisille sekä käsittelypaikoille tulleiden reklamaatioiden avulla ja niiden osuutta kokonaissuoritteista. Luotettavuuden arvioinnissa käsiteltiin erikseen kunnittain eri yhdyskuntarakenteita ja eriluonteisia alueita kunnissa. Luotettavuuden osalta erilaisilla alueilla ei kuitenkaan ollut keskenään eroja, joten luotettavuutta arvioitiin kokonaisuutena yhdistäen kaikki alueet.

Reklamaatioiden perusteella tyhjennykset toimivat nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämissä kuljetuksissa hyvin. Kaikkien tyhjennyksiin liittyvien reklamaatioiden osuus on ollut 0,143 % tyhjennysmäärästä. Suurin osa reklamaatioista on liittynyt laskutukseen ja aikatauluihin. Kuljetusyritykset ovat tehneet sovitut tyhjennykset ja jätteet on toimitettu jätehuoltomääräyksissä osoitettuun paikkaan. Yritykset ovat myös tarjonneet palveluita kattavasti ja kaikki kiinteistön haltijat ovat saaneet halutessaan tarvitsemiaan palveluita. Palveluiden välillä on kuitenkin ollut kustannuseroja, mikä on myös sallittua mm. aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Kaikilla alueilla kuljetusyritykset ovat toteuttaneet sovitut tyhjennykset ja kuljetukset sopimusten mukaan sekä jätteet toimitettu oikeisiin käsittelypaikkoihin. Jos yritykset ovat havainneet, että heillä on asiakkaita, joilla on liian pitkät tai turhan tiheät tyhjennysvälit, asiakkaita on ohjeistettu muuttamaan tyhjennysvälejä. Jätteenkuljetusyritykset toimittavat kerätyt jätteen kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan. Jätteenkuljetusyritykset ovat kertoneet asiakkailleen jätehuoltomääräysten mukaisista tyhjennysväleistä. Palvelujen laatuun tai luotettavuuteen kuljetusjärjestelmän muutoksella ei ole olennaista vaikutusta. Jokainen kiinteistö saa jätehuoltomääräysten mukaiset tyhjennyspalvelut ja kaikilla asukkailla on lähtökohtaisesti mahdollista saada jätehuoltomääräyksiä tiheämpi tyhjennysrytmi niin sovittaessa.

3.3.2 Johtopäätös luotettavuudesta

Nykyinen sekajätteen kuljetusjärjestelmä kattaa koko Lahden seudun jätelautakunnan alueen. Nykyjärjestelmässä voidaan myös reagoida poikkeamiin nopeammin ja yhteydenotto on myös käytännössä helpompaa ja toimii ilman välikäsiä. Nykyinen järjestelmä on luotettavuuden näkökulmasta luotettava ja täyttää jätelain vaatimukset Lahden seudun jätelautakunnan alueella.

3.4 KOHTUULLISET JA SYRJIMÄTTÖMÄT EHDOT

Kohtuulliset ja syrjimättömät ehdot tarkoittavat sitä, että kaikille kiinteistöille on tarjolla tarpeen mukaan samantasoista palvelua samanlaisin ehdoin. Jätteenhaltijalla on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätteenkuljetusyrityksestä riippuen sopimuksen 0–1 kuukauden irtisanomismahdollisuus. sopimusehdot ovat yhdenvertaisia kuluttajille.

Absoluuttiset erot palvelun laadussa, hinnassa tai hinta-laatusuhteessa eivät tee palvelun ehtoja automaattisesti syrjiviksi, jos erot ovat kohtuulliset ja perustuvat jätelain aiheuttamisperiaatteeseen, yritysten tuotantorakenteisiin (mm. muut tyhjennyspisteet ja reittitehokkuus), eri kohteiden keräysolosuhteisiin (mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluva aika), alueiden yhdyskuntarakenteeseen (mm. asukasmäärät ja -tiheys, kuljetusmatkat) ja markkinatalouteen (mm. astioiden kilpailutus, kampanjat ja jäsenedut).

Jos kokonaishinta olisi kaikille asiakkaille sama, lähempänä asuvat ja astiasijoittelultaan helposti saavutettavat kompensoivat kauempana asuvien ja/tai astiasijoittelultaan vaikeammin saavutettavien kiinteistöjen jätehuollon keräys- ja kuljetuskustannuksia. Kuljetusten osalta tasahinnoittelua voidaan pitää näin lähempänä asuvia ja astiasijoittelultaan helpommin saavutettavia syrjivänä.

Kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä analysoitiin erityisesti 240 ja 600–660 litran jäteastioille. Sekajätteestä 85 % kerätään joko 240 litran tai 600–660 litran jäteastioilla. Saatujen tulosten pohjalta voitiin arvioida kuljetusjärjestelmän syrjivyyttä ja kohtuullisuutta hinnoittelun näkökulmasta. Tarkastelualueella oli hintaeroja eri kuljetusyritysten tyhjennyshinnoissa. Eroja oli myös saman kuljetusyrityksen eri asiakkaiden tyhjennyshintojen välillä.

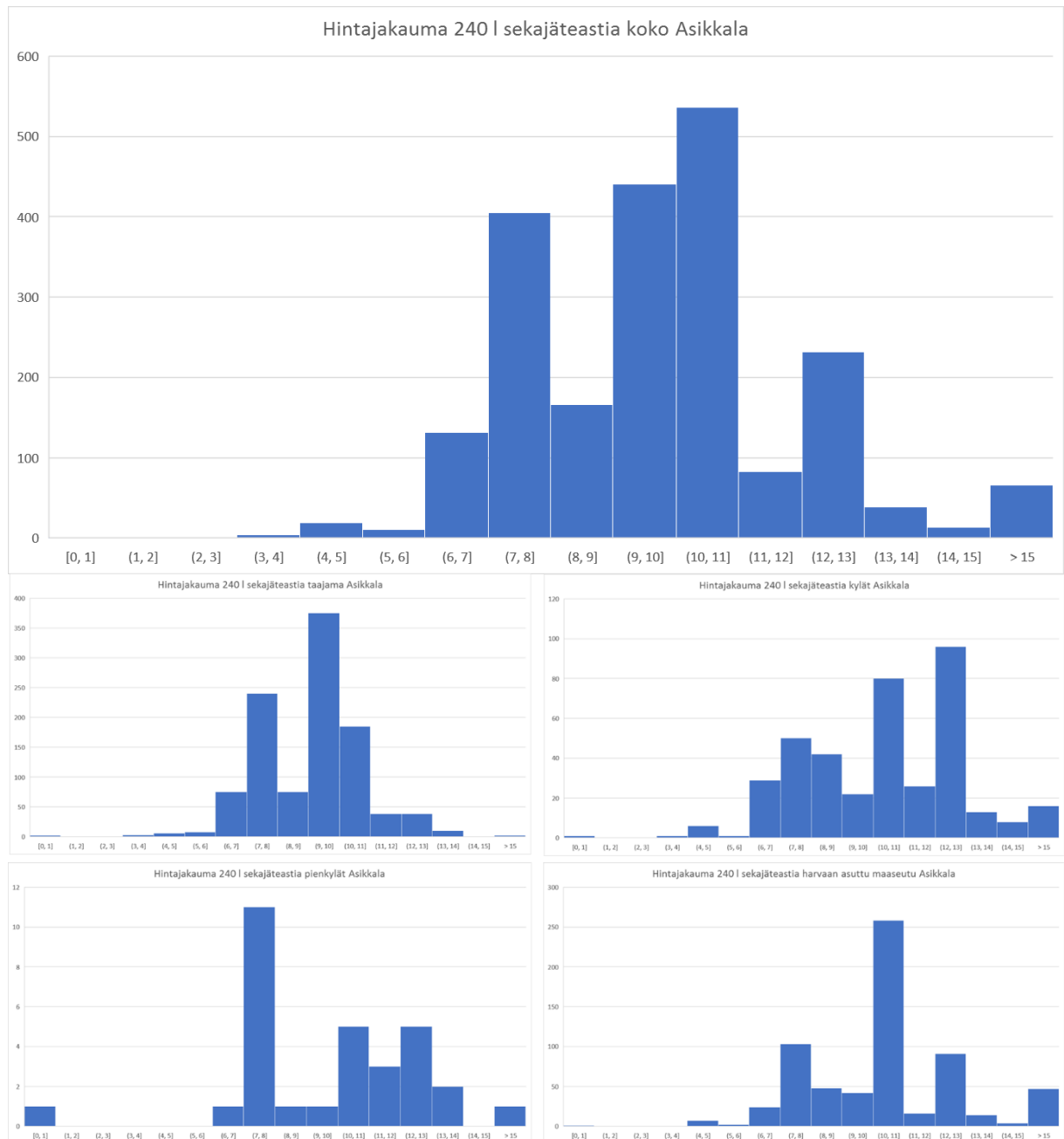
3.4.1 Yhdyskuntarakenteet ja eriluonteiset alueet huomioiva tarkastelu

3.4.1.1 Asikkala

Asikkalassa nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kaikilla asukkailla ei ole samat jäteastioden tyhjennysmaksut. Tyhjennysmaksujen jakaumat noudattavat kuitenkin normaalijakaumaa ja jakaumista näkyy, miten markkinoilla toimii useampia yrityksiä, joiden hinnoittelussa on mukana jätelain aiheuttamisperiaatteeseen ja markkinaehtoiseen liiketoimintaan liittyviä eroja kuten:

- erot yritysten tuotantorakenteissa, kuten etäisyydet tyhjennyspisteisiin ja reittitehokkuus,
- erot tyhjennyspisteiden keräysolosuhteissa mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluvan ajan suhteen,
- erot alueiden yhdyskuntarakenteessa mm. asukasmäärät ja -tiheys sekä kuljetusmatkat, ja
- erot mm. astioiden kilpailutuksessa, erilaiset kampanjat ja jäsenedut.

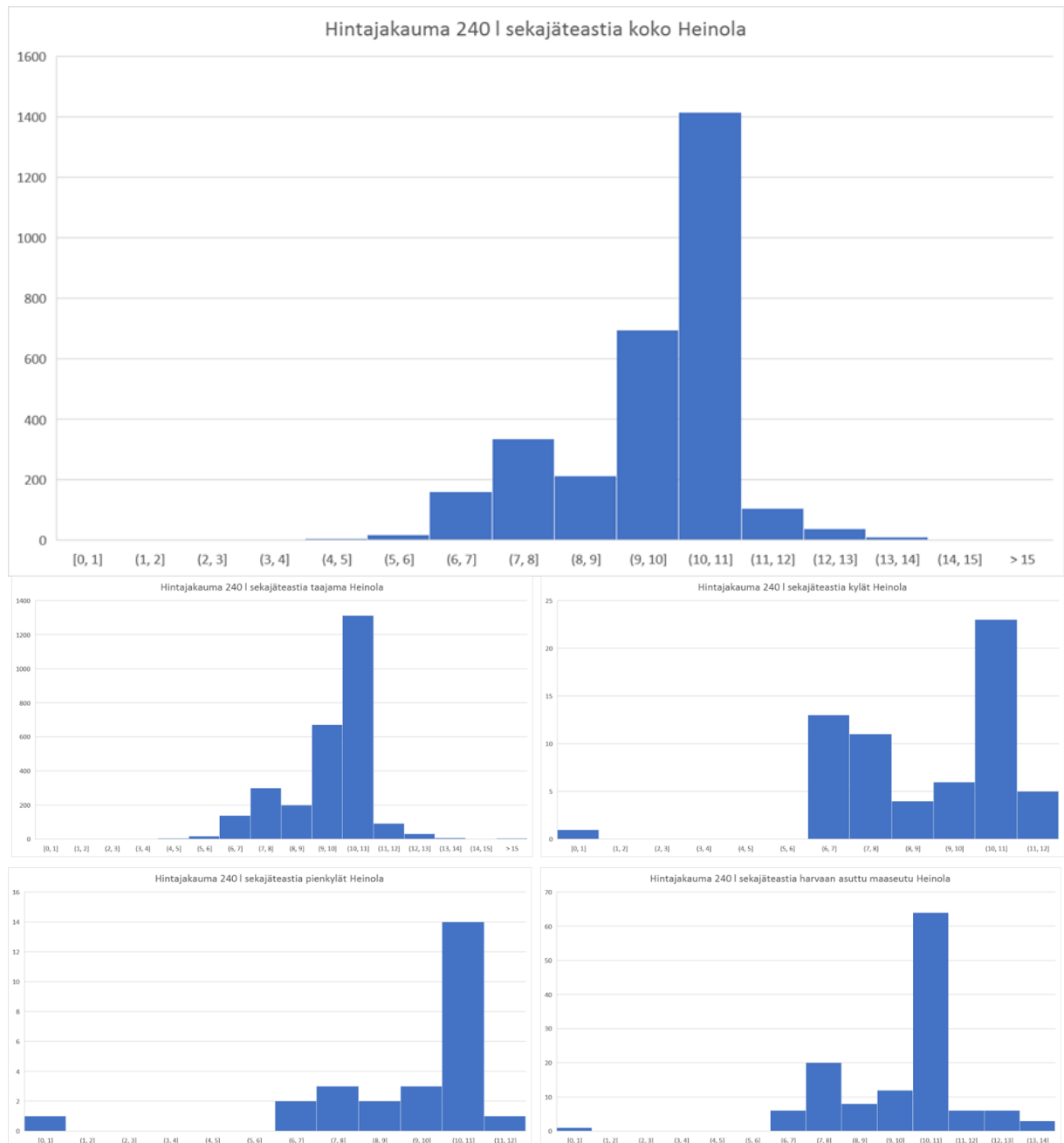
Yritysten kustannusrakenne näkyy kaikilla yhdyskuntarakenteen näkökulmasta eriluonteisilla alueilla. Hinta noudattaa normaalijakaumaa. Yksittäiset minimi ja maksimihinnat eivät kuvasta todellista tilannetta eivätkä ole edes oikea tapa arvioida kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja. Yksittäisille matalimmille ja korkeimmille hinnoille on perusteltu syy ja se noudattaa aiheuttamisperiaatetta ja markkinaehtoista liiketoimintaa. Kuva 3-11 on esitetty hintajakaumat Asikkalassa ja Asikkalan eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hinnat ovat nousseet 240 l jäteastian kohdalla yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 l jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut mm. jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

Kuva 3-11. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Asikkalassa ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoaminen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.1.2 Heinola

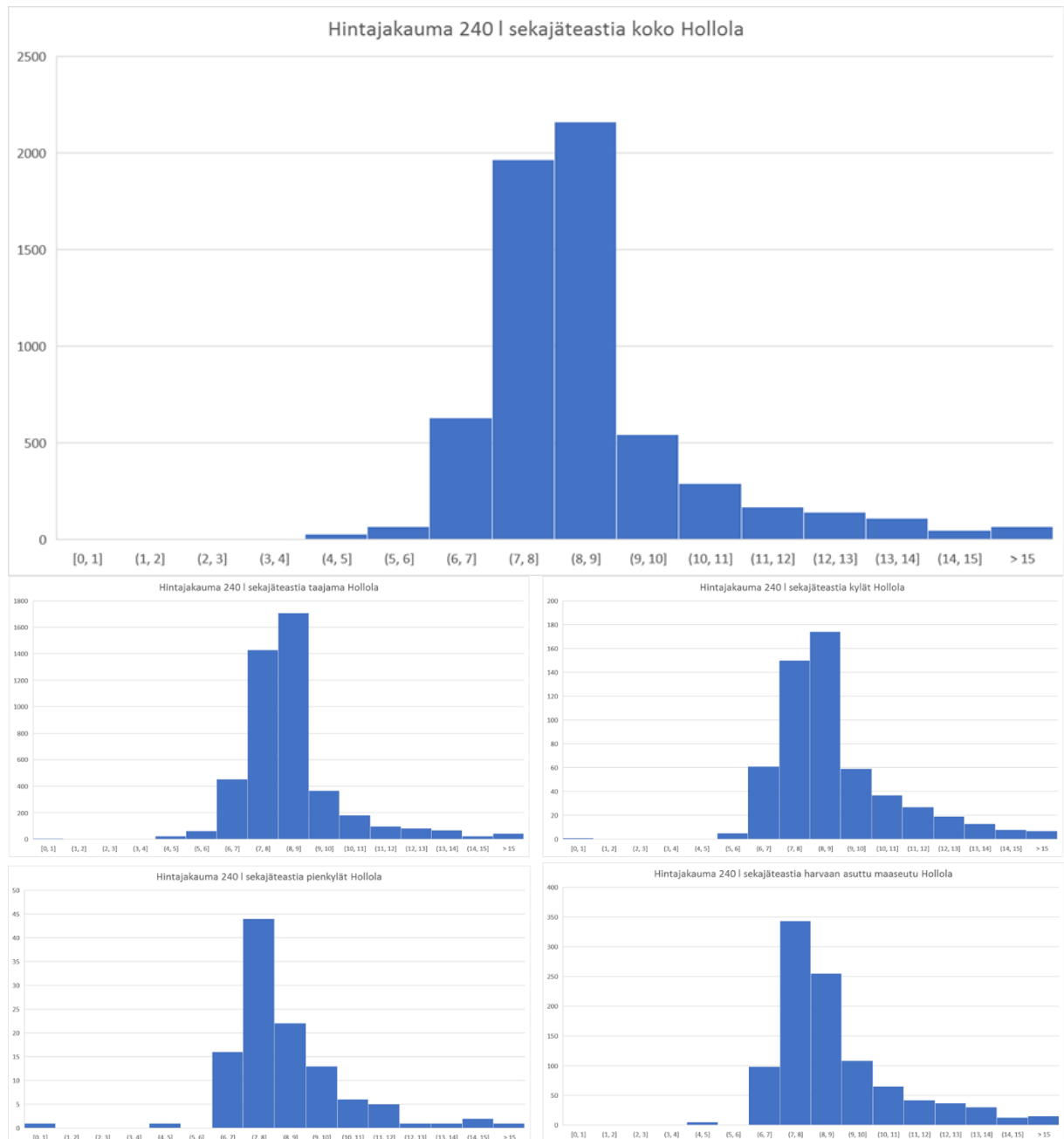
Myös Heinolassa nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä näkyy, miten pääasiallinen jätehuollon hinta erityyppisillä alueilla on yhtenevä. Hintajakaumat noudattavat normaalijakaumaa ja jakauma kuvaa eroja yritysten tuotantorakenteissa, keräysolosuhteissa, yhdyskuntarakenteessa eriluonteisilla alueilla ja kilpailutilanteesta (kuva 3-12). Hinnat ovat nousseet indeksikorotuksina vuodesta 2019 vuoteen 2021 yrityksestä riippuen 240 I jäteastian kohdalla noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 I jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut samat syyt kuin Asikkalassakin eli jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

Kuva 3-12. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Heinolassa ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoaminen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.1.3 Hollola

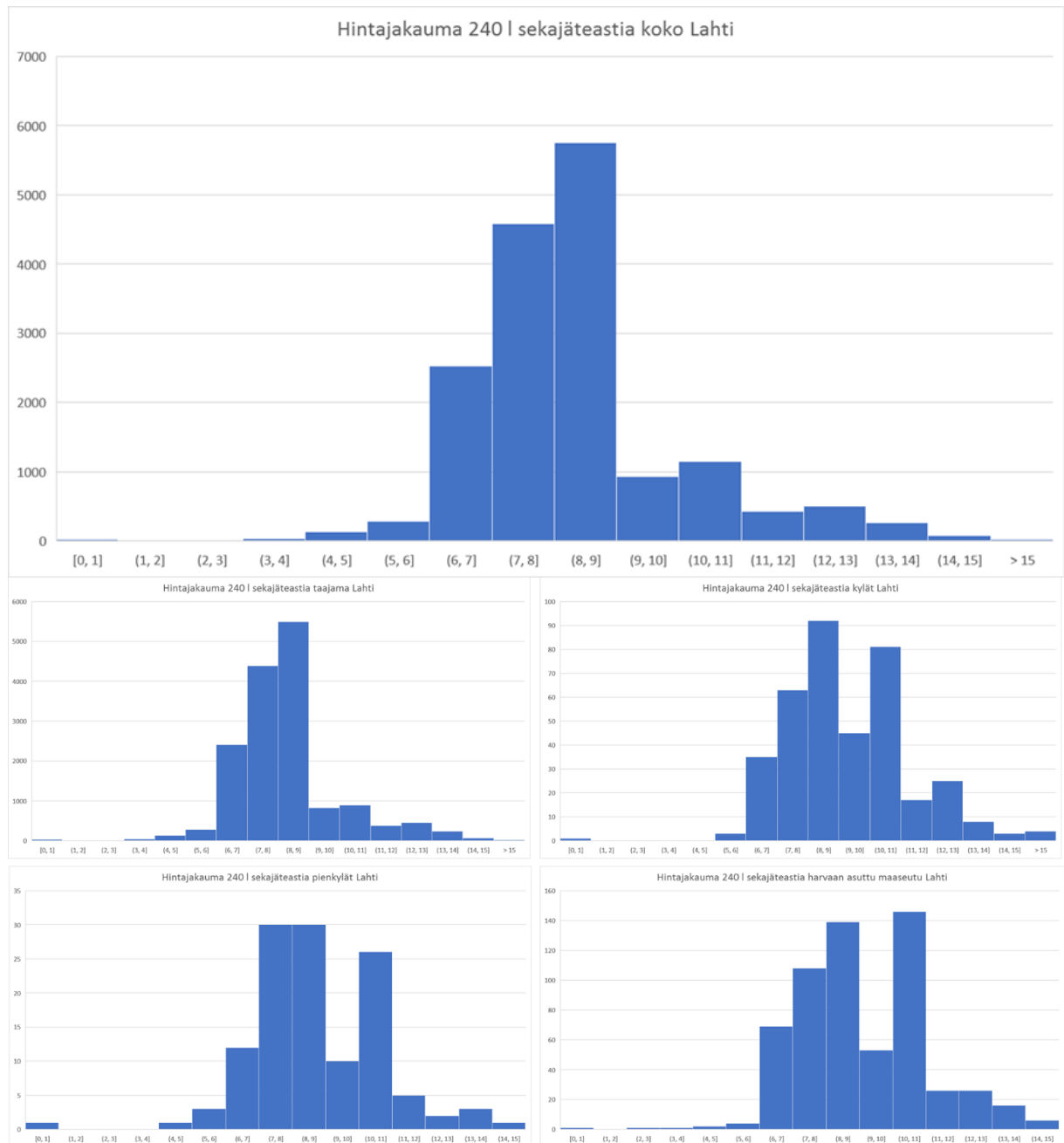
Myös Hollolassa nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä näkyy, miten pääasiallinen jätehuollon hinta erityyppisillä alueilla on yhtenevä. Hintajakaumat noudattavat normaalijakaumaa ja jakauma kuvaa eroja yritysten tuotantorakenteissa, keräysolosuhteissa, yhdyskuntarakenteessa eriluonteisilla alueilla ja kilpailutilanteesta (kuva 3-13). Hinnat ovat nousseet indeksikorotuksina vuodesta 2019 vuoteen 2021 yrityksestä riippuen 240 I jäteastian kohdalla noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 I jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut samat syyt kuin Asikkalassa ja Heinolassakin eli jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

Kuva 3-13. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Hollolassa ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoaminen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.1.4 Lahti

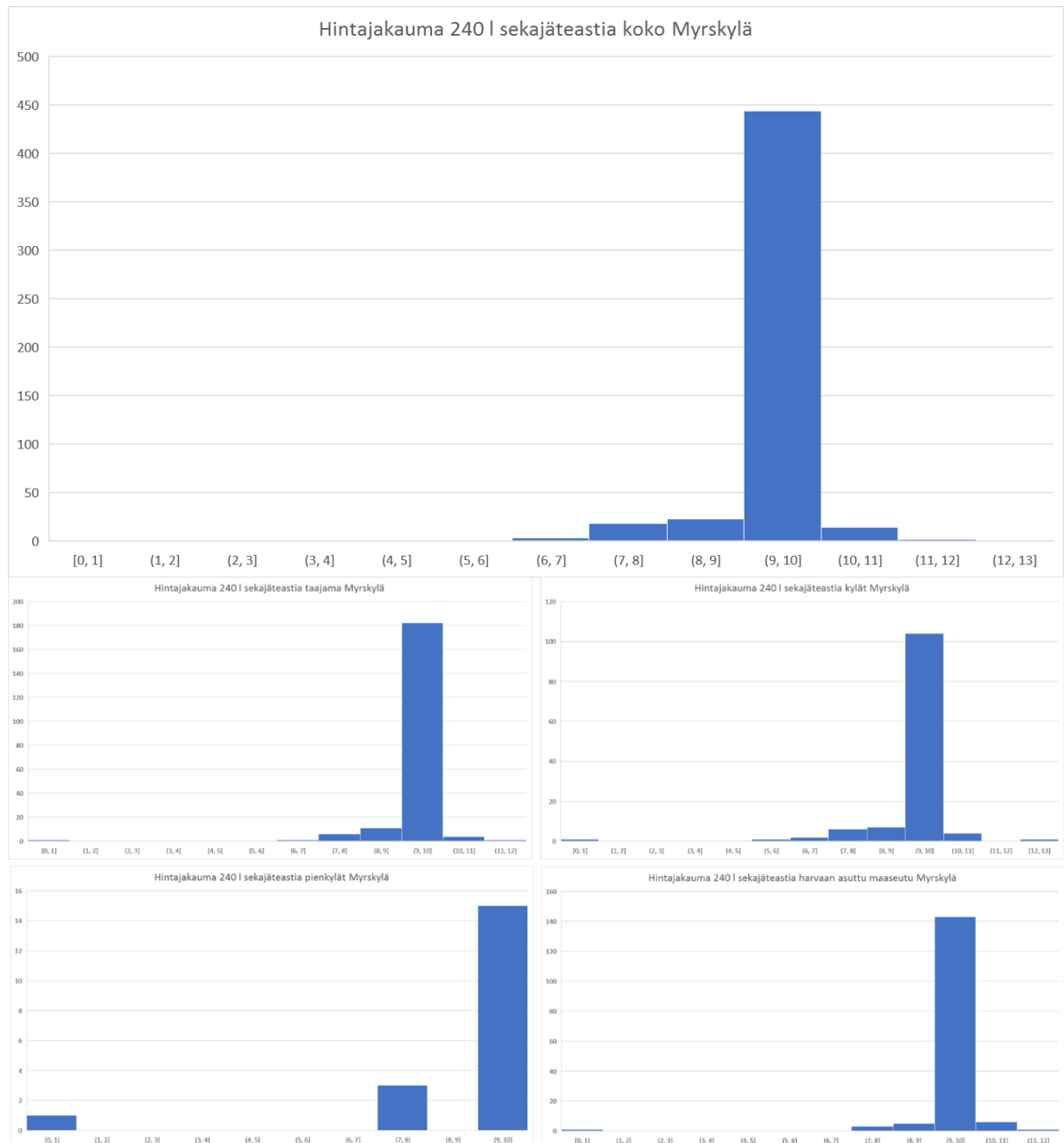
Myös Lahdessa nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä näkyy, miten pääasiallinen jätehuollon hinta erityyppisillä alueilla on yhtenevä. Hintajakaumat noudattavat normaalijakaumaa ja jakauma kuvaa eroja yritysten tuotantorakenteissa, keräysolosuhteissa, yhdyskuntarakenteessa eriluontoisilla alueilla ja kilpailutilanteesta (kuva 3-14). Hinnat ovat nousseet indeksikorotuksina vuodesta 2019 vuoteen 2021 yrityksestä riippuen 240 I jäteastian kohdalla noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 I jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut samat syyt kuin Asikkalassa, Heinolassa ja Hollolassakin eli jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

Kuva 3-14. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Lahdessa ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoaminen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.1.5 Myrskylä

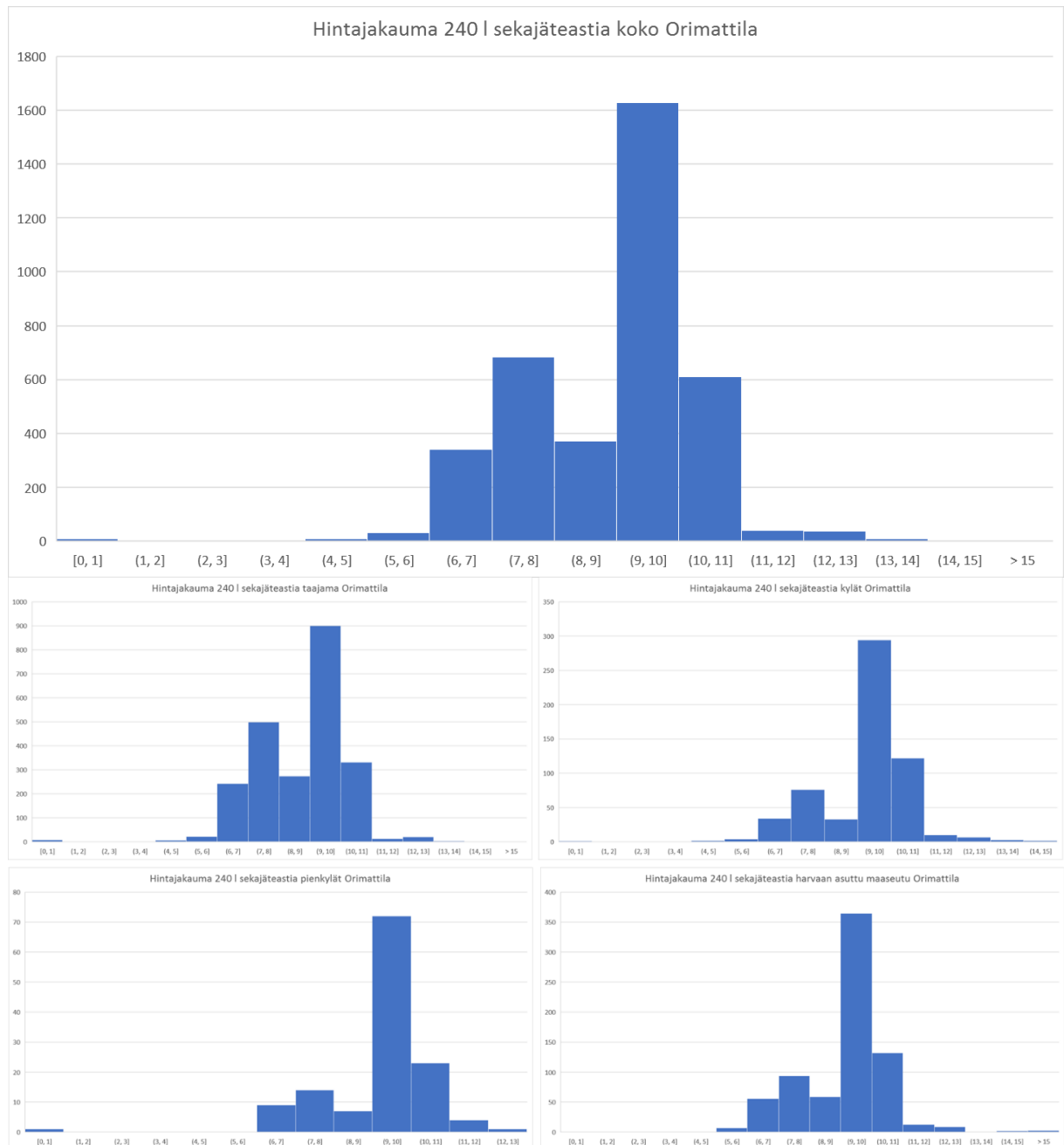
Myrskylässä hintavaihtelut ovat pienempiä kuin edellä esitellyillä kunnilla ja siellä hinnat ovat lähes kaikilla yhtäläisiä. Vaihtelua on kuitenkin hieman eri asiakkaiden välillä ja vaihtelut perustuvat samoihin syihin kuin muillakin alueilla. (kuva 3-15) Hintataso on kuitenkin yhtenäinen muihin alueisiin nähden, eikä Myrskylässä ole kohtuuttoman korkeita jätehuollon hintoja. Hinnat ovat nousseet indeksikorotuksina vuodesta 2019 vuoteen 2021 yrityksestä riippuen 240 I jäteastian kohdalla noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 I jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut samat syyt kuin Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa ja Lahdessakin eli jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

Kuva 3-15. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Myrskylässä ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoamisen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.1.6 Orimattila

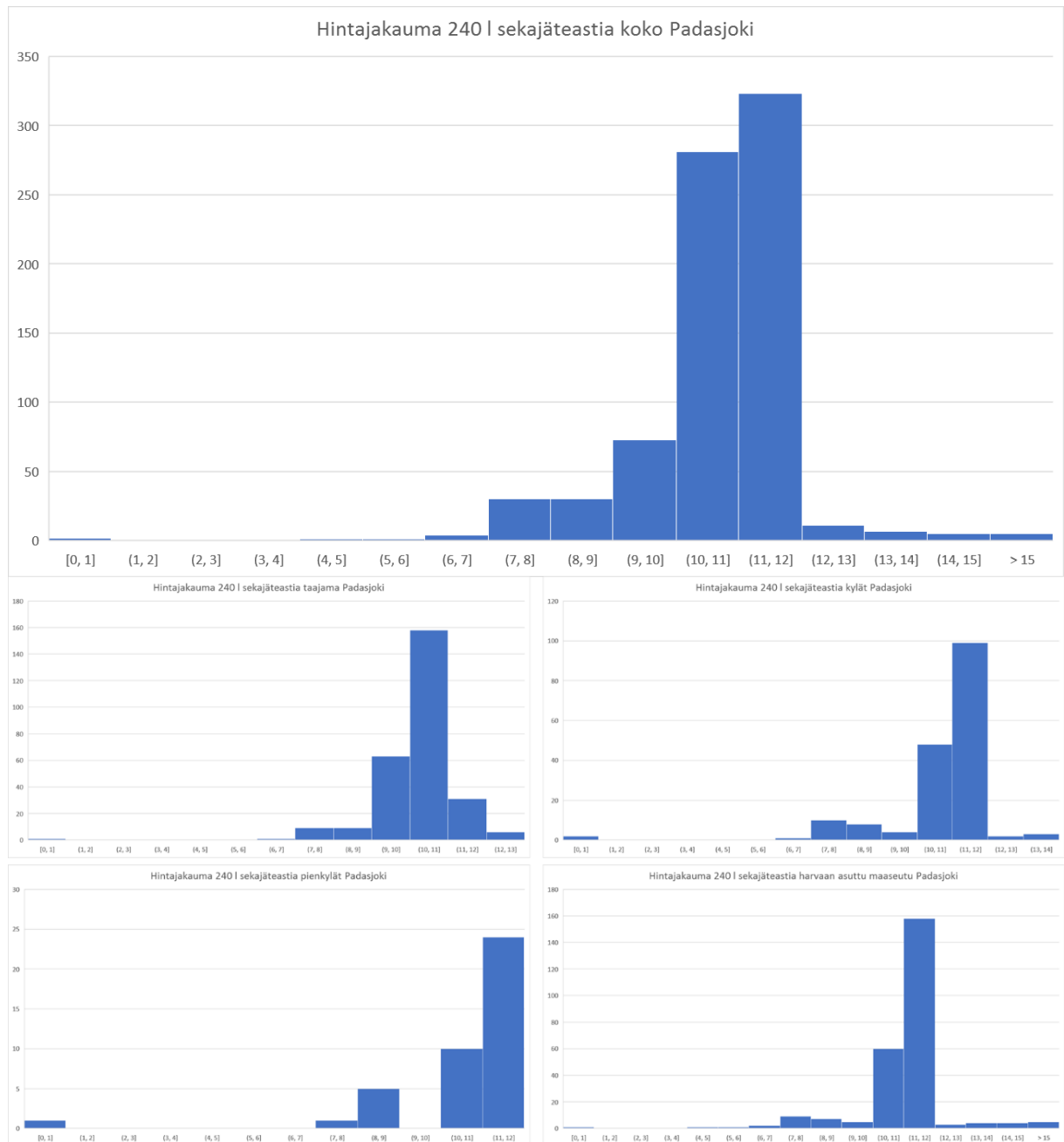
Orimattilassa (pl. Artjärvi) nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä näkyy, miten pääasiallinen hinta erityyppisillä astioilla on yhtenevä. Hintajakaumat noudattavat normaalijakaumaa ja jakauma kuvaa eroja yritysten tuotantorakenteissa, keräysolosuhteissa, yhdyskuntarakenteessa eriluonteisilla alueilla ja kilpailutilanteesta (kuva 3-16), kuten muissakin kunnissa. Muista kunnista poiketen hintajakauma halvempaan tyhjennykseen on jonkin verran suurempi kuin kalleimpiin. Hinnat ovat nousseet indeksikorotuksina vuodesta 2019 vuoteen 2021 yrityksestä riippuen 240 I jäteastian kohdalla noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 I jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut samat syyt kuin Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa ja Myrskylässäkin eli jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

Kuva 3-16. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Orimattilassa ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoaminen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.1.7 Padasjoki

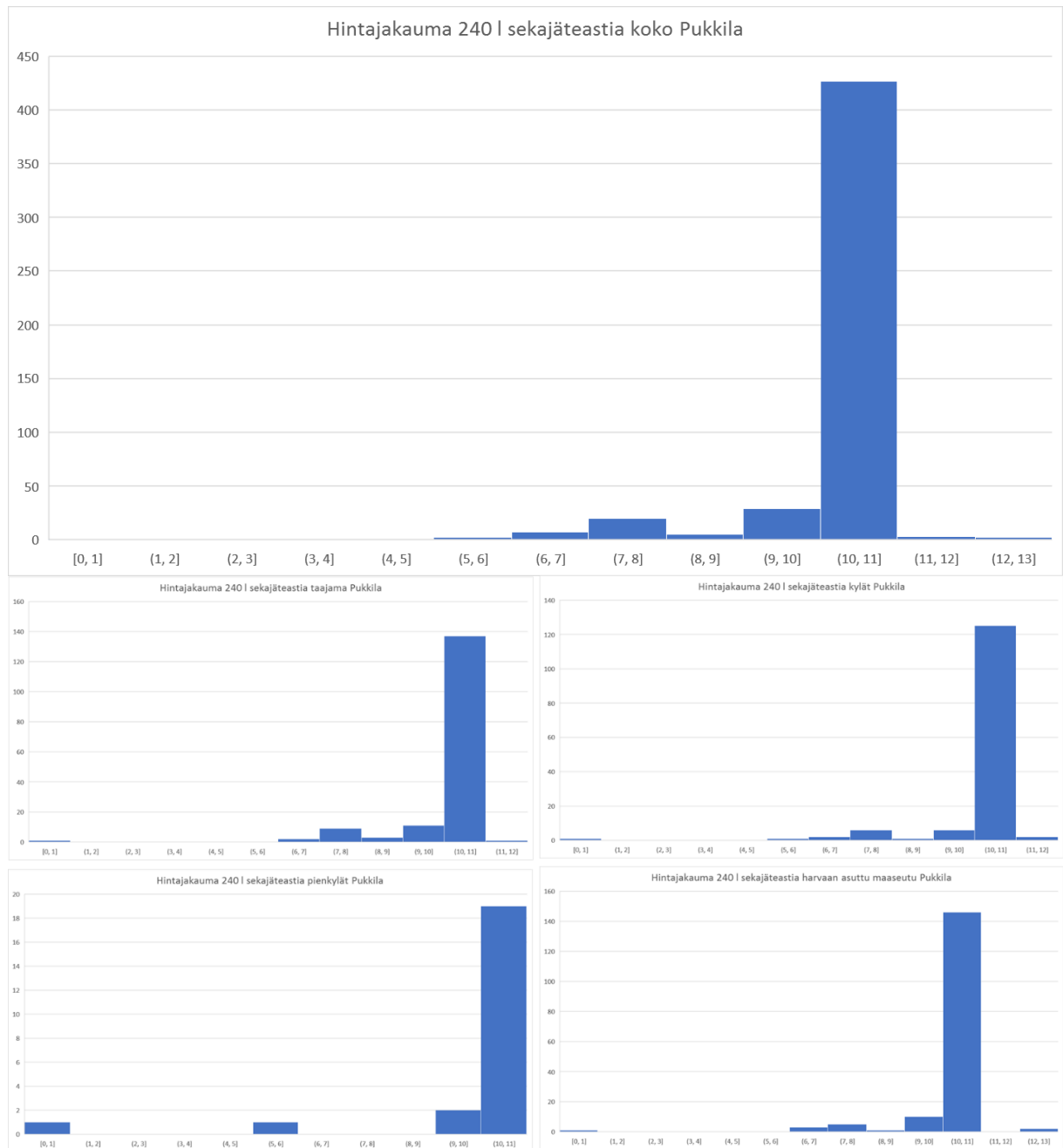
Padasjoella hintajakauma on samankaltainen kuin Orimattilassa joskin tyypillinen hinta on hieman korkeampi. Hintajakaumat noudattavat kuitenkin normaalijakaumaa ja jakauma kuvaa eroja alueella toimivien yritysten tuotantorakenteissa, keräysolosuhteissa, yhdyskuntarakenteessa eriluonteisilla alueilla ja kilpailutilanteesta (kuva 3-17). Hintavaihtelut ovat lähinnä edullisempaan hintaan päin. Hinnat ovat nousseet indeksikorotuksina vuodesta 2019 vuoteen 2021 yrityksestä riippuen 240 I jäteastian kohdalla noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 I jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut samat syyt kuin Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä ja Orimattilassakin eli jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

Kuva 3-17. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Padasjoella ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoaminen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.1.8 Pukkila

Pukkilassa hintavaihtelut ovat Myrskylän kaltaisia ja vaihtelut ovat pienempiä kuin muissa alueen kunnissa. Pukkilassa hinnat ovat lähes kaikilla yhtäläisiä. Vaihtelua on kuitenkin hieman eri asiakkaiden välillä ja vaihtelut perustuvat samoihin syihin kuin muillakin alueilla. (kuva 3-18) Hintataso on kuitenkin yhtenäinen muihin alueisiin nähden, eikä Pukkilassa ole kohtuuttoman korkeita jätehuollon hintoja. Hinnat ovat nousseet indeksikorotuksina vuodesta 2019 vuoteen 2021 yrityksestä riippuen 240 I jäteastian kohdalla noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 %. Vastaavasti suurempien, esimerkiksi 600 – 660 I jäteastian kohdalla hinnat ovat nousseet yrityksestä riippuen noin 17 – 32 % ja keskimäärin noin 21,5 %. Hinnan nousuun on vaikuttanut samat syyt kuin Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa ja Myrskylässä, Orimattilassa ja Padasjoellakin eli jätteen käsittelymaksujen kohoaminen sekä tuotantokustannusten nousu ja yritysten tuotantorakenne.

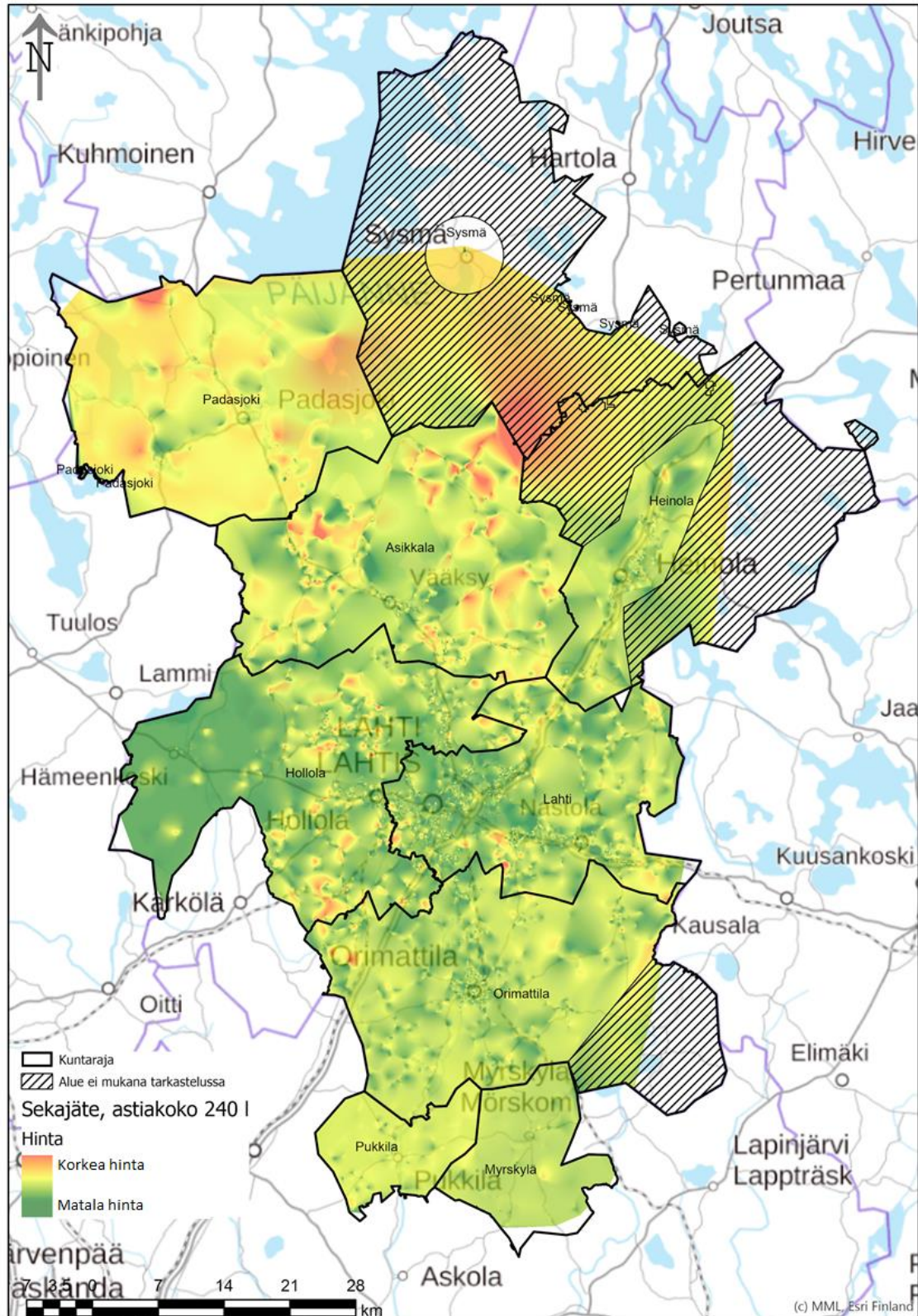
Kuva 3-18. Hintajakaumat 240 I sekajäteastialle Pukkilassa ja eriluonteisilla alueilla vuonna 2019. Tämän jälkeen hintoihin on tullut yrityksestä riippuen noin 6 – 38 % ja keskimäärin noin 17,3 % indeksikorotukset jätteen käsittelymaksujen kohoaminen, tuotantokustannusten nousun ja yritysten tuotantorakenteen seurauksena.

3.4.2 Koko alue

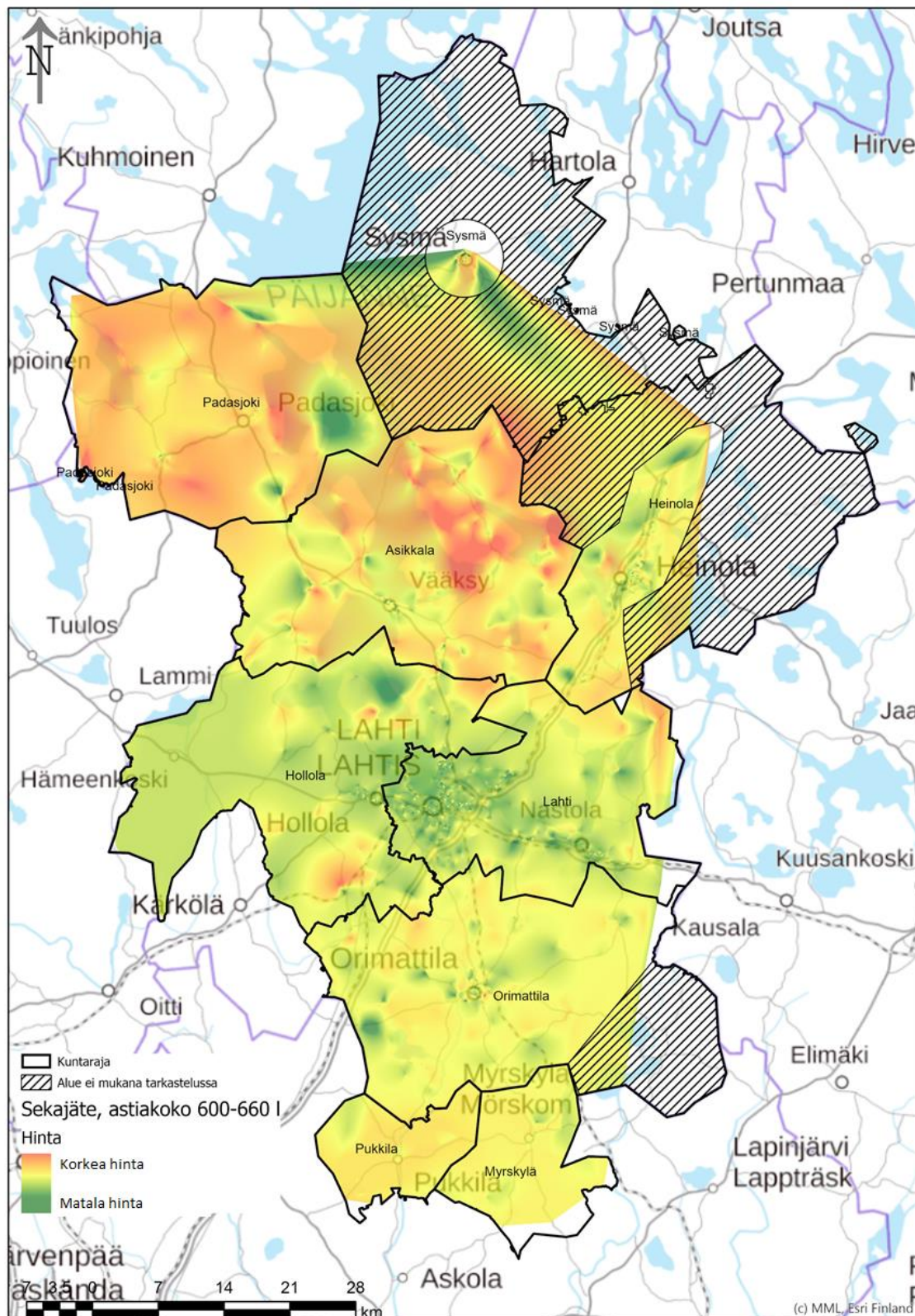
Kiinteistön haltijan järjestämä jätteen kuljetus on järjestelmä, jossa asiakas kilpailuttaa tyhjennyksen ja lopullinen hinta määräytyy kuljetusyritysten keskinäisen kilpailun kautta. Tarkastelualueella toimii useita jätteenkuljetusyrityksiä, joten asiakkaalle tarjottuun kuljetushintaan vaikuttaa myös yritysten välinen kilpailu. Hintaan vaikuttavat mm. kuljetusmatka, astian siirtomatka, astiamäärä alueella, liikennöintiolosuhteet, kääntymismahdollisuus pihassa sekä mahdollisesti muut asiakkaan haluamat erityispalvelut. Jätteen käsittelymaksut perustuvat kuljetusyrityksiltä veloittettavaan jätteen käsittelymaksuun (€/t), mikä veloitetaan edelleen yritysten asiakkailta tyhjennysperusteisesti (€/tyhjennys). Keskimääräinen jätemäärä tyhjennystä kohden saadaan yrityksissä tyhjennettyjen astioiden kpl määrän ja kerättävän jätteen punnituksen avulla, jolloin saadaan astian keskipaino / kerättävä jäte.

Lahden seudun jätelautakunnan alueella on eroja hinnoissa eri asiakkaiden välillä, mutta kaikki edellisissä kappaleissa kuvatut hinta-analyysit osoittavat, että hinnoittelu on kaikilla alueilla kohtuullista ja syrjimätöntä. Lopullinen tyhjennys hinta muodostuu asukkaalle jätelain aiheuttamisperiaatteen, yritysten tuotantorakenteiden (mm. muut tyhjennyspisteet ja

reittitehokkuus), eri kohteiden keräysolosuhteiden (mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluva aika), alueiden yhdyskuntarakenteiden (mm. asukasmäärät ja -tiheys, kuljetusmatkat) ja markkinatalouden (mm. astioiden kilpailutus, kampanjat ja jäsenedut) perusteella. Tämä näkyy kaikissa astiakoissa. Tätä on vielä havainnollistettu 240 l ja 600 – 660 l jäteastioiden osalta paikkatietopohjaisella tarkastelulla, missä on analysoitu kaikki yksittäiset tyhjennyshinnat ja muodostettu hintatiedoista lämpökartta kuvaamaan hinnoittelun vaihteluita maantieteellisesti (kuvat 3-19 ja 3-20).

Kuva 3-19. Sekajätteen 240 l astian jättemaksun maantieteellinen jakautuminen. Kuvassa vihreä väri kuvaa matalampaa hintaa ja punainen väri korkeampaa hintaa. Sysmän kunnan alueen jätteenhuollon järjestämisvastuu siirtyi Sysmän kunnalle 18.9.2022 alkaen, joten Sysmän osalta jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä ei arvioida, vaikka se on mukana kuvassa.

Kuva 3-20. Sekajätteen 600 - 660 l astian jätemaksun maantieteellinen jakautuminen. Kuvassa vihreä väri kuvaa matalampaa hintaa ja punainen väri korkeampaa hintaa. Sysmän kunnan alueen jätehuollon järjestämisvastuu siirtyi Sysmän kunnalle 18.9.2022 alkaen, joten Sysmän osalta jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä ei arvioida, vaikka se on mukana kuvassa.

3.4.3 Johtopäätös kohtuullisuudesta ja syrjimättömyydestä

Hinta-analyysissä aineisto kattoi tiedot 40 466 Tyhjennystapahtumasta. Näiden tietojen pohjalta analysoitiin kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen hintoja ja niiden kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä. Paikkatietoa hyödyntävä tarkastelutapa mahdollistaa mm. tyhjennyshintojen jakauman ja alueellisuuden arvioinnin.

Tehtyjen hinta-analyysien perusteella voidaan todeta, että kaikkien kuntien alueilla on kilpailua eri kuljetusyritysten välillä ja tyhjennyksen hinta muodostuu markkinaperusteisesti kustannusrakenteen ja kilpailutilanteen mukaisesti. Kuljetusjärjestelmän rakenne tekee eroja palvelun tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin eri alueilla ja eri yrityksissä. Poikkeamat eivät keskity pelkästään tietyille alueille vaan jakautuvat koko toimialueelle. Asiakkaat voivat vaikuttaa hintaan mm. kilpailuttamalla kuljetusyrityksiä. Yritysten tulosten perusteella yritykset eivät käytä väärin mahdollista määräävää markkina-asemaansa. Myöskään astiakohtaisten tyhjennyshintojen perusteella nykyjärjestelmän ei voida väittää olevan syrjivä tai kohtuuton.

Jätteen tyhjennyspalveluiden hinnoittelussa näkyy myös jätelain aiheuttamisperiaatteeseen liittyvät erot, yritysten tuotantorakenteissa (mm. muut tyhjennyspisteet ja reittitehokkuus), eri kohteiden keräysolosuhteissa (mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluva aika), alueiden yhdyskuntarakenteessa (mm. asukasmäärät ja -tiheys, kuljetusmatkat) ja markkinataloudessa (mm. astioiden kilpailutus, kampanjat ja jäsenedut). Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kaikilla asukkailla ei kuulukaan olla samat jäteastioiden tyhjennysmaksut, koska markkinoilla toimii useampia yrityksiä. Jätelain mukaisia ehtoja tarkasteltaessa keskeistä on, että hintaerot ovat kohtuullisia ja syrjimättömiä sekä hinnoittelun erot ovat perusteltavissa.

Tämä näkyy kaikilla yhdyskuntarakenteen näkökulmasta kaikilla eriluontoisilla alueilla. Hinta noudattaa kaikilla alueilla normaalijakautumaa. Yksittäiset minimi ja maksimihinnat eivät kuvasta todellista tilannetta eivätkä ole oikea tapa arvioida kohtuullisia ja syrjimättömiä ehtoja. Yksittäisille matalimmille ja korkeimmille hinnoille on perusteltu syy ja se noudattaa aiheuttamisperiaatetta ja markkinaehtoista liiketoimintaa.

Nykyjärjestelmässä kaikki yritykset tarjoavat uusia sopimuksia samankaltaisin ehdoin omille asiakkailleen ottaen huomioon mm. astiakoot, kuljetusvälit ja alueiden keräysolosuhteet. Eri aikaan tehdyissä sopimuksissa voi olla eroja. Yritysten välillä on eroja. Asiakkailla on kuitenkin mahdollisuus vaihtaa palveluntarjoajaa, koska kaikilla alueilla useampi yritys tarjoaa palveluja.

Suoritetun tarkastelun perusteella Lahden seudun jätelautakunnan alueella jätehuoltopalveluiden kohtuullisuudesta ja syrjimättömyyteen liittyvät ehdot täyttävät täysin jätelain mukaiset ehdot kaikilla tarkastelualueilla.

3.5 KUNNALLINEN TOIMIVUUS JA ALUEELLINEN KEHITTÄMINEN

Kunnallista toimivuutta ja alueellista kehittämistä arvioidaan niiltä osin, kun jätteenkuljetus itsessään vaikuttaa jätehuollon yleiseen toimivuuteen ja jätehuollon kehittämiseen. Jätelain 32 ja 46 §:n mukaan jätehuollon järjestäminen kuuluu kunnalle ja kiinteistöiltä kerätty ja poiskuljetettu jäte on toimitettava kunnan järjestämään jätehuoltoon (pois lukien tuottajavastuun alainen jäte, joka tulee toimittaa tuottajan järjestämään jätehuoltoon). Jätehuollon toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia tuleekin arvioida alueellisena kokonaisuutena, ottaen huomioon sekä kuntavastuullinen että markkinaehtoinen jätehuolto.

Nykyinen kuljetusjärjestelmä edistää jätehuollon (keräys, kuljetus, käsittely) yleistä toimivuutta Lahden seudun jätelautakunnan alueella. Keräyksen palvelutarjonta on laajaa ja lajitteluun voidaan vaikuttaa jätehuoltomääräyksillä. Yritykset kilpailevat keskenään jakamatta markkinoita. Sekajätteen keräys kiinteistön haltijan järjestämällä jätteiden keräyksellä edistää jätehuollon toimivuutta ja alueellista kehittämistä, kun katsotaankin koko jätehuoltoketjun toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia. Silloin nykyinen kuljetusjärjestelmä säilyttää alueella kuntaurakoiden saamisesta riippumattomia yrityksiä, jotka pystyvät paremmin tarjoamaan palveluitaan myös markkinaehtoisen jätehuollon osalta, kun yritykset saavat laajemman tulopohjan ja sen myötä paremmat toimintaedellytykset. Kuntavastuullisten jätteiden määrä pysyy molemmissa järjestelmissä samana, jätettä muodostuu samaa tahtia ja jätteet toimitetaan samaan käsittelypaikkaan, jolloin kuljetusjärjestelmällä itsellään ei ole vaikutusta kuntavastuullisten jätteiden käsittelyn alueelliseen kehittämiseen.

Jätteenkuljetusyritysten toiminta on avointa ja he ovat valmiita ja halukkaita kehittämään yhteistyötä entisestään sekä viranomaisten että muiden alalla toimijoiden kanssa lainsäädännön sallimissa rajoissa. Aikaisemmissa oikeuskäsittelyissä jätteenkuljetusyritysten kiinnostusta alueellisen jätehuollon kehittämiseen on pidetty osaltaan osoituksena kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen yleisen toimivuuden kannalta myönteisenä asiana (Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0495/2 ja Hämeenlinnan HaO 20.11.2017 t. 17/0496/2). Myös korkein hallinto-oikeus yhtyi hallinto-oikeuden perusteluihin kyseisiä ratkaisuja koskeissa päätöksissään KHO 23.7.2018 t. 3566 (muu päätös) ja KHO 23.7.2018 t. 3567 (muu päätös)). Osa kuljetusyrityksistä kehittää toimintaansa, logistiikkaansa ja palveluitaan koko ajan hyödyntämällä

digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Yritykset uusivat kalustoaan säännöllisesti, kohti vähäpäästöisempiä ajoneuvoja. Nämä toiminnot ovat osaltaan tukemassa kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon vastuullista toteuttamista.

Kaikki alueen kuljetusyritykset ovatkin kehittäneet omia keräysjärjestelmiään ja kaikilla yrityksillä on käytössään mm. monilokeroautoja. Alueella on myös aloitettu kuljetusyritysten toimesta muovin keräys jo ennen pakkoa erilliskeräykseen. Useat yritykset tarjoavat syväkeräyspalveluitaan jo koko Päijät-Hämeen alueella, joten nykyistä laajempaa syväkeräyspalveluiden tarjontaa ei voida enää toteuttaa. Kuljetusyritykset myös tekevät jatkuvaa tyhjennysreittioptimointia jätemääräysten puitteissa, ottaen huomioon asiakkaiden tyhjennysvälit ja tarpeet jätejakeittain. Viranomaisen laatimassa selvityksessä esitetyt kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen edut ovat jo arkipäivää nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Jos viranomais selvityksen perusteella esitetään ko. asioiden edistävän jätehuollon alueellista kehittämistä kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa niin silloin samojen asioiden toteutumisen jo nykyisellään voidaan katsoa täyttävän jätelain vaatimukset jätehuollon alueellisen kehittämisen osalta kiinteistön haltijan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa. Viimeaikaisissa alueen kunnallisen jätteenkeräyksen kilpailutuksissa (muovi ja kartonki) keräys on kilpailutettu 1-kammioautoille, mikä ottaa takapakkia keräysjärjestelmien kehityksessä, sillä alueen toimintamalli on ollut jo hyvän aikaa vähintään 2-lokeroautotekniikalla keräystä.

Tehtyjen tarkastelujen perusteella Jätelain 37 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen vaatimus jätehuollon alueellisesta kehittämisestä täyttyy kaikilla alueilla, otettaessa huomioon myös kuntien yhdyskuntarakenteet ja eriluonteiset alueet kuntien sisällä.

3.6 YMPÄRISTÖ- JA TERVEYSVAIKUTUKSET

Jätelain mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristölle. Silloin erot mm. kuljetusjärjestelmien välisissä liikenteen kasvihuonekaasupäästömäärissä ei ole arviointikriteeri vaan se, onko kuljetusjärjestelmästä muodostuvat päästöt sellaisia, että ne aiheuttavat vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteenkuljetusten ympäristön- ja terveydensuojellinen näkökulma on huomioitu jo ammattimaisesti jätteitä kuljettavien yritysten velvollisuudella rekisteröityä ELY-keskusten ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Yksi rekisteriin hyväksynnän edellytys on, että yritys harjoittaa jätteenkuljetustoimintaa aiheuttamatta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (Jätelain 95 §). Hyväksymismenettelyssä viranomainen tarkistaa yrityksen edellytykset kuljettaa jätettä lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Jätettä saa kuljettaa ammattimaisesti vain rekisteröidyt yritykset. Rekisteröinti koskee kaikkea ammattimaista jätteenkuljetusta kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

Viranomainen on jo päätöksellään todennut rekisteröinnin yhteydessä jätteenkuljetusyrityksen hoitavan jätteenkuljetusta tavalla, joka ei vaaranna ympäristöä tai terveyttä. Jos näin ei ole, ei yritystä hyväksytä jätehuoltorekisteriin, eikä se näin ollen voi tarjota ammattimaisesti jätteenkuljetuspalveluja kiinteistön haltijoille tai kunnalle. Tämä jo itsessään osoittaa, että kuljetusjärjestelmien väliset erot päästöissä eivät tee kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta jätelain vastaiseksi.

Aikaisemmassa Ramboll Finland Oy:n laatimassa Päijät-Hämeen jätelautakunnan aluetta käsittelevässä jätteenkuljetusjärjestelmäselvityksessä (2016) on todettu kuljetusyrityksillä muodostuvan vuosittain yhteensä noin 570 000 ajokilometriä. Kilometrisuorite on sisältänyt myös erilliskerättävien jätejakeiden keräyksen. Tarkastelualueen kokonaisliikennesuorite on tuoreimman VTT:n Liisa-laskentatietokannan mukaan ollut vuonna 2021 yhteensä noin 1 814 000 000 ajokilometriä. Silloin jätehuollon ajosuorite on 0,0314 % tarkastelualueen kokonaisliikennesuoritteesta. VTT:n LIPASTO-yksikköpäästötietokannan mukaan arvioituja jätteenkuljetuksen päästöt 570 000 km ajosuoritteen perusteella ovat noin 3 000 tCO₂-ekv. Vuonna 2021 Lahden seudun jätelautakunnan alueen tieliikenteen päästöt olivat 395 480 tCO₂-ekv, jolloin sekajätteen kuljetuksen päästöt ovat noin 0,8 % kaikista tieliikenteen päästöistä tarkastelualueella.

Jätteenkuljetusten suoritteita tulee tarkastella koko alueen kattavana tehokkuuden näkökulmasta, eli kuinka suuri hyötykuorma kantavuuteen nähden saadaan kerättyä jätettä alueelta ja kuinka paljon ajovuoron työajasta kuluu reitin ajoon. Kysymys on, miten tehokkaasti työaika saadaan hyödynnettyä ja kertymä vastaamaan keräilyajoneuvon kantavuutta. Maantieteellisesti rajattujen alueiden (esim. naapurusto, kuntarajat tai postinumeroalueet) tarkastelu muusta alueesta irrallisena ei yleensä ole optimaalinen yhdeksi urakka-alueeksi. Syynä on, ettei ajoneuvolle tule tehokasta käyttöä kaikille arkipäiville. Toisaalta myös keräystyössä ajan ja kantavuuden kapasiteetin maksimaalinen käyttö ei myöskään toteudu. Nykyisten toimijoiden reitit ovat varsin

tehokkaita ja he suorittavat säännöllisesti reittien optimointia. Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen päästöt yhdyskuntajätteen kuljetuksessa vähenisivät liikennesuoritteen vähenemän mukaisesti, jolloin kuljetusjärjestelmän muutoksella päästöjen laskennalliset vähenemät olisivat niin pieniä, että ilmanlaadun ohjearvojen (VNA 711/2001) tarkastelussa näillä muutoksilla ei ole mitattavaa vaikutusta.

Aikaisempien selvitysten mukaan siirryttäessä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, liikennesuoritteen aiheuttama muutos kokonaismelutasossa olisi alle 1 dB. Ihmiskorva ei pysty havaitsemaan tällaista alle 1 dB ekvivalenttimelutason muutosta. Meluvaikutus on paikallinen "ärsytys" niillä alueilla, joissa mahdollisesti käy toinen ajoneuvo tyhjentämässä muita jätteitä. Melutasot molemmissa järjestelmissä jäävät alle melutason ohjearvojen (VNp 993/1992 2-3 §). Maksimimelutaso syntyy tyhjennyksissä, joiden lukumäärä on sama molemmissa järjestelmissä. Kuljetusjärjestelmän valinta ei vaikuta asukkaiden kokemaan melutasoon.

Aiemmassa Ramboll Finland Oy:n laatimassa kuljetusjärjestelmäselvityksissä (2016) on selvitetty roskaamista ja jätteiden luvaton polttamista kiinteistöillä, jolloin tuli ilmi kaksi tapausta tarkasteluvuoden aikana, missä ympäristö-, terveys- tai jätehuoltoviranomainen on antanut huomautuksen. Samana vuonna kuljetusyritysten toimesta suoritettiin yhteensä 1 049 625 tyhjennystapahtumaa, jolloin roskaantumista on huomautettu 0,00019 % tyhjennystapahtumista. Tämä on erittäin marginaalinen määrä, eikä kuljetusjärjestelmällä ole siihen merkitystä.

3.6.1 Johtopäätös ympäristö ja terveysvaikutuksista

Tyhjennykset toimivat käytännössä hyvin. Roskaantumiseen liittyvien reklamaatioiden osuus on ollut 0,00019 % tyhjennystapahtumista. Selvityksen yhteydessä ei ole tullut ilmi seikkoja, jotka antaisivat olettaa, ettei jätelain mukaiset vaatimukset täytyisi. Päästöt ovat lähes samat kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuin kunnan järjestämässä jätteiden kuljetuksessa. Kokonaisliikennemäärän kannalta mahdollinen päästöero on hyvin vähäinen. Jätelain 37 § mukainen vaatimus ympäristön tai terveyden haitattomuudesta ja vaarattomuudesta täyttyvät.

3.7 KOKONAISMYÖNTEISYYS

3.7.1 Kotitalouksien asema

Jätteenkuljetuksen palveluiden ehdot ovat kohtuullisia ja koko toimialueella tarjotaan palveluita useamman kuin yhden jätteenkuljetusyrityksen toimesta. Jätelaskujen kustannusperusteinen suuruus vaihtelee yritysten välillä, mutta ero on varsin pieni ja kuvastaa kilpailun toimivuutta. Asiakas voi halutessaan myös vaihtaa palveluntuottajaa.

Yritysten sisällä uusia kuljetuspalveluja tarjotaan samankaltaisin ehdoin ja kaikki jätteenkuljetusyritykset ovat valmiita liittämään minkä tahansa kotitalouden kuljetusjärjestelmänsä toimialueillaan. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kilpailu sekä asiakkaan ja yrityksen välinen läheinen vuorovaikutus vaativat yrityksiltä hyvää toimintaa.

Nykyinen kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmä on jätteenkuljetusyritysten mukaan myös mahdollistanut kaikille asiakkaille laajan, asiakkaiden tarpeista lähtevän palvelutarjonnan jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus lisää hiukan kiinteistön haltijan työmäärää verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Kiinteistön haltijan pitää omatoimisesti etsiä itselleen sopivin sopimuskumppani alueella jätteenkuljetuspalveluita tarjoavista yrityksistä. Työmäärän ei voida kuitenkaan katsoa vaikuttavan negatiivisesti myönteisyyden arviointiin punnittaessa työmäärää järjestelmän muihin hyötyihin kotitalouksien kannalta. Erilaisten palvelusopimusten, kuten esimerkiksi sähkösopimuksen, solmiminen on yleisesti kiinteistön haltijoille kuuluva rasite, jota ei voida missään nimessä pitää kohtuuttomana vaatimuksena. Kuljetusyrittäjän suhteen vallitseva valinnanvapaus voidaan katsoa myönteiseksi vaikutukseksi kiinteistön haltijan kannalta. (HE 199/2010 vp, s. 40.)

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan todeta olevan myönteinen kotitalouksille, koska se säilyttää valinnanvapauden sekä asiakaslähtöisen palvelutarjonnan alueella.

3.7.2 Yritysten toiminta

Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen mahdollisesti merkitsisi alueella toimivien jätteenkuljetusyritysten toiminnan voimakasta taantumista, jos yritykset eivät saisi kuntaurakoita. Siirryttäessä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, yritysten omien arvioiden mukaan osalla yrityksistä toiminta supistuisi merkittävästi, jos kuljetusjärjestelmä muuttuisi ja yritykset eivät pärjäisi kilpailutuksissa.

Yleensä kunnan kilpailuttamissa kuljetuksissa ei ole tullut uusia toimijoita jätehuoltoalalle, vaan kuljetukset ovat keskittyneet pääosin suuremmille toimijoille. Kilpailutusprosessi on itsessään jo haasteellinen pienemmille toimijoille sekä toiminta luo epävarmuutta pienillä yrityksillä, koska koko liiketoiminta on katkolla sopimusurakoiden mukaisilla sykleillä, yleensä viiden vuoden välein. Käytännön kokemukset ja havainnot muualla Suomessa tukevat tätä. Esimerkiksi Kiertokapulän kilpailuttaessa vuonna 2019 kuljetuksia, alueelle ei tullut yhtään uutta toimijaa, mutta alueelta hävisi 2 vanhaa toimijaa.

Arvioitaessa vaikutuksia yritysten toimintaan, jätelaki tai sen esityöt eivät rajaa yrityksen käsitettävällä tavalla, joten sanamuodon mukaisen tulkinnan mukaan päätöksen vaikutusten myönteisyyttä tulee arvioida myös muiden kuin jätehuoltoyhtiöiden toiminnan kannalta. Silloin tarkastelu keskittyy, miten kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaikuttaa myös jätehuoltopalveluiden tarjontaan markkinaehtoisessa jätehuollossa eri yrityksille ja onko sillä vaikutusta yritysten toimintaan. Kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä säilyttää alueella kuntaurakoiden saamisesta riippumattomia yrityksiä, jotka pystyvät paremmin tarjoamaan palveluitaan myös markkinaehtoisessa jätehuollon osalta, kun yritykset saavat laajemman tulopohjan ja sen myötä paremmat toimintaedellytykset. Tästä hyötyvät kaikki alueella toimivat markkinaehtoisessa jätehuollon piirissä olevat yritykset.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan todeta olevan myönteinen yritysten toimintaan, koska se säilyttää alueella jätehuollon monipuolista palvelutarjontaa sekä mahdollistaa nykyisten jätteenkuljetusyritysten toiminnan laajamittaisemmin.

3.7.3 Viranomaisten toiminta

Jätehuoltoviranomaisen tulee seurata jätteenkuljetusrekisterinsä avulla jätehuollon asianmukaista järjestämistä kiinteistöillä. Valvontaviranomaiset voivat hallintopakkokeinojen käytön uhalla vaatia kiinteistön haltijoita täyttämään jätelain mukaiset velvollisuutensa. Valvontatehtävät liittyvät molempiin kuljetusjärjestelmiin. Jätelain uudistuksessa on säilytetty mahdollisuus myös kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen, jolloin viranomaisten valvontatyön määrää ei voida sinällään pitää osoituksena siitä, etteikö järjestelmällä olisi myönteiset vaikutukset viranomaisen toimintaan. Tämä on todettu myös mm. Hämeenlinnan HaO 19.12.2016 t. 16/0594/2 ja Hämeenlinnan HaO 19.12.2016 t. 16/0587/2 päätöksissä, joissa hallinto-oikeuden mukaan viranomaisvalvonnan vaikeudet ei yksinään vaikuta myönteisyyden arviointiin. Vastaavasti päätöksissä KHO 23.7.2018 t. 3566 (muu päätös) ja KHO 23.7.2018 t. 3567 (muu päätös) korkein hallinto-oikeus yhtyi hallinto-oikeuden perusteluissa esitettyyn kantaan, jonka mukaan valvonnan hankaluus ei sellaisenaan tee jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksen vaikutuksista epämyönteisiä.

Viranomaisen toiminnan kannalta jätteenkuljetuspalveluita tarjotaan kattavasti kaikilla alueilla ja kaikilla alueilla toimii useampi kuin yksi jätteenkuljetusyritys. Jätteenkuljetusyritykset ovat halukkaita kehittämään toimintaa yhteistyössä viranomaisten kanssa. Nykyinen jätteenkuljetusjärjestelmä toimii hyvin, eikä siitä ole haittoja ympäristölle tai terveydelle. Mikäli jätteenkuljetusjärjestelmä muuttuisi kiinteistön haltijan järjestämästä kunnan järjestämäksi, ei ole syytä olettaa, että jätehuoltoyritykset muuttuisivat huolellisemmiksi tai tehokkaammiksi. Kumpikaan kuljetusjärjestelmä ei saa aiheuttavaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristön roskaantumista. Jätteiden hyödyntämisen tai etusijajärjestyksen osalta kuljetusjärjestelmillä ei ole eroja.

Ei ole myöskään syytä olettaa, että järjestetyn jätteenkuljetuksen ulkopuolella olevat kiinteistöt liittyisivät paremmin kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Liittymisvelvolliset kiinteistöt tulee tietää molemmissa kuljetusjärjestelmissä sekä ne vaativat valvontaa. Aikaisemmissa oikeuskäytännöissä on nostettu esille haastavien yhteyksien päässä sijaitsevien kiinteistöjen jätteenkuljetuksen hankaluudet esimerkiksi saarikiinteistöillä. Jätteenkuljetuspalvelujen saatavuus voi olla heikkoa harvaan asutuilla syrjäisillä alueilla, hankalien yhteyksien päässä olevilla alueilla, kuten saaristossa, tai kantavuudeltaan ongelmallisten teiden päässä sijaitsevilla kiinteistöillä. Yhdenvertaisuuden vaatimus ei kuitenkaan tarkoita, etteikö kiinteistöä voida jättää kokonaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Tilanteessa tulisi arvioida, onko kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen kyseiselle kiinteistölle tarpeellista sen jätehuollon kannalta. Jos

kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei ole mielekästä järjestää kyseisille kiinteistöille, kunnan tulee ensisijaisesti harkita alueen/kiinteistön rajaamista kokonaan kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jätelain 35 §:n 4 momentin mukaisesti. Asiassa tulee huomioida, ettei rajauspäätös ole kuljetusjärjestelmäriippuvainen. Kunnan tulisi tarkastella rajauspäätöksen tarpeellisuutta, vaikka käytössä olisi kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan todeta lisäävän hieman työmäärää viranomaisille, mutta aikaisempien eri oikeusasteissa tapahtuneiden käsittelyiden mukaisesti valvonnan hankaluus ei sellaisenaan tee jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksen vaikutuksista epämyönteisiä.

3.7.4 Johtopäätös kokonaismyönteisyydestä

Kokonaismyönteisyyttä arvioitaessa yksittäiset kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen puolesta puhuvat seikat eivät riitä tekemään päätöksen vaikutuksista kokonaisuutena arvioituna kielteisiä. Vaikka eri tekijöille voidaan antaa päätöksen myönteisyyden arvioinnissa erilainen painotus, tulee kuitenkin huolehtia, että jätelain 37 §:n valintaedellytykset täyttyvät. Kokonaismyönteisyyden arvioinnissa kunnalle annetaan huomattava liikkumavara painottaen haluamiaan tekijöitä, jolloin kunta voi painottaa arvioinnissa alueellisesti tärkeinä pitämiään seikkoja.

Arvioitaessa kokonaisuutena kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutuksia kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan, jätelain 37 §:n mukainen vaatimus kokonaismyönteisyydestä täyttyy kaikilla tarkastelluilla alueilla, ottaen huomioon kuntien yhdyskuntarakenteet ja erilaiset alueet kuntien sisällä.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarkastelu on tehty huomioiden viimeisin alueen jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva korkeimman hallinto-oikeuden päätös (KHO 2476/2019 Muu päätös) ja sen mukaiset vaatimukset arvioida jätelain mukaisten ehtojen täyttymistä riittävän kattavasti huomioiden kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, sekä vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetyt edellytykset toteutuvat eri tyyppisillä alueilla. Tehtyjen arviointien perusteella voidaan todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus Lahden seudun jätelautakunnan alueella täyttää jätelain 35 ja 37 § mukaiset vaatimukset kaikilla alueilla.

Näin ollen tehdyn tarkastelun perusteella ei ole laillista estettä valita jätelain 37 § mukaiseksi kuljetusjärjestelmäksi kiinteistön haltijan järjestämää jätteiden kuljetusta tarkastelun kohteena olleissa kunnissa.

Lähettilä: Hanna Koskela <hanna.koskela@kiinteistoliitto.fi>
Lähetetty: perjantai 21. lokakuuta 2022 10.30
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Mieliipide kuljetusjärjestelmästä

Asia: Kiinteistöliitto Päijät-Häme ry:n lausunto Lahden seudun jätelautakunnalle sekajätteen kuljetusjärjestelmän päättämisestä

Kiinteistöliitto Päijät-Häme ry on päijäthämäläisten kiinteistönomistajien edunvalvontajärjestö. Jäseniä yhdistyksellä on 1900, joista suurin osa on asunto-osakeyhtiöitä.

Yhdistys lausuu sekajätteen kuljetusjärjestelmän päättämisestä seuraavaa:

Jätelain mukaan jätteenkuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jos jätelain 37§ 1 momentin ehdot täyttyvät, jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan kilpailuttamana. Lähtökohtaisesti yhdistys katsoo, että kiinteistönomistajan oikeus kilpailuttaa jätteenkuljetusjärjestelmä tulisi säilyttää. Mutta koska Lahden kaupungin jäteviranomaisen tekemän selvityksen mukaan jätelain 37 § 1 momentin ehdot eivät täyty, niin yhdistys hyväksyy esityksen, että siirrytään Salpakierto Oy:n kilpailuttamaan jätekuljetusjärjestelmään.

Kiinteistönomistajien edunvalvojana Kiinteistöliitto Päijät-Häme korostaa, että siirtymällä Salpakierto Oy:n kilpailuttamaan jätekuljetusjärjestelmään, ei saa vaarantaa jätteenkuljetusyritysten välistä aitoa kilpailua. Lisäksi Kiinteistöliitto Päijät-Häme vahvasti korostaa, että siirtyminen ei saa aiheuttaa kiinteistönomistajille kustannusten nousua ja että kuljetusten laatu varmistetaan. Suomen Kiinteistöliitto ry tekee vuosittain ns. indeksitaloseurannan kiinteistöjen hoitokustannuksista, joista yksi seurattava kohde on jätteenhoitokustannukset. Päijät-Hämeessä tätä vuosittaista seuranta tehdään Lahdessa ja Heinolassa, tuloksista yhdistys tiedottaa aktiivisesti jäsenistöään sekä alueen asukkaita.

Kiinteistöliitto Päijät-Häme ry

Tapio Ojala
hallituksen pj

Hanna Koskela
toiminnanjohtaja

Hanna Koskela, toiminnanjohtaja, VT
Kiinteistöliitto Päijät-Häme
Hämeenkatu 9 A 11, 15110 Lahti
044-0945601

Lähetäjä: Jenni Vesanen <jenni.vesanen@yrittajat.fi>
Lähetetty: tiistai 18. lokakuuta 2022 15.39
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Mieli pide kuljetusjärjestelmästä
Liitteet: Mieli pide kuljetusjärjestelmästä.pdf

Hei,

liitteenä Päijät-Hämeen Yrittäjien mieli pide sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksestä.

Ystävällisin terveisin

JENNI VESANEN

järjestöpäällikkö

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT

Vesijärvenkatu 15, 5. krs, 15140 Lahti

puh. 050 576 5503

jenni.vesanen@yrittajat.fi

www.phyrittajat.fi

7.10.2022

Lahden seudun jätelautakunta
Lahden kaupungin kirjaamo
kirjaamo@lahti.fi

Mielipide kuljetusjärjestelmästä

Päijät-Hämeen Yrittäjät haluaa lausua seuraavaa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmäpäätöksestä:

Päijät-Hämeen Yrittäjät toteaa näkemyksensä, että kiinteistön omistajan mallilla on tähän mennessä pyritty sekä kuntalaisten että pk-yritysten kannalta positiiviseen lopputulokseen, jossa valinnanvapaus toteutuisi ja pk-yritysten toimintaedellytyksiä sekä markkinoiden kehittymistä vaalittaisiin. Jos selvitys osoittaa, että kiinteistön omistajan malli ei enää parhaiten edistä asukkaiden etua tai markkinaehtoisien yritystoiminnan kehittymistä, se ei enää ole pitkällä tähtäimellä perusteltu. Jos tilalle tulee kunnan järjestämä kilpailutus, on varmistettava, että sen toteutuksessa huomioidaan mahdollisimman hyvin yritysvaikutusten arviointi, markkinavuoropuhelu, hankinnan osittaminen sekä kohtuus ja tarkoituksenmukaisuus vaatimuksissa.

Kunnan järjestämässä mallissa jäteurakoiden kilpailutus tehdään kuntaomisteisen yhtiön toimesta. On kuitenkin olemassa riski, että kilpailutus lopulta suosii isoja yrityksiä ja heikentää pienten yritysten toimintaedellytyksiä. Tällainen markkinoiden keskittyminen lisäisi riskiä, että palvelun laatu heikkenee ja hinnat nousevat. Jos siirryttäisiin kunnalliseen kilpailutukseen, voidaanko olla varmoja, ettei kilpailutuksen seurauksena myös yritysten tarvitsemien jätteenkuljetuspalvelujen palveluntarjonta monopolisoidu, mistä saattaisi seurata palvelutarjonnan kaventumista ja hintojen nousua? Tämä lisäisi yrityksille koituvia kustannuksia.

Kuljetusjärjestelmäselvityksessä todetaan, etteivät jätelain ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyty. Perusteluina mainitaan mm., että koko alueella vain 71% kiinteistöistä on tilannut jätteenkuljetuksen. Tässä arviossa ovat mukana myös vapaa-ajan kiinteistöt. Vapaa-ajan kiinteistöjen käyttöaste ja siellä syntyvän seka- ja energijätteen määrä kuitenkin vaihtelee paljon ja läheskään kaikki vapaa-ajan asukkaat eivät arkitodelisuudessa käytännössä tarvitse järjestettyä jätteenkuljetusta vaan esim.

hyödyntävät jätekimppoja ja yhteiskeräyspisteitä. Tämän vuoksi pidämme selvityksessä esitettyä tietoa jätteen kuljetuksen tilanneiden kiinteistöjen osuudesta harhaanjohtavana.

Kunnioittavasti

Päijät-Hämeen Yrittäjät

Lähettilä: [Anttonen Tarja](#)
Vastanottaja: [Kirjamo Lahti](#)
Aihe: SKAL YMPÄRISTÖYRITYKSET: Lausunto Lahden seudun seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitykseen
Päivämäärä: perjantai 21. lokakuuta 2022 15.44.04
Liitteet: [SKALYMPÄRISTÖYRITYKSET LAUSUNTO PÄIJÄT HÄME 21102022.pdf](#)

Hei,

Ohessa liitteenä on SKAL Ympäristöyritysten lausunto Lahden seudun seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitykseen.

Ystävällisin terveisin

Tarja Anttonen

Lahden seudun jätelautakunta
Lahden kaupungin kirjaamo
kirjaamo@lahti.fi

LAUSUNTO 20.10.2022

SKAL YMPÄRISTÖYRITYKSET: Lausunto Lahden seudun seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvitykseen

Lahden seudun jätehuoltoviranomainen on laatinut seka- ja energiajätteen kuljetusjärjestelmäselvityksen.

Nyt **selvityksessä jätehuollon toimivuutta ja kehittämismahdollisuuksia** ei ole näkemyksemme mukaan arvioitu alueellisena kokonaisuutena, vaan tarkastelu on keskittynyt vain ja ainoastaan kunnallisen jätehuollon toimivuuteen ja kehittämismahdollisuuksiin. Jätehuollon alueellinen kokonaisuus pitää kuitenkin myös markkinaehtoisen jätehuollon. Tämä tulee myös huomioida osana yleistä toimivuutta ja alueellista kehittämistä.

Kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle asetetut vaatimukset esitetään **jätelain 35§:n 2 momentissa ja 37§:ssa**. On muistettava, että **ainoastaan vain näiden perusteella voidaan arvioida täyttääkö kuljetusjärjestelmä jätelain mukaiset vaatimukset**. Kun nämä jätelaissa asetetut vaatimukset täyttyvät voidaan Lahden seudun jätelautakunnan päätöksellä säilyttää nykyisen kaltainen kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä.

SKAL Ympäristöyritykset katsoo myös, että kuljetusjärjestelmäpäätökset tulee tehdä jätelajeittain, eikä nyt lausunnoilla olevan selvityksen mukaisesti **esitettyinä yhdessä seka- ja energiajätettä koskien**. On myös huomioitava, että energiajätteen erilliskeräyksen päättämisestä on informoitu Salpakierron toimesta asukkaita 22.4.2022 internet-sivustollaan (<https://salpakierto.fi/energiajätteen-erilliskerays-vaihtuu-lahivuosina-kierratykseen/>). Energiajätteen keräyksestä tullaan Salpakierron toiminta-alueella luopumaan vuosina 2023–2024. SKAL Ympäristöyritykset ihmettelee edellä mainittujen kohtiin viitaten, miksi käsittelyssä on myös energiajätteen kuljetusjärjestelmä lausunnoilla?

Asikkalan, Heinolan Hollolan, Kärkölän, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen ja Pukkilan kuntien omistama osakeyhtiö Salpakierto oy saa uuden jätelain myötä koko toimialueen biojätteen ja pakkausjätteiden (lasi-, metalli-, kartonki- ja muovipakkaukset) kuljetuksen. Jos Salpakierto tulevaisuudessa kilpailuttaa Päijät-Hämeen sekajätteenhuollon, ei maakunnassa ole **tulevaisuudessa vertailukohtaa yksityisestä palvelutarjonnasta sekä hinnoittelusta**. Vertailtavuus yksityisen ja julkisen välillä heikkenee ja vaarana on julkisten jätteenhuoltokustannusten kasvu, jonka maksavat veronmaksajat eli asukkaat. Jos sen sijaan asukkaat saavat kilpailuttaa sekajätehuoltonsa itse, säilyy markkinoilla terve kilpailu, joka haastaa myös kunnallista jäteyhtiötä.

Nykyjärjestelmä ei ole lainvastainen

SKAL Ympäristöyritykset myös katsoo, että selvityksessä on virheellisesti esitetty, että hallinto-oikeus olisi palauttanut ensimmäisen päätöksen lainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi (sivu 6). Hallinto-oikeuden päätöstä ei ole palautettu uudelleen valmisteltavaksi lainvastaisena vaan Itä-Suomen hallinto-oikeus on 16.2.2016 tekemällään päätöksellä (**numero 16/0050/3**) kumonnut lautakunnan päätöksen kuljetusjärjestelmästä ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi, **koska lautakunnan päätös ei täyttänyt hallintolain vaatimuksia asian selvittämisestä ja päätöksen perustelemisesta**.

Selvityksessä on myös virheellisesti esitetty, että Korkein hallinto-oikeus (jäljempänä KHO) on palauttanut päätöksen jätelainvastaisena uudelleen valmisteltavaksi (sivu4). KHO on palauttanut päätöksen

perusteluiden ja selvitysten puutteellisuudesta. Missään vaiheessa ei ole **todettu, että nykyjärjestelmä olisi lainvastainen**. KHO:n päätöksen mukaan:

- Kaikille kiinnostuneille varattu mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:ssä tarkoitetulla tavoin on koskenut vain virkatyönä laadittua selvitystä
- Jätelautakunnan päätöksessä päätöksen perusteluissa ei ole yksityiskohtaisemmin esitetty, millä perusteella lautakunta on päättänyt pitämään Rambollin laatimaa selvitystä luotettavampana kuin virkatyönä laadittua selvitystä,
- Kummassakaan jätelautakunnan käytössä olleessa selvityksessä ei ole kattavasti käsitelty kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita, eikä vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetyt edellytykset toteutuvat erityyppisillä alueilla.

Tulee tarkastella tarkemmin kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja

SKAL Ympäristöyritykset katsoo, että lausunnoilla olevassa selvityksessä ei ole tarpeeksi kattavasti käsitelty KHO:n edellyttämää (KHO Muu päätös 2476/2019) **kuntien välisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä eroja tai eri luonteisia alueita kuntien sisällä, kuten keskustaajamia ja niitä ympäröiviä maaseutumaisia alueita ja vertailla sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetyt edellytykset toteutuvat eri alueilla**. Nyt selvityksessä on vain **tarkasteltu ainoastaan taajama- ja haja-asutusalueet erotellen**. Selvityksessä ei ole mitenkään vertailtu sitä, miten kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle säädetyt edellytykset toteutuvat eri alueilla. Selvityksessä SKAL Ympäristöyritysten mielestä on virheellisesti todettu, ettei kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset toteudu koko tarkastelualueella.

Selvitykset perusteluissa myös mainitaan, että koko alueella **vain 71 % kiinteistöistä on tilannut jätteenkuljetuksen**. Selvityksessä ei ole tarkemmin myöskään esitetty, mihin ko. liittymisaste on perustunut? Kun liittymisastetta halutaan oikeasti arvioida, tulee selvittää liittymisvelvollisuudet kuljetusjärjestelmästä riippumatta. **Selvityksessä on nyt esitetty vain koko alueen keskimääräinen liittymisaste, eikä mitenkään eriteltynä näitä**. SKAL Ympäristöyritykset kysyykin, kuinka moni näistä liittymättömistä kiinteistöistä on vapaa-ajan asukkaita, jotka saattavat hyödyntää niin jätekippejä tai yhteiskeräyspisteitä.

SKAL Ympäristöyritykset muistuttaa: liittymisasteen ja liittymisvelvollisten seuranta on myös helpottunut jätelain muutoksen myötä, kun jätteenkuljetusyritykset toimittavat tyhjennystiedot neljä kertaa vuodessa viranomaiselle. **Jätelaissa valvontaviranomaisen on huolehdittava siitä, että kaikki kiinteistöt, joille ei ole myönnetty poikkeusta kuuluvat järjestettyyn jätteenkuljetukseen**. Mahdollisimman korkea liittymisaste on varmasti kaikkien vahva tahtotila!

Aluekeräyspisteet

SKAL Ympäristöyritykset katsoo, että **aluekeräyspistepalvelut eivät ole jätelain mukainen arviointikriteeri, eikä niiden tarjoamisella tai tarjoamatta jättämisellä ole merkitystä kuljetusjärjestelmän valinnassa**. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa asukkaat voivat sopia jätteiden keräyksestä esim. kimppa-astioilla, missä toimintaperiaate on aluekeräyspistepalvelun kaltainen. Taas tilanteissa, missä kiinteistöittäiset tyhjennykset eivät ole mahdollisia kiinteistöittäisillä jätteenastioilla, ensisijaisesti tulee arvioida, onko kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen kyseiselle kiinteistölle tarpeellista sen jätehuollon kannalta. Jos kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei ole pystytty kyseisille kiinteistöille, kunnan

tulee harkita alueen/kiinteistön rajaamista kokonaan kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle **jätelain 35 §:n 4 momentin mukaisesti**. Asiassa tulee huomioida, että rajauspäätös ei ole kuljetusjärjestelmäriippuvainen.

Edulliset hinnat jätteenkuljetuksessa

Selvityksessä sekä Päijät-Hämeen eri medioissa on esitetty, että kunnallisessa jätteenkuljetuksessa on **edullisimmat hinnat** kuin nykyisessä kuljetusjärjestelmässä (sivu 23). SKAL Ympäristöyrityksen mielestä väite ei pidä paikkansa ja on harhaanjohtava. **Selvityksessä ei ole lainkaan esitetty, mikä tyhjennysmaksu olisi kunnan järjestämässä jätteen keräyksessä.** Myöskään selvityksessä ei ole tuotu esille kunnallisen jätteenkuljetusjärjestelmän tulevista hallinnollisista kuluista, kuten kuljetusten järjestelyistä, laskutuksista sekä asiakaspalvelusta.

Nykyisessä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteidenkuljetusjärjestelmässä jätteen tyhjennyspalveluiden hinnoittelu perustuu jätelain aiheuttamisperiaatteeseen, yritysten tuotantorakenteisiin (mm. muut tyhjennyspisteet ja reittitehokkuus), eri kohteiden keräysolosuhteisiin (mm. astiasijoittelu ja asioiden tyhjentämiseen kuluva aika), alueiden yhdyskuntarakenteeseen (mm. asukasmäärät ja -tiheys, kuljetusmatkat) ja markkinatalouteen (mm. astioiden kilpailutus, kampanjat ja jäsenedut). Jos järjestelmä muuttuisi kunnan järjestämäksi jätteenkuljetukseksi, osalla asukkaista hinnat nousisivat ja osalla laskisivat. Hinnoitteluun asukas ei kuitenkaan pystyisi enää itse vaikuttamaan mm. kilpailuttamalla palveluntarjoajan.

Selvityksessä tulkitaan myös virheellisesti, että **käsittelyhinnan tulee perustua jätelajin jätetaksan mukaiseen käsittelyhintaan ja astiakokoon**. On muistettava, että jätehuollon kustannukset tulee aiheuttamisperiaatteesta (Jätelaki 20§): **”Jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista mukaan lukien tarvittavasta infrastruktuurista ja sen toiminnasta aiheutuvat kustannukset”**. Käsittelyhintaa laskutetaan myös Salpakerolla painoperusteisesti (€/t) ja käsittelyhintaa näin ollen kohdennetaan eri asukkailla tyhjennysperusteisesti (€/tyhjennys).

SKAL Ympäristöyritykset myös oikoo virheellisiä väittämiä lausunnosta. Alueen kuljetusyritykset ovat **kehittäneet keräysjärjestelmiään ja yrityksillä on käytössään mm. monilokeroautoja**. Alueella on myös aloitettu yritysten toimesta **muovin keräys** jo ennen pakkoa erilliskeräykseen. Useat yritykset tarjoavat syväkeräyspalveluitaan jo koko Päijät-Hämeen alueella, joten nykyistä laajempaa syväkeräyspalveluiden tarjontaa ei voida enää toteuttaa. Kuljetusyritykset myös tekevät jatkuvaa tyhjennysreittioptimointia jätemääräysten puitteissa, ottaen huomioon asiakkaiden tyhjennysvälit ja tarpeet jätelakeittain.

SKAL Ympäristöyritykset johtopäätökset lausunnossaan:

SKAL Ympäristöyritykset katsoo lausunnon pohjalta ei voida tarpeeksi **arvioida jätelain 35§:n 2 momentin ja 37 §:n mukaisten vaatimusten täyttymistä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteidenkuljetuksessa**. Lausunnolla **oleva selvitys ei täytä hallintolain 31§:n 1 momentin** mukaisia vaatimuksia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä.

SKAL Ympäristöyritykset esittää, **että yritysten teettämän ulkopuolisen toimijan Rambollin 12.10.2022 valmistunut kuljetusjärjestelmäselvitys asetetaan myös julkisesti nähtäville** ja annetaan mahdollisuus Lahden seudun jätelautakunnan jäsenille saada tietoa ja lausua mielipiteensä jätelain 38 §:ssä tarkoitetulla tavoin myös liitteenä olevasta kuljetusjärjestelmäselvityksestä. SKAL Ympäristöyritykset toivoo, että lausuntokierroksen jälkeen pidetään **yhteinen keskustelutilaisuus** yritysten, viranomaisten ja Lahden seudun jätelautakunnan jäsenten kesken raporteista ja eroavaisuuksista näiden osalta. SKAL Ympäristöyritykset uskoo, että hyvässä yhteistyössä eri osapuolten kesken sekajätteenkuljetusjärjestelmä saadaan vihdoin päätökseen.

SKAL Ympäristöyritykset ry
Tarja Anttonen
toiminnanjohtaja